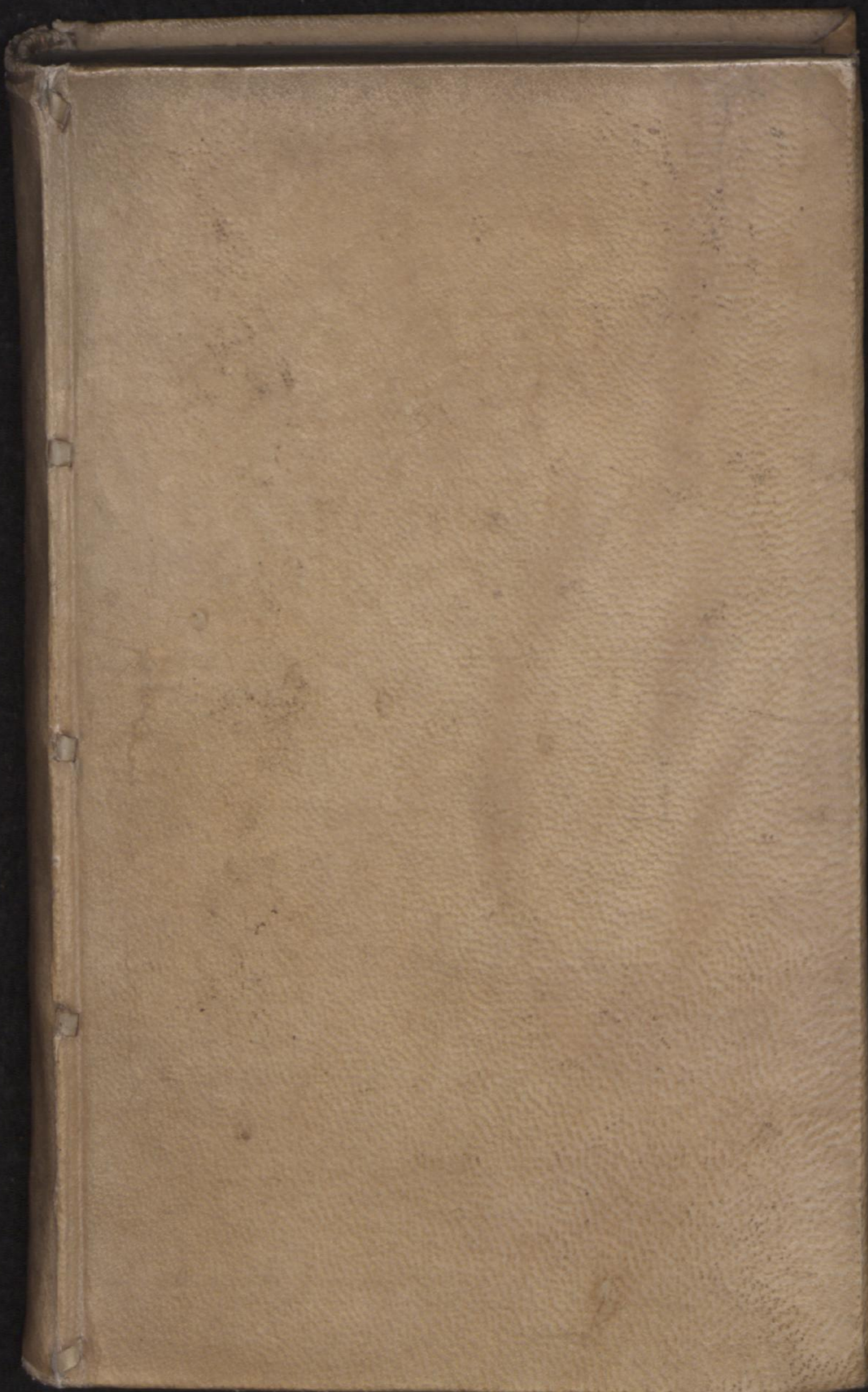
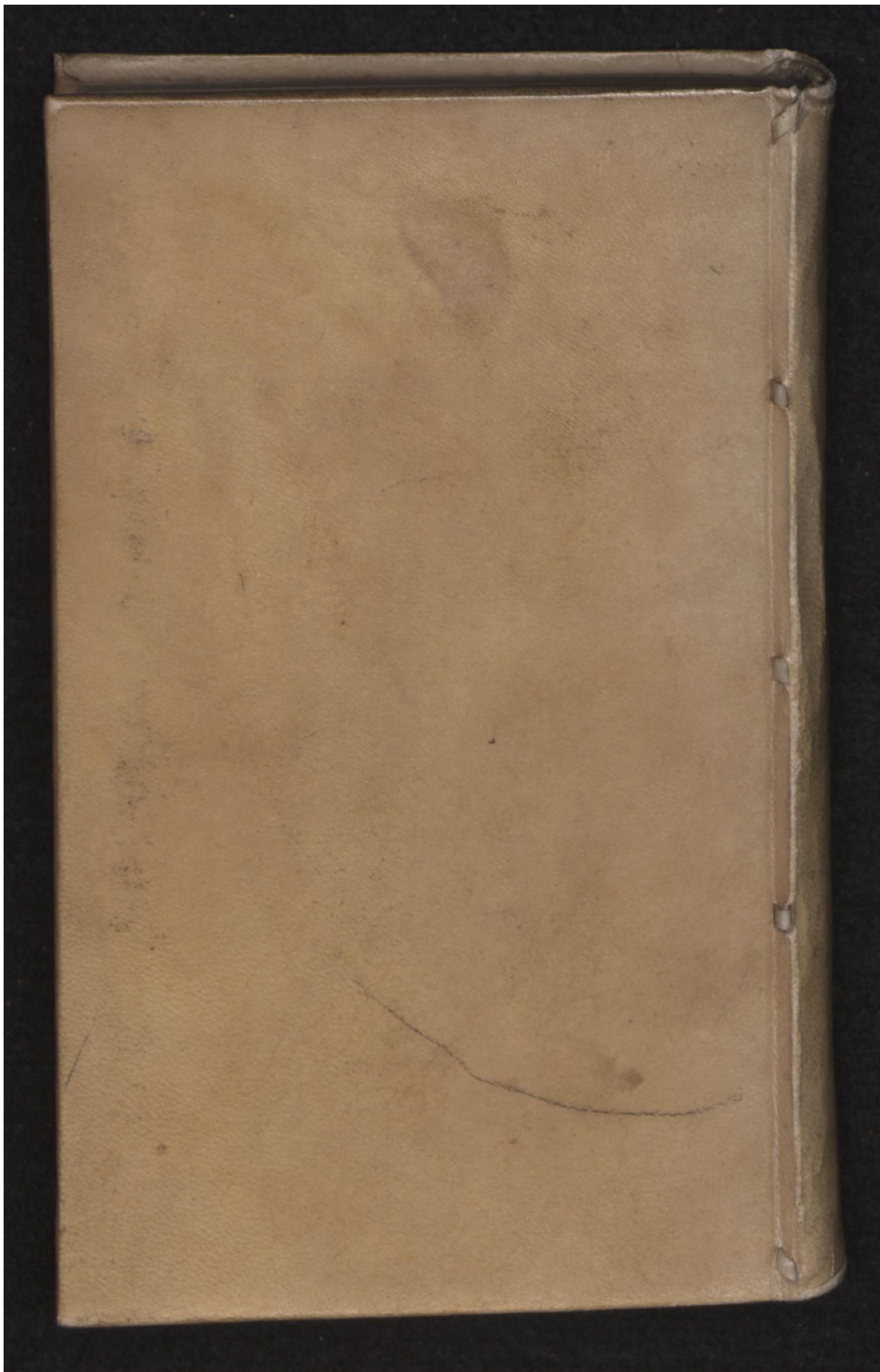
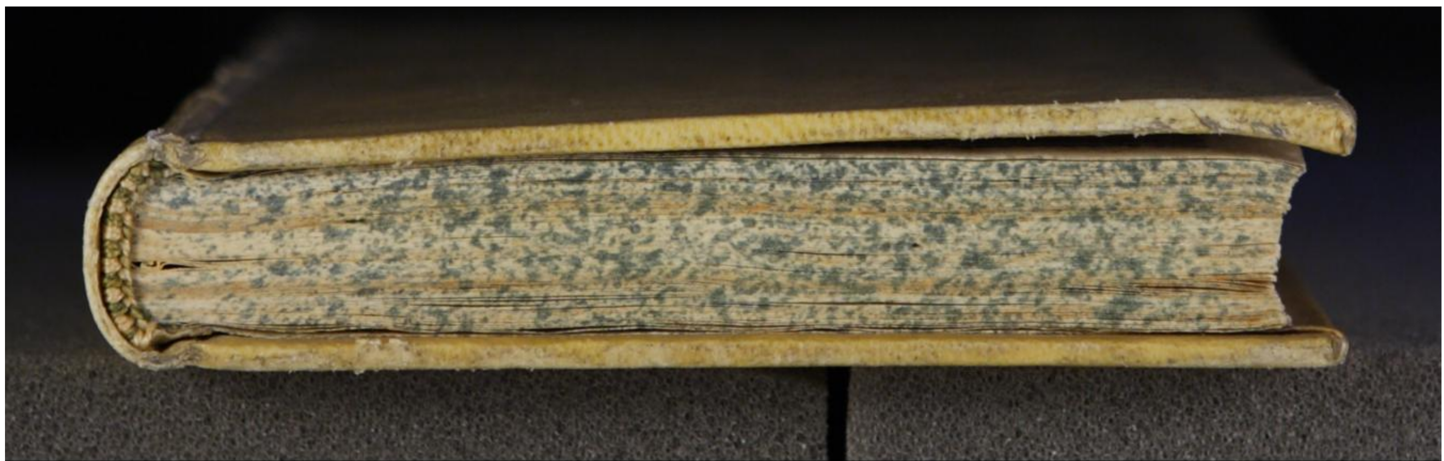

BIBLIOTHECA REGIA
HAFNIENSIS

ORATIO FVNE-
BRIS,
Det er:

En kaart oc før-
gelig Tale om Stormectige
Høybaarne Førstis oc Herris/Sa-
lig Kong FRIDERICHS den II. Dan-
marckis/ Norgis/ Vendis oc Gottis Kon-
ning/etc. Liff/Leffnet oc Salig Affgang/
som er reciteret oc offuentlige oplesd i det-
te Kongelige Academie oc Schole/ den
Tiende Iunij, Anno 1588. aff
Doctor HANS OLSØN
SLANGERVP.

Oc Sidst her vdi Findis den gant-
ske Procesß: Oc huorledis det er tilgaait
der denne Høymectige Salige Herris Lig bleff
begraffuen vdi Roschilde forneffnde Aar/ den
Femte Junij/nu nylig vdset paa Danske
aff N. H. SAX. (ild.)

Prentet i Kiøbenhaffn/ Aff
Matz Vingaardt.
1589.

Erlig oc Wel-
byrdig St. H. Christopher
Walckendorp til Glorup Danmarckis Riges Raad/etc. Sin Gunstige Herre oc gode Patron.

Efterdi Gunstige Strenge Herre / at den Almectigste Gud haffuer i det forgangne Aar / henkaldet aff denne Verden/ vor Allernaadigste Herre oc Konge/ Salig Kong FRIDERICH den II. Huilcket wi sørgelige oc met Hiertens Bedrøffuelse rettelige maa beklage: Da vaar det tilbørligt/ at efftterdi mand ingen større ære kunde beuise den Salige Herre / end met Predickener/Orationer/oc andre Schriffter / i nogen maade hans Naadis Liff / Leffnet oc Kongelige Dyder celebrere oc kundgiøre / at mand io det giorde/ endog det da aldrig nocksommelige met saa stor Loff oc Ære kunde skee som det sig burde.

Derfore iblant andre Predickener oc Orationer, som ere skreffne oc vdgangne

paa

paa Prent om denne Salige Herre: Da haffuer oc Doctor HANS OLSØN Slangerup. oc skreffuet en Oration, huilcken bleff aff hannem selff i denne Schole oc Kongelige Academie, offuentlige reciteret oc oplæsd / huilcken siden oc der den vaar paa Tryck forfattet oc fuldkommen/ vaare der nogle som aff forneffnde Doctor HANS begierede/ at samme Oration motte aff det Latinske Sprock oc paa Danske verteris oc vdsettis/ huilcket hand i lang Tid benectede.

Men dog alligeuel paa det sidste bemødet ieg hannom der om nogle gange / at ieg der paa motte giøre mit beste oc hende fordanske / dennom til villie som Latinen icke vel kunde forstaa / huilcket den Fromme Mand mig paa det sidste tilstedde: Dog met Saadanne vilkaar/ at ieg skulde Ord fra Ord lige som Latinen Lyder i sig selff/ hende transferere oc vdsette.

Saa haffuer ieg derfore Gunstige Str. Herre / nu denne Oration fordansket / oc ladet hende offuerlæsis aff Doctor HANS

selff / at huor som ieg icke haffde dræbt Sententzen ret an (huilcket ieg bekiender offte at vere skeet) haffuer hand effter sin Tidz leylighed mig vnderuist / huad hans mening vaar der vdi.

Er hun derfore i Sandhed effter Doctor HANSIS. samtycke verteret Ord fra Ord som Latinen Lyder / intet er der taget fra / oc intet tillagt / men lige som hun bleff aff hannom selff vdi dette Academie offuentlig reciterit: Ja lige som hun oc Samme Dag som var den Tiende Iunij, vaar kommen paa Prenten / icke it Ord der vdi forandret anderledis end som den paa samme Tid bleff reciterit, saa er den Fuldferdig giort i Tryck paa Latinen den Tiuuende Iulij, i det fremfarne Aar. 88. oc siden aff Latinen Ord fra Ord fordansket.

Huorfore efftersdi der vaar nogle / som paa denne Oration sig støtte i Begyndelsen: Da er det alle efftlerlat hende at igiennem læse / oc siden dømme om der findis noget vtilbørligt der vdi. Endog maa skee at for min vforfarenhed / oc at

ieg

ieg icke alting kunde forstaa/ icke heller Doctor HANS altid vaar ledig saadan min Fordanskelse offuer at læse / kand der vel nogle Ord eller anden forseelse findis/ paa huilcke at nogen sig støde kand : Huilcket ieg dog haaber/ at got Folck som denne Oration læser/ skal mig til gode holde/ icke heller det Doctor HANS oplegge / huilcken som for anden bestilning icke altid haffuer veret ledig saadant at offuersee.

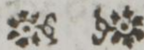
Bedendis derfore Gunstige Str. Herre gantske ydmygelige oc vnderdanlig / at eders Str. vil som en gunstig Patron dette mit ringe Arbeyde tage til Tacke/ oc samme Oration (naar Tiden kand sig begiffue) for eders Str. lade reciteris oc oplæsis.

Endog kiere Herre ieg icke til saadant haffuer veret beuant/ som paa Latinen en langt anderledis Art oc skick haffuer / end paa vort Sprock / dog alligeuel (som ieg nu sagde) haffuer ieg nogenlunde effter min ringe Forstand/denne Oration aff Latine oc paa Danske vdset. Haffuer ieg oc der hoss fordansket oc indført denne gant-

ske Process / effter som den fuldkomeligere end som tilforn anden Gang Doctor IOHANNES, Aff den affmaling som nyligen Tryct er / paa Latine sammenskreffuet haffuer.

Saadant forhaaber ieg mig til / at eders Str. skal lade sig vel befalde / efefterdi det kommer til it Tacknemmelighedz Tegen / for de velgierninger som baade mig oc andre Fattige Studentere / icke sielden aff eders Str. beuisis.

Den Almectigste G V D beuare eders Velbyrdighed oc Str. i languarende Sundhed / Lyckfalighed oc Velfart / den gantske Christne Kircke / Fattige Studentere / oc andre til nytte / Hielp oc Trøst / Amen. Hafniæ ipso Trinitatis.

Eders Str. Vnderdan oc Fattige Tienere.

Niels
Hanssøn Saxild.

5

DEt haffuer veret
beskicket aff den Christ-
ne Kircke / oc de Hellige
Forfædre wdi fordom-
tid / oc er nu fra dennem /
oc til oss / som nu leffuer / henkommet oc
forfløt / huilcket oc tilforn er bekreff-
tet oc Stadfest/aff den gantske Menig-
hed / er oc aff de Tolff Hedenske Lower
vedtaget: At naar/den Euige Gud haff-
uer henkaldet / Høymectige Førster oc
Herrer fra dette Liff/som sig mandelige
haffue beuist / inden eller vden Lands/ i
By eller vden By/ i Frid eller Feide/ da
pleier Mand meenlig/at beskriffue/deris
gantske Liff oc leffnet / deris oprindelse
oc opfødelse/deris Liffs bedrifft/ oc an-
dre deris Førstelige dyder / paa det/ at
andre deris efterkom̃ere/som skulle traa-
de i deris Sted/kunde see oc acte/huorle-
dis de haffue leffuet oc skicket sig/oc om/
de bør dem at efterfølge/eller oc icke.

Huor for efterdi/saadant er mig nu
i denne tid/ iniungerit oc befalet/ at ieg i
denne Menighed oc almindelig For-

samling aff Lærde Folck/ i dette Academie, skulde noget omtale / om Stormectige oc Høybaarne Førstis oc Herris/ Salig Konning FRIDERICHS den II. Danmarckis oc Norgis Konge/ Liff/ leffnet oc salig Affgang. Ja hans Affgang / siger ieg / som vel er verd met Hiertens sorrig oc drøffuelse at begræde / huilcken icke alleniste / disse tuende Rigers indbyggere/begræde/men ocsaa/ Fremmede oc Vdlendige / lader sig oc gaa til Hierte.

Huorfor efftersdi/hans Naadis Død oc Affgang / er oss alle i disse Land oc Riger/bedrøffuelig oc sørgelig/da motte det vere meget vgudeligt / oc it saare stort vtacknemmelighedꝺs Tegen / saadant at forsage / eller ingen tacknemmelighed at ville beuise/ saadan en ypperlig oc Mectig Herre oc Konge / endog at den salige Herris Historie i Sandhed videre sig vdstrecker / end at hun aff mig paa denne kaarte tid/kand beskriffuis oc antegnis.

Der for endog/ ieg gierne vilde ynske mig selff / den Lyckſalighed/at mig/ som

saadant

ſaadant er befalet / kunde met ſaa bequemmelige Ord / Sententzer oc Titeler / beſkriffue hans Naadis Liff oc leffnet / oc huiſſ den ſalig H. H. haffuer beſtillet oc vdrettit i ſin tid / ſaa ſom det ſig burde: Dog vdi ſaadan en hierte ſorrig oc almindelige bedrøffuelſe / Som er nu iblant alle Aarden oc Statter i diſſe Land / forhaande / der hoſſ oc min ſtore ſkrøbelighed / ſom Gud mig haffuer ladet tilfalde / mig forhindrer / aff huilcken / ieg oc er ſaa forſkrecket oc bange / at til al den ære / tienſte oc Gudfryctig troſkaff / Som ieg er min Naadige Herre plictig / bekiender mig for ſorrig oc graad / at icke kunde vdrette / det ſom ieg haffuer i act oc forſet.

Derfor efterdi / ieg icke heller til ſaadant er beuant / Trøſter ieg mig / huercken dennem / ſom ere her Nerverendis tilſtæde / meget mindre andre / met denne min Oration, at kunde i nogen maade formindſke / denne Neruærendis ſuck / graad oc Klagemaal / ſom baade Kircker oc Land haffue faait / aff denne Gudfryctige ſalige Herris Affgang / ey

heller at beſkriffue/ hans Naadis Rooſſ
oc Prüſſ/ ſom det ſig burde. Jcke kand
ieg heller tro/ at nogen anden kand det
vdrette/ effterdi denne Salige Herre oc
Konge/ vaar en Gudfryctigheds Speyl/
for alle Stormectige Herrer oc Førſter/
oc for huilcken der neppelig i diſſe Land/
haffuer veret en Ypperligere oc Gud-
fryctigere Førſte oc Herre/ ia icke end
mange hans lige.

Dog effterdi/ at i dette Academie
noget bør at talis/ om denne ſalige
Høyborne Herris Affgang/ at wi vdi
ſaa maade kunde giffue vor bedrøffuelſe
tilkiende/ diſligeſt ocſaa/ vor plictige oc
tilbørlige tacknemmelighed/ huilcken
den Almectigſte GVD vil/at alle ſkulle
beuiſe/ beſynderlige/ mod Fromme oc
Gudfryctige Herrer oc Førſter/ da vil
ieg/ met denne min ſørgelige oc grædeli-
ge tale/aleniſte kaartelige fremſette/det
beſynderligſte aff denne vor Stormec-
tigſte/ Nadigſte Herris oc Kongis Hi-
ſtorie/ huilcken vdi diſſe Land oc Riger/
elſkte oc forſuarede ſine vnderſaatte/
ſom en Gudfryctig Førſte/ia ſom en Fa-
der

der / giør ved sine Børn / paa det / vi der aff kunde / met it tacknemmeligt Hierte / altid haffue denne gode Herris / oc salige Kongis / ypperlige oc Mectige velgerninger oc dyder / i en euig hukommelse / oc aff dette hans Naadis merckelige Exempel / kunde paamindis oc opueckes / til dyd / fromhed / oc Guds fryct / huer vdi sit kald oc bestilning at efftersølge.

Saa vil ieg nu Kaartelige noget omtale / om denne part aff hans Naadis Historie / som indeholder den idret oc gierning / som hans Kongelig Maiestat bedreff / førend Gud besøgte hannem / met denne timelige Død / oc huad som der hoss er at acte. Bedendis diss-imellem gantske ydmygelige / at ingen vilde legge mig / nogen ting til onde / mig / som aldelis er vberid / til saadan en Oration, Er oc forhindret / besuæret oc gantske forferdet / aff stor Sorrig oc Banghed : Men at i fast heller / vdlegge alting i den beste mening / om ieg icke saa ordentlig / som det sig i alle maade burde / men alleniste / i en Sum opregner hoffuet styckerne aff hans

Naadis Liff oc leffnet/ hans mangfoldige gierninger oc bedrifft. Thi ieg veed vel/ at end ocsaa/ de/ som ere merckelige talende/ skulle her vdi/ haffue offuerflødig nock Aarsage til / at beuise deris Konst i det allerbaste. Mig maa det vere noch/ om ieg/ vdi saadanne Høye/ oc ypperlige dyders beskriffuelse/ kand allenißte vocte mig for/ at ingen skulde kunde straffe mig / for vtacknemmelighed/ oc saa begribe/ met en Kaart tale/ denne Handel/ som ellers er i sig selff vidlofftig oc mangfoldig. Thi ieg ingenlunde tuiler / at denne Høymectige Herris/ oc Salige Kongis/ Kong FRIDERIGHS Historie / bliffuer io visselig i sin tid/ aff andre/ som bekiende sig/ at vere forfarne i atskillige Historier / vdi en Bog/ met tro Arbeyde oc flittighed/ beskreffuen oc optegnet/ vore efterkommere til gaffn.

Der for haffuer ieg eder allesammen/ Høyelig oc kierlig ombedet / at i for eders plictige oc tilbørlige tienstactighed oc affection / som i altid hafft haffue/ imod denne Salige Herre oc Konge/ der hans K. M. vaar i Leffuende liffue

icke

icke vilde lengis eller kiedis ved/ at høre denne min Oration, ia/ icke ſaa noget/ ſom er verdt at kaldis en Oration, men faſt heller/ it ſørgeligt Klagemaal/ der maa lignes ved det/ de gamle ſkriffue/ om hine ſmaa græſhoppers Sang oc Sørgeuiſe. Endog ieg haabis met Guds hielp / at her icke noget vtilbørligt/ ſkal ſigis eller talis/ der eder ſkal miſhage / men i alle maade/ vere eder teckeligt oc behageligt.

Saa ville vi da nu begynde paa det/ ſom Hiſtorien i ſig ſelff/ biuder oſſ at be-gynde paa.

DEnne Stormectige Førſte/ vor aller naadigſte Herre oc Konge/ Kong FRIDERICH den II. Danmarckis oc Norgis Konge/ vaar fød/ det Aar effter Chriſti fødzel/ 1534. den Førſte Iulij, paa huilcken tid/ her vaar vdi diſſe Land oc Riger / Krig oc Orloff / oprør oc tuedract / ia lige ſom bølger ſtormer oc bruſer/ i it ſtort oc vilt haff / ſaa vaar oc alle diſſe Land/ Læen oc ſtæder / gantſke opreyſde til vſamdrectighed / Blodſtyrting oc

oprør/

oprør/ ia mange haffde i den tid lyst til mord/kiff oc trette/ mange tørstede eff-ter Blods vdgydelse oc Mandrab/ met andre vhørlige oc gromme Synder/som der pleyer i oprør oc venighed / met at følge/Almuen som gierne haffuer lyst til wenighed/stod da effter forandring/der vaar bulder oc trette i alle stæder / ia huert Læen oc by stode i stor fare/oc lige som paa en naale Aad/oc de fleste oc be-ste Stæder/ vaare saa got som indtagne aff Rigens Fiender. Jeg vil intet om-tale / huad fare oc elendighed / Adelen vaar wdi/ oc huorledis/ Mange Herre-gaarde oc Kircker i disse Land/ bleffue plyndrede oc Stormede.

Paa denne tid oc Aar / da tilbød al Danmarckis Riges/velbyrdige Raad oc Adel/Stormectige oc Høybaarne Første oc Herre / Konning CHRISTIAN den III. denne Salige Høybaarne Herris/ Kong FRIDERICHS Herre Fader/som den tid / laa for Lybeck / at hand vilde anamme / Danmarckis Regimente oc Krone. Men efftersdi den Gudfryctige salige Herre / vel actede oc saa / at det

vilde

vilde vere hart oc tungt/ oc icke foruden
stor farlighed/at anamme saadan Rege-
mente/ oc allermest i den tid/der alting/
stod saa ynckelig/ i Danmarckis Rige/
paa huilcken tid / huer søgte ickun / sin
egen fordeel/ oc ragede Ild/ at sin egen
Kage/ Ansaa oc/ huorledis vort Fæder-
ne Land / vaar saa offuermaade / aff
slig Jammer oc Vselhed/ vexerit oc off-
uerfaldet. Da motte vel den gode Herre/
vere tuilraadig / om saadan farlig/ oc
Høy Regemente oc bestilning/ at anam-
me oc faarestaa.

Men siden/ der det velbyrdige Raad
oc Adel/icke vilde lade sig afftrenge/men
hulde hart wed/ met Bøn oc begiering/
da bad den Fromme / Gudfryctige oc
Salige Herre/ Gud Almectigste/om go-
de Raad/Bistand oc Hielp/oc anamme-
de saa Regementet/ at hans K. M. icke
vilde siunis slet/ at fornecte/ disse Riger
oc omliggende Land/ Som vaar stedde/
i alsomstørst Nød oc Fare / sin Hielp oc
Bistand. Huorfore hans Kong: Ma-
iestat/ de velbyrdige RigensLegater/ som
vaare sende til hannem / vndfick Naa-

deligen / oc dennem Samme deris begie-ring / tilsagde. Oc strax det andet Aar der effter / som vaar 1535. den 11. Dag Iunij, drog den Fromme Herre / til Fyns Land / oc berysted sig til Krig / imod Greffue Christophers, oc de Lybskers Krigsmact / oc vdi det Slag / for Assens By / Nedlagde hans K. M. en Stor Herr / blant huilcken / bleffue tuende Mectige oc Naffnkundige Greffuer / oc Slagne.

Saadanne merckelige oc Herlige seyeruinding / vdi Krig / disligeste ocsaa andre Kongelige dyder / Som bleffue befundne / i denne Mectige Konge oc Herre / Kong CHRISTIAN, lofflig hukommelse / giffuer klarlig tilkiende oc paaminder / huad vi ere / en ret viijs oc forstandig Krigsførste plictige / oc som den Gredske Mand sigger: Ἐν δυσχίαις λάμπει τὸ καλὸν, det er / Naar Farlighed oc Angest er forhaande / forfarer Mand huor snildhed oc Forstand er.

Saa vaar det oc / i den sørgelige oc farlige tid / vdi huilcken / icke alleniste Vdlendige oc vduaartis Fiender / Stun-

dede

dede effter/ at plyndre oc ødelegge/ disse
Land oc Riger/ Men ocsaa/ indbyggerne
imellem dem selff / med induortis Krig
oc Feide/ had oc affuind/ ynckelige haff=
de forstyrret det gantske Rige. Da/
kunde Mand / best see oc mercke/ denne
Gudfryctige Herris oc Førstis / Kong
CHRISTIAN den tredies / Kongelige
dyder/ oc Mandelighed/ hans M. woff=
ueruindelige Styrcke oc Mod.

Men effter at / hans K. M. haffde
nu fuldkommet oc endt / denne store oc
farlige Krig/ tog hans K. M. sig for/ at
skicke alting / til rette igien / oc alt det/
hans Naade viste / der kunde forhindre
det hellige Euangelium, oc sande Reli=
gion / Som da tilforn / i hans Salige
Herre Faders tid/ begynte at renoueris:
Disligeste / alle Papistiske oc Affgudiske
Ceremonier / huilcke som end den tid/
icke aldelis/ vaare forandrede/ lagde den
Fromme Herre vind paa/ at enten aff=
skaffe oc borttage / eller oc / at komme
det/ i saadan en ordning oc skick / som
kunde vere Euangelio, mere til Hielp oc

forfremmelse / end til skade eller forhindring.

Saadanne oc mange andre Førstelige oc Kongelige dyder/vaar denne Gudfryctige Salige Herre oc Konge/ Kong CHRISTIAN den III. denne vor Salige H. H. Herre Fader/Guddommelige met begaffuen.

Men huad skal ieg tale / om hans Naadis Farfader/Stormectige oc Høybaarne Herre oc Konge/Kong FRIDERICH den Første: Huiss Kongelige dyder/endog huercken Jeg/eller nogen anden/met tancke eller met Skrifft / kand paa saa kaart en Tid begribe: Dog alligeuel/ giffuer hans synderlige Gudfryctighed/ tro oc tillid / Som den fromme Herre/ haffde til den Euige Gud/mig Aarsage/ at ieg icke/kand gaa det forbi/ huilcket/ der skal io vere / alle Gudfryctige Høybaarne Herrer oc Førster/ Staadelige fest/ i Hierte oc Sind / som er/ at al Menneskelig Mact oc formue / Raad oc Anslag/kand inthet draffueligt vdrette/vden Gud er der hoss/ met sin Naade oc Bistand. Oc lige saa / huor Guds

besker-

beskermelse/ slaar vognborrig oc holder vact/ offuer Land oc Rige/ Stader oc Byer / der kand ingen / Menneskelig Mact oc velde Noget formaa / til at skade oc forderffue. Men at ieg skal komme til det/ieg vil sige.

Den tid Kong CHRISTEN den Anden/som for sin grume Tyranni/ oc anden vskickelighed / vaar vddreffuen/ aff disse Land oc Riger / haffde forsamlet it merckeligt tal Folck / oc stor Krigs herr / formedelst Margraffuens aff Brandenburg / oc andre flere Herrers oc Førsters Hielp oc Bistand / vdi den mening oc act / at hand først vilde belegge Lybeck Stad/ oc siden met Mact/ Drage igiennom Holsten / oc saa induelde / sig i Danmarckis Rige igien / Da/ der Kong FRIDERICH den Første/ CHRISTIERNI II. Faderbroder/huilcken som vaar en sactmodig / oc mild Herre oc Konge / dette Hørde/ sagde hand / vdaff sin Retsindige oc Stadige tro til GVD: At hans Konge oc Herre / den Gud Zebaoth stridde for hannem/oc den Stund/hand stridde for

 hannem/

hannem/viste hand vel/ at der kunde in-
gen fare vere paa ferde/hannem/ eller
hans vndersaatte til skade. Dette vaar
i Sandhed glædelige ord/oc en ret Kon-
gelige røst/ ia/en Christen Kongis Chri-
stelige tro / aff huilcken Mand kand
mercke/at der hand det sagde/ da haff-
uer/den Gudfryctige Herre oc Konge/
verit i hiertet frimodig/ oc viss paa / at
lige som/ Gud haffde tilskicket hannem/
at vere en Herre oc Konge / offuer Ri-
get/ saa tuilede hand oc icke paa/ at den
samme Euige GVD/ skulde io visseli-
ge ocsaa beskierme/ oc beuare hannem/ i
hans Land oc Riger / imod al offuer-
uold oc Menneskelige Mact.

Saadant oc meget mere/som sant oc
alle witterligt er/ om disse Stormectige
oc Høybaarne Førster oc Herrer / Hans
Aaldefader/ Kong HANS, Hans Aald
Aaldefader Kong CHRISTIAN den I.
huilcket efterdi/ det icke aleniste/ vilde
bliffue forlangt/ men ocsaa/ gantske w-
mueligt/ vdi denne Kaarte Oration, at
opregne / det som i mange Historiske
Bøger/ neppelig kand begribis eller for-
klaris/

klaris/ Nødis ieg til/ for tidzens Kaarthed at gaa det for offuer.

Disligeste ocsaa/ om wor Naadigste Kongis oc Herris/ Salige Kong FRIDERICHS den II. Moder/DOROTHEA, Som vaar fød / aff det Førstelige / oc Høymectige Slect oc Stamme/i Lantesaxen / som vaar Stormeetige Herris oc Førstis/Hertog MAGNI Datter/ Hertog i Neder Saxen/ huilcken som oc vaar beprydet/met mange Førstelige dyder oc Gaffuer.

Men vi ville icke lenger duelle / eller vor tale forlenge/ hvdi vor Naadigste Herris oc Kongis Slect oc Forfædre at opregne/ effterdi vi vel vide / at ingen tale eller Skrifft/Kand opregne de mectige oc Førstelige dyder / som de haffue veret beprydet met / huad heller vi ville Ansee / Hans Naadis Salige Herre Faders / eller oc / hans Førstelige Møderne Stamme / da see vi/ at der er saadan Ypperlighed oc nobilitet, at moxen alle Konger oc Førster / i den gantske vijde Christendom/ere bebundne/vdi Slect oc Blodsforuant met hannem. Oc paa

det/

det / at ingen skal tuile her paa / eller tencke / det icke at vere troligt / da haffue i vel seet / Huor mange draffuelige Førster / oc Førsters Legater / ypperlige oc Herlige Mend / her haffue præsenterit, at beuise / vor Naadige Herris oc Salige Kongis lig / Deris Høyeste oc sidste tieniste / vdi hans Naadis begraffuelse / huilcken som vaar hoss alle / oc huer serdelis en berømmet oc Naffnkundig Konge oc Herre.

Dette vilde ieg saa Kaartelig tale oc fortelle / om vor Salige Herris oc Kongis / Kong FRIDERICHS Stamme / paa det vi kunde see / huorledis de Kongelige oc Førstelige dyder / Dissligeste ocsaa / den Førstelige Fyrighed oc Mod / de gode Foraeldre haffue weret begaffne met / pleye saa gierne / at fordris oc forfremmis / fra foraeldrene oc til Børnene. Som den vise Pindarus siger: Generosi parentum animi, naturâ & in filijs excellunt. Det er / Høymectige Herrers dyder oc welbyrdige Stamme / giffuer sig tilkiende / oc teer sig i Børnene. Oc / huor stor en Ære oc Herlighed / det

hed / det

hed/ det er/ at haffue sin oprindelse/ aff den Slect oc Stamme/ som icke Alleste/ kand berømme sig/ aff sine Foreldris/ Stormectighed oc ypperlighed/ men ocsaa/ at de ere/ aff den Slect/ som haffuer veret Gudfryctig/ oc den Christne Kirckis rette Lemmer.

Derfor efftterdi/ at vor Salige/ Herre oc Konge/ er kommen/aff saadan en affkom oc Stamme/ som vaar/ den Euige Gud behagelig/oc rette Lemmer/ i den HERRE CHristo/ Da/ kand wi vel sige/ met den hellige Syrach/ At disse hellige Folck/ huiss Retfærdighed/ icke bliffuer forglemt/ De haffue beholdit/ en god arff/ met deris Børn. Deris efftterkommere/ ere bleffne i Pacten/ oc for deris skyld/ ere deris Børnebørn/ Stedze oc altid/ bleffne wed Mact oc deris Loff/ skal icke forgaa. De ere begraffne i Fred/ Men deris Naffn/ leffuer euindelige. Folckene tale/

E om

om deris wisdom / oc Menigheden kundgiør deris Loff.

Her skulle wi see / en Høymectig / ypperlig / gammel oc Førstelig Stamme oc affkom. Her skulle wi see / den rod oc sæd / som haffuer giffuet aff sig / den aller ypperste Fruct oc grøde / fra huilcken dydelige / oc hederlige affkom oc Stamme / den gode / Salige / Herre oc Konge / det er langt fra / at hans K. M. noget haffuer affuiget / Men haffuer / fast heller / i alle Maade / aff sin egen synderlige Gudfrycktighed / oc Førstelige dyder / mere forøgt / formeret oc beprydet / end som hans Naadis Forfædre / haffde hannem den efftcrladet / ia / saa haffuer hans Kongelig Maiestat / sin Affkomis / Naffnkundighed forøgt / At hans Naadis Naffn / bliffuer visselig / mere ærit oc priset old fra old / end alle hans K. M. forfædris. Saa wille vi da nu / begynde at prise / denne Salige Herre oc Konning / Konning FRIDERICH, Oc aff hans Naadis / egen idret / nogenlunde affmale hannem / met

met sin rette farffue. Oc efftherdi / vi wide / At god Disciplin / oc høffuisk optuctelse / giør megit der til / oc er en stor Aarsage til / at en god Natur / kommer vdi it Menniske / Oc huor en god Natur er / oc rettelige regieris / oc øffuis / da bliffuer hun / io lenger oc bedre / da wille wi gaa frem / vdi vor tale / at giffue naagit tilkiende / om denne gode Herris Optuctelse / oc om hans Naadis første / vngdoms Aar.

Den Tid / den Gudfryctige / Herre oc Konge / Kong CHRISTIAN den III. haffde nu / anammit Regementit / oc skickit / alting i laffue / met disse Riger oc Land / som ynckelige / waare forderffuede / oc gantske elendige / oc haffde nu (saa at sige) giort / det til Guld / som før vaar Bly / haffde oc / met Rod opryct / oc til intet giort / den gamle Rommerske oc Papistiske Affguderi / (huilcken hans Naadis Herre Fader / Kong FRIDERICH den Første / først begynte / at sette sig imod.) oc der imod / met stor aluorlighed / oc stadig Gudfryctighed / ladet den hellige / Euange-

liske Lærdom/det rette/Sande/Liuss om JEsu CHRisto/ forkynde oc pre-dicke/ icke alleniste / vdi dette Danmar-ckis Rige / men ocsaa / i det gantske Norgis Rige / oc de omliggende Nord-lands Øer / Jsland/Ferrø/oc andre/som laae/ vnder hans Naadis/Regemente oc Krone / Betencte dog hans Kongelig Maiestat/dette Liffs kaarthed oc wuis-hed / oc at endog/ hand vaar en Herre oc Konge/dog alligeuel vaar hand/ alle Menneskelige Low/vndergiffuen/oc at/ der aldrig war nogen saa ypperlig / at hand kunde leffue Euindelige / i denne werden / men maatte / io endelige en gang / skiffte Bort/ dette timelige Liff/ for det Euige / oc det endelige / for det wendelige.

Betenckte ocsaa/ at der tit oc offte/ oc Besynderlige / i denne sidste oc onde Verdens tid / som wi nu leffue vdi/ bleff stor Forandring oc Forstyrring/ vdi at-skillige Riger oc Regementer / der gaff Aarsage at forsøge/ allehaande vnderlig Anslag / Naar Mectige Potentater/ Førster oc Konger/ Bleffue offte/ haste-lige

lige henkaldede / huilcket den Menige Almue/ vdi atskillige Riger oc Første-dømme / alleuegne / met deris store sor-rig/ oc skaade tit fornemme. Der til met/ haffde den gode/Salige Herre/ oc vdi sit Sind / Mectige Kongers oc Keysers Exempel/ hueff Maiestat/Bleff oc der aff / storlige forøgt/ oc Fremme-de Nationers Folck oc Fiender / hulde i weye / at indfalde i andris Land oc Ri-ger/ Naar de Hørde/ at der bleff Nogen vng Konge / eller Keyser Lowlige hyl-det / til noget Riges oc Lands / forsuar oc beskiermelse / som Dauid / Carolus Magnus, Henricus Auceps, Fridericus aff Østerige / end ocsaa / hans Naadis aald Aalde Fader/ CHRISTIERNVS I. oc andre / haffue giort wed deris Børn/ huor met / de icke alleniste / lode deris Vndersaatte effter sig / en vis efftérkom-mere oc arffuing / i Regementet / Men forskaffede oc der met / Rolighed oc Fred/foruden nogen wenighed oc trette.

Aff saadan betenckelse / oc Rigens Raads oc Adels samtycke/ lod hans Maiestat/ sin Søn/ Salige Kong FRI-

 DERICH

DERICH den II. vor Naadigste Herre/vduellis oc hyldis/ til Regementet oc Kongelige Naffn/huilcket som skede oc/ met den gantske Menigheds beuilning oc approbation, det Aar effter Christi fødzel/ 1542. vdi vor salige Kong FRIDERICHS/ Ottende Aar.

Huorfor der nu der effter / den gode vdualde Herre / Kong FRIDERICH/ salig / vaar bequem / til Bogelige Konster/da betenckte oc/hans kiere Herre Fader/lofflig hukommelse/ oc forstod/at det icke vaar / til forgieffuis skreffuet / aff den gamle oc vise PLATONE/ der hand sagde: Ipsis Principibus, & primò & maximè DEVS præcepit, vt nullius rei curam, custodiamuè suscipiant, quàm filiorum. Det er / Der er ingen ting/ som Gud Almectigste/ aluerliger oc strengeliger / befaler Øffrighed/ at haffue større omsorrig for/ end for deris Børn/ at de ret/ kunde bliffue oplerde oc optucktede.

Der den gode Herre/ oc gaff act paa oc forstod/at de Folck/i Græcia oc Asia,

som

ſom vdi fordom tid/ offuer alle Land=
ſkab/ vaare priſede oc affhuldne/ for
deris Høye lærdom/ vijſdom oc veltalen=
hed/ men ere nu/ i de Land/ icke andet/
end idel groffue oc vlærde Folck/ der til
med/anſaa oc hans K. Maieſtat/ huad
ſkade/ ocſaa Religionen haffde faait/ i
de neſte forgangne tider/ vdaff bogelige
Konſters/ foractelſe oc forſømmelſe oc
at den vaar en ſtor aarſage/ til megen
vlycke/ i den menige Mands/ vduortis
leffnit oc handel: Den gode Herre wiſte
vel ocſaa/ at ingen Førſte eller Herre/
kunde faa oc bekomme/ ſin tilbørlige
æris oc actis/ rycte oc held/ ſom det ſig
burde/ vden hand haffde/ nogen ſmag/ i
boglige Konſter/ oc vaar der i/ nogit
oplærd/ oc at hand ſelff/ kunde læſe oc
vide/ atſkillige Hiſtorier/ om andre mec=
tige Kongers bedrifft/ fordighed i Krig/
oc atſkillige hoffuerck/ Rytterſtycke oc
Mandoms gierninger/ oc at den Førſte/
ſom icke er oplærd/ i bogelige Konſter/
ſkal vel ellers/ Haffue behoff/ lang tids
forfarenhed/ oc øffuelſe/ til at lære/ hueſſ
hannem/ vil vere fornøden/ i Krigsbrug
oc an=

oc andet ſaadant / huilcket / hand dog lættere / oc med mindre vmage / vdaff de gamle Exemplers læſning / kunde forſtaa oc begribe.

Saadanne oc mange andre Aarſager / beuegede den gode Herre oc Fader / at hand antuordede / ſin Søn / Kong FRIDERICH / vnder Tuctemeſtere / ſaa / at den fromme Herre / tilſkickede hannem / Gudfryctige Tuctemeſtere / ſom ſkulde rettelige / oplære hans K. M. i bogelige Konſter / oc optucte hannem / i høuiſke ſeder. Vdi denne pædagogi oc optuctelſe / bleff denne ypperlige Natur / oc herlige ingenium oc nemme / ia ocſaa / hans ſkarpe Fornufft (ſaa megit / ſom den alder vaar mueligt) paa en kaart tid / forbedrit oc forfremmit / at hans K. M. icke aleniſte / Lærde ſine Rudimenta oc grunduol / til boglige Konſter / oc diſligeſte / aff Catechiſmo, fick forſtand om Gud / oc den ſande ſaligheds lærdom: Men hans Naadis hierte / bleff ocſaa optend / med en ſynderlig kierlighed / til den Chriſtelige Religion / til Retferdighed / til Sactmodighed / oc andre

andre saadenne dyder / som en retsindig / Christen Første / vel kunde sømme.

Oc sandelige / er dette vel verd / at omtale / effter at denne gode / Gudfryctige Herre forstod / oc vdaff dagelig forfarenhed merckte / huor stort nytte oc gaffn / oc huor stor Fruct oc fordeel / bogelige Konster / føre med sig / da angrede det hannem / oc giorde hans K. M. gantske ont / i sit hierte / oc Mand hørde hannem offte / der offuer klage / at den Sal[illegible] Herre / icke vdi sine unge Dage / haffde giort / større profect, oc ydermere forfremmit sig / vdi studering oc bogelige Konster / end hans Naade hagde giort.

Saadan brynde oc kierlighed / som vaar vdi denne Gudfryctige / Herre oc Konge / til bogelige Konster / giffuer oss klarlige tilkiende / huorledis hans Kongelige Maiestat / haffuer dømt / om boglige Konster / ia langt anderledis / end hine affuendsfulde / groffue oc vlærde Bogehadere / som mene / oc giøre sig tancke paa / at det staar en mectig Førstis / ære fornær / oc er megit vhøuiskt / om hand

 Lærer /

Lærer/fri Bogelige Konster/ia befrycter sig / at om den Hellig Aand / optender i en Førstis hierte / kierlighed oc villie/ til høuiske Bogelige Konster / visdom/ snildhed/ dyd oc fromhed/atskillige Historier/ strax tencke de / som ere gandske vlærde/at de skulde bliffue/forsmaade oc foractede / oc at lærde oc forstandige Mend / skulde bliffue mere actede oc Naffnkundige/end de.

Saadan vaar icke / hans K. M. men langt anderledis til sinds / tencte paa/ huor storlige de Førster oc Herrer/ ere aff andre Berømmede oc ærede/ som haffue verit kloge i Historier / de som vaare vel talende/ oc Forstandige / i atskillige Sprock oc Tungemaal / i Latinske oc andre saadanne. Huor paa/ wi oc haffue Exempel/huad widnisbyrd/ Heder oc Loff/ Iohannes Gerson, som i fordom tid / vaar Cancellarius, i den Høye Schole / til Paris / gaff Keyser Sigismundo, som selff oc Personlige præsideret, i den Forsamling / som skede til Constantz i Suitzerland/ aff Konger oc Førster / oc aff de synderligste lærde

Folck/

Folck/i den gantske Christenhed/ i huilcken Iohannes Hus, oc hans Medbroder/ Hieronymus de Praga, Aar 1415. den 8. Iulij, vskyldige for Guds Ord / bleffue fordømde oc brende / om huilcken hand saa siger: **Førend** (siger hand) at *Sigismundus* **Keyser / hand gick vd / aff samme Lærde Folckis Forsamling/ haffde hand altid/en Latinske Oratz/ met** *Alphonso*, **den Mectige oc Lærde Konge / oc met andre Mectige Førster oc Herrer/ oc saadan en** *Oration* **oc tale / som icke aleniste / vaar beprydet/met dybe oc merckelige Ord/ met stor Aluorlighed oc** *Grauitet* **: Men ocsaa / met smucke Sententzer aff den hellige Skrifft/ huilcken (siger hand) ieg hørde / met disse mine Øern / oc mit hierte gleddis i mit Liff der wed.** Dette vidnede Gerson, om denne Mectige Første oc Keyser/ Sigismundo.

Saadanne oc mange/ store Førsters

 ypper-

ypperlige rooss oc æris Titeler / haffuer vden twil opuact / denne Høymectigis / vor Naadigste Herris oc Salige Kongis / Sind oc Hierte / at hans Naade fick saa stor vilie oc begierlighed / til høuiske bogelige Konster / oc besynderlig nu i disse Dage / i huilcke wi see oc fornemme / huor ynckelige / den Christne Kircke oc Menighed / forderffuis slidis oc riffuis / hid oc did / aff mange æregierige / oc galne Suermendis Aander / huilcke / som aff motuillighed / ville alting Mestre / tenckendis sig klogere / end andre at vere. Saa kand nu dette vere sagt / om hans Naadis / Første optuctelse i den Salige H. H. Barndom / oc vngdoms Aar.

Men der nu / denne Salige Høybaarne Herre / voxte til oc vaar paa den Alder / saa at hand kunde betencke oc dømme / om det / der hannem laa mest Mact paa / i al sin Liffs tid / huilcket vaar / det Menige Riges gaffn oc beste / oc der hans K. M. nu selff kunde faarestaa / en part aff Regementet / Da vilde den gode Gud icke / at denne Høymectige Konge / skulde lenger ligge vdi skiul / elles

eller leffue / en priuat Person / men at
hand skulde Aabenbaris / oc mere bliffue
Naffnkundig / thi maatte hand nu / fø-
ris til liuset / oc dragis met megen møde
oc Arbeyd / oc haffue nock at skaffe / den
menige Mand / i disse Land / til beste oc
gaffn.

Thi effterat / hans Naadis / Salig
Herre Fader / CHRISTIANVS III.
Salig ihukommelse / haffde nu i fulde
24. Aar / (Naar wi ville regne / hans
gantske Regementis tid / fraa hand kom
ind / i disse Land / oc til hans salig Aff-
gang) staait sit Regemente for / oc det /
met saa stor dignitet, ære oc aluorlig-
hed / at den Fromme Herre / icke aleniste
som en Speyl / skinnede for sine Vnder-
saatte / her vdi disse Riger / men motte
vel ocsaa / lignes met alle Konger / Før-
ster oc Herrer / i al dyd / Ære oc Gud-
fryctighed / som vaare i denne gantske
Christenhed. Da henkaldede Gud Almec-
tigste / hans K. M. fraa dette elendige
Liff / paa Coldinghuss i Judland / Aar
effter Guds byrd / 155 9. Nyaars Dag /
eller den 1. Ianuarij, vdi hans Naadis 56.

Aar / paa huilcken tid Ferdinandus Austriacus, vaar den Rommerske Keyser/ som det Aar tilforn / vaar tilskicket oc kallet / i sin Broders CAROLI Quinti, Sted / formedelst de Siu Churførsters/ vduelelse oc samtycke.

Thil denne Herredag oc Forsamling/som holtis til FRANCKFVRT am Meyn / reysde ocsaa vor Naadigste Herre/ oc Salige Kong FRIDERICH, den Anden/vdi huilcken Herredag/ hans K. M. beuiste sig / icke aleniste / i alle Kongelige oc Førstelige dyder / Tuct oc Ære/Men oc/i Mandelighed/i Beleuenhed/ i Tids fordriff oc øffuelser/ som i den Keyserlige Hoff/vaare Seduanlige/ oc paa samme tid/sig til drog/ for huilcket/ hans K. M. icke aleniste / Førster/ Greffuer oc Herrer / Men ocsaa / forbemelte/ Høymectige / Keyser FERDINANDO, for sin Førstelige mod / som denne Salige Herre beuiste / i atskillige Hoffuerck / oc anden Lystighed / saa befalt/at hans Keyserlig Maiestat/ elskte hans Naade / saa lenge hand leffde / i denne Verden.

Saadanne

Saadanne oc mange andre Exempler / om denne gode Herris oc Kongis flittighed / oc Begiering at forsøge sig/ oc til at besee / andre atskillige Land oc Steder / som Historier / oc bære vidne/ om den herlige Mand / Vlysses , kunde her vel / Met mange Ord opregnis/ huilcke oc vel / visselige vaare Verde/ at de skulde beskriffuis oc optegnes / Men effterdi/ at mit forset / er ickun i det kaartiste at opregne her / hans Naadis Leffnet oc Gierninger/ da nødis ieg til/ at lade meget tilbage/ til en anden tid.

Men effter at / den gode oc Salige Herre/ Kong CHRISTIAN, haffde nu/ fuldendet sin tid / oc vaar nu / aff den Euige GVD/ henkaldet/ fra dette elendige Leffnet / Arbeid oc møde / til det Euige vdødelige Liff / Strax nogen tid der effter / tog sig for / denne Salige Herre oc Konge/ Kong FRIDERICH, som da vaar traad/ vdi sin Salig Herr Faders Sted / oc fuld Regemente / at vilde holde en Herredag/ i huilcken/ der bleff Raadslaget / om huessdisse Riger/ kunde vere til gaffn oc beste / oc huorle-

dis/

dis/ wenighed oc wsamdrectighed i Religionen/ oc andre Stater/ kunde affueries/ oc besynderlige Raadsloge de/ oc betractede/ huorledis den store Skade/ Hoffmod/ Spot oc haanhed/ som de Stolte oc Hoffmodige Dytmersker/ haffde i lang tid/ Beuist deris rette Øffrighed oc Konger/ som vaare/ hans Naadis/ Forfædre oc Formend/ huilcke de ingenlunde/ vilde vige/ eller falde til fode/ oc bleff da/ vdaff de Hertoger i Holsten/ oc menige Rigens Adel/ samtyct oc Beslutet/ at disse Gienstridige Dytmersker/ skulde endelige Besøges/ met it merckeligt Tall Krigsfolck/ oc en stor Krigsmact/ at samme deris gienstridighed kunde ydmygis oc Spægis.

Derfor efftterdi/ denne gode Herre oc Konning/ Kong FRIDERICH, viste oc forstod/ at hans K. M. vaar aff den Euige GVD/ kaldit til/ at styre oc Regiere Riget/ Betencte den Salige Herre/ at hand icke vaar fød til Verden/ til Orckeløshed/ offuerflødighed wellyst/ eller andet saadant/ som pleyer/ at vere Land Riger/ oc den

Menige

Menige Almue oc vndersaatte / skadeli-
ge oc forderffuelige / men fast heller / til
at fordre oc forfremme Retfærdighed /
oc at Spæge / de som vaare gienstridige
oc Haardnackede / enten imod sin egen
eller sine Forældris / Maiestet oc Mact.

Derfor / lagde den gode Herre oc
Salige Konge / met alsomstørst flit
oc omsorrig / alle Aarer i bord / at
hand kunde heffne / paa dette Hoffmo-
dige oc wrolige Dytmerske Folckis /
whørlige Fortrædelighed / som nu / wdi
mange Aar / haffde berømmet sig / aff
stor Traatzighed / oc dynckelgodhed / at
de icke vilde atlyde / eller vere vndergiff-
ne nogen Keyseris eller Førstis Rege-
mente / haffde oc foractet / tilforn de
Mectige Herrers / oc Kongers CHRISTI-
ANI, I. Kong HANSIS, oc Kong FRIDE-
RICHS den I. Ord oc Bud / oc Beui-
ste sig mod den ene Konge / effter den
anden gantske forherdede. Iblant huil-
ke Kong CHRISTEN, den Første aff
det Naffn / Aar 1474. tog sig for /
med en herlig Krigsfolckis Skare / at
drage her fra til Rom / at vandre pille-

 grims

grims Reyse/som da vaar vds/ oc hand paa reyen / drog til den Rommerske Keyser / FRIDERICVM, huilcken vaar CAROLI.V. Eldefader/huor hand bleff/ hederlig vndfangen/oc tracterit, som det sig en Konge burde / oc der de nu lang Tid/ haffde talit med hin anden/ om atskillige Rigers / stat oc vilkor / om den gantske Christendom / oc Religions handel. Omsier kommer Kong CRISTEN, det i tale for Keyseren/ at der vaar it Slags Folck/ hoss hans Land oc Rige/ som hørde hen / vnder den Rommerske Keysers Mact / huilcket der vaar / alle sine Naboer / gantske besuærligt/ oc i alle maade / it fortrædeligt Folck / som ingen vilde adlyde / eller være vndergiffuen / oc meente sig/ Friherrer at være/ oc aff denne Frihed / som de sig selff/ falskelige tillagde / vaare de saare hoffmodige oc storactige / oc dette vaar (sagde hand) de Dytmersker / huilcke hand begierede/ aff Keyserlige Maiestat / at de motte giffuis / vnder hans Mact/ oc Danmarckis Krone/ efftersdi/ det sømmer sig ingenlunde / oc ey heller

er til=

er tilbørligt/ at nogen skal leffue/ vden viss Øffrighed oc Regentere. Dislige-ste/ begierede hand oc aff Reyseren/ at Holsten oc Stormarn/ som vaare tuen-de Greffuedømme/ motte leggis til Dytmersken Land/ oc bliffue it Her-tugdømme. Saadan Bøn oc begiering/ som denne Kong CHRISTEN haffde fremset/ beiaede oc samtycte Reyseren strax/ lige som med sin gode ven/ oc lod strax vdslette/ denne Greffuedoms Ti-tel/ oc aff disse try forbeneffnde Greff-uedømme/ giorde it Hertogdømme.

Denne Foræring oc Skenck/ som Reyser FRIDERICH i saa maade/ giorde Kong CHRISTEN, samtycte/ beuilgede oc Stadfeste ocsaa/ Reyser FRIDERICI efftertommere/ CAROLVS V. med it nyt/ Reyserligt oc vryggelige breff/ Aar effter vor gienløssning/ 1548.

Derfor førend/ vor Naadigste Herre/ oc vdualde Konge/ Kong FRIDERICH, nogit vilde forsøge med Krig imod de Dytmersker/ da sende hans Naade dennem/ mange oc adskillige Legater/ som skulde venlige/ forsøge hoss dennem/

 om de

om de vilde selffuillige / foruden Blod-
styrtning / vndergiffue sig / hans Naadis
Mact oc Herredom. Men efftcrdi der
ingen vilkor / middel eller Raad / kunde
optenckis / ihuor skellige oc lidelige de
vaare / at de Dytmersker / vilde dem i
nogen maade indgaa / oc lade aff / fra
deris ondskab oc Haardnackenhed / icke
kunde de heller aff nogen venligheds /
eller gunstig mildheds tilbiudelse / lade
sig beuege eller bøye / til nogen lydig-
hed oc Vnderdanighed. Med huilcken
deris store oc groffue Hoffmod / de om-
sier opuacte / icke alene denne Høymec-
tige Herre / oc vdualde Konge / Kong
FRIDERICH / til vrede oc hastighed /
men ocsaa efftcrdi / de vdi saa mange
Aar / haffde vdaff deris / Stolte oc for-
trædelige Hierter / aldelis forsaget oc
forskut / Saadant Lowlige oc skielli-
ge Herredøms Regemente oc Aag / da
haffde de visselige / opuact offuer den-
nem selff / baade Guds oc Menniskens /
retfærdige store heffn oc Straff / at de
omsier / finge deris rette Løn oc Betal-
ning / som de met deris traatzige

Haard-

Haardnackenhed / oc Hoffmod / haffde fortient.

Derfor efftersi / nu deris Tid kom / at Gud vilde Besøge / dette Hoffmodige Folck / Som vaar alle Loffuers / æris oc al Gudfryctigheds forgettere / indgaff hand / denne Salige oc Gudfryctige Herre oc Konge / i Hierte oc tancke / met de Stormectige / Herrer oc Førster / aff Lanteholsten / Som oc salig ere Hensoffne i Herren / huilcke vaare / Hans K. M. Høymectige Faderbrødre / at de denne / deris Blindhed oc Fortrædenhed / skulde heffne / huicket oc Skede / paa det Aar / effter Christi Fødzel / 1559. i den Maanet Iunio, effter at Kong Hans, langt tilforn / som vaar anno 1500. den 13. Martij haffde holdet it Slag / mod samme Dytmersker / huor de moxen ødelagde / hans gantske Hærr / oc lode de ihielslagne / vden all Barmhiertighed / ligge paa Marcken / iblant vilde diur / for Fule oc Hunde / oc ingen Begraffuelsis ære oc Heder / beuiste dem / saa gick det oc nu / lige saa dennem igien halff tredie sinds tiue och Ni Aar / der effter /

aff Guds Retfærdighed/oc verre haffde gaait/vden hans K. M. Mildhed/haffde icke verit større/ end deris Gienstridighed/Motuillighed oc Traatzighed.

Denne seyeruinding/ huilcken den Euige GVD/ Naadelig gaff/ vor Salige Herre oc Konge FRIDERICO, vaar it merckeligt vidnisbyrd oc Tegen/ Ja/ lige som it samtycke oc Stadfestning aff GVD/ at hand visselige/ haffde selff/ Lowlige kaldet/ Samtyct oc Stadfest hans K. M. til en ret Herre/Konge oc Forsuar/offuer disse Riger. Thi ligeruis som den Euige/Almectige GVD/ altid fra Verdens Begyndelse/ haffuer veret den/ som retfærdelige/ vil Heffne oc Straffe/ offuer alle dem/ Som haffue beuist sin Grumhed/ oc Fortrædelige vtroskaff mod Øffrighed: Saa Beskytter oc Beskiermer/ Regierer oc Hielper hand ocsaa tit/ Konger/ Herrer oc Førster/ vnderlige. Som ere skickede/ i Guds Sted her i Verden/ saa at hand/ lader klarlige liuse oc skinne/ baade sin herlige Visdom/ vdi Øffrigheds Personers/ embede oc Regemente/

oc saa

oc saa / sin Retfærdighed / naar hand formedelst dennem straffer vgudelige/ oc vdediske Mennisker / for deris Misgierninger.

Der til met/ lader hand ocsaa/skinne oc beuise sin godhed / i det hand beuarer/ oc holder Fred oc Enighed/iblant Mennisken/vid lige.

Der skal neppelige/kunde findis/mange saadan Exempler / der kand lignes ved dette / vden det/ som nu i voris tid skriffuis/ om de Sorte Bønder i Tyskland/ ved Reins Strømme/ huilcke/offuer Hundrede Tusinde / for saadan vlydighed/Bleffue nederlagde/ Anno, 1525. oc det som Athenæus skriffuer om/ mod enden/ i sin Siette Bog/ Sigendis: At der vaare Thi gange Hundrede Tusinde vndersaatte/som vaare affaldne/ fra deris Herrer i Attica oc Sicilia, oc effter at/ de haffde indtaget/ it Slot i Samo/ oc Forderffuet Atticam, bleffue de moxen allesammen/selff ødelagde. Derfor skulde huert Menniske/ met rette/aluorlige betencke / det Ord som en vijß Mand skreff: Discite gentiles iusticiam moniti,

non

non temnere diuos principum iussus.
Det er / huer den som bliffuer paamint / hand gi re det ret er / oc icke foracte Offrigheds Bud / thi de ere som Guds Bud.

Men der nu denne Dytmerske Feyde / vaar kommen til en god oc lycksalig Ende / Aar effter Christi Fødzel / 1559. oc Kong FRIDERICH, For sin Høymectighed / Mandoms oc seyers skyld / som hans Naade haffde indlagt siuntis paa den Tid / at icke haffue mange / som vaare hans ieffnlige / i den gantske Christendom / der den Fromme Salige H. H. nu vaar paa sit 25. Aar / bleff hans K. M. met Kongelige dignitet, oc den Menige Mands approbation, oc store begiering / Krunet oc Stadfest / her wdi Kiøbenhaffn / i vor Frue Kircke / Aar 1559. 20. Augusti: At hans K. M. skulde vere / en Herre oc Konge / offuer disse Land oc Riger.

Men effter at / denne hans Naadis / lycksalige Kruning oc Regemente / vaar saa begynt / fordrog sig / neppelig tre Aar / Førend at der io begyntis igien / en

anden

anden grum/hefftig/forferdelig oc lang-
uarendis Feyde / imellem Kongen aff
SVERRIG Kong Erick oc vor Naadi-
ge Herre oc Konge / huilcken Krig lige
som den begyntis Anno Domini 1563.
saa bleff hun ocsaa end oc stillet Aar
1570. den 10. Decemb. Dog formedelst
mange Herrers / Kongers oc Førsters
idelige Legation oc Sendebud / oc syn-
derlig Keyserlig Maiestats / Kongens
aff Franckerige / Kongens aff Polen/
Churførsternis i det Romerske Rige/ oc
mange andre Mectige Førsters Lega-
ter / der til oc andre Fri Staders inter-
cession oc omhyggelighed / Saa/ at
GVD Almectigste ansaa oss i disse
Nordlands Riger / met sin Naadis oc
Miskundheds øyne/ oc effter den Skade/
som den languarende Krig haffde giort/
igien stickede *almam pacem*, det er / den
herlige oc gledelige Fred.

Aarsagen til denne languarende
Krig oc Feyde / Item om hendis begyn-
delse/ fremgang oc ende/ om nogen vilde
der omtale eller Scriffue / skulde der vel
maa ske/ mange Støde sig paa. Derfor

F vil ieg

vil ieg icke videre tale der om / besynder-
lige efftterdi det endnu er i huer Mands
minde / der bliffuer oc vel de vden tuil/
som aabenbarlige oc Skrifftlige her eff-
ter skulle giffue det tilkiende/ til en amin-
delse for vore efftterkommere.

Men ieg vil fast heller / Bede oc
paakalde / aff gantske Sind oc Hierte/
vor HERris JESU CHRJSTJ
Euige Fader / som er en ret Fredsens
Første oc Herre at hand vilde Naadeli-
ge samle oc beuare/ sin Christne Kircke/
her iblant oss i disse Nordlands Riger/oc
giffue Fred oc Samdrectighed / at disse
Land oc Riger maatte styrckis / forme-
delst Christelig Enighed / oc trolige
giøre hin anden Bistand / vdi al Gud-
fryctighed / oc kierligheds Gierninger/
AMEN.

Her er endnu meget mere at tale om
denne fromme Salige Herris / mang-
foldige oc merckelige Gierninger oc
idret / som baade hans K. M. i sin Tid
bedreff / oc meget som hans Naade selff
hendis oc vederfoer / huilcket ieg icke
vil paa denne Tid / altsammen omtale/
paa

paa det / at denne min Oration, icke skal bliffue lengre oc større en det sig Bør. Men ieg acter at lade en anden der omtale oc gaa frem Bedre til det/ som ieg haffuer i forset. Thi ieg haabis at alle Gudfryctige / som ville rettelige Dømme / Kunde i nogen maade forstaa oc besinde / aff dette som nu kaartelig er sagt / at mact oc velde / icke giffuis Herrer oc Førster / aff nogen hendelse eller slompe lycke / Men at nogle Herrer Konger oc Førster / som enten skicker eller skiffter noget Rige / regieris vnderuisis oc driffuis aff den Euige GVD selff / oc begaffuis met en synderlig Visdom / som dennem aff GVD indgiffuis / at de i deris Regemente / Bliffue Lycksalige / oc den gantske Menighed / nyttige oc gaffnlige.

Saa giorde GVD Almectigste / mod vor Naadige Herre oc Konge / hand icke aleniste lod hans F. N. vdkaardis i hans Vngdom oc hyldis til Konge / Men ocsaa Bestyrckede oc Stadfestede hans Naadis Hierte / i alt det som got vaar / vijsde hannem alle

 Aarsager/

Aarſager / til huad hans K. M. ſkulde vdrette oc beſtille / Styrde oc Regierede / hans Naadis Høyre Haand oc Mact / Hialp hannem til at vdrette det hans K. M. tog ſig for / gaff Lycke oc fremgang / i alle hans Naadis beſtilning / ſaa at den Salige Herre / met en frj hu oc fridſk Hierte oc mod / Begynte ſin idret ſaa vel i Krig ſom i Fred / oc vdrettede Stor oc Mectig Handel / ſom vaar dette gantſke Rige nyttig / til euig Gaffn oc Velfart.

Derfor den Tid / at all Krig oc Feide vaar nu endt / oc alting vaar nu ſkicket til rette oc ſtillet til Freds / ſaa at alle leffde nu vdi al tryghed / alle her vdi Riget vaare glade / ingen vaar nu ſaa haardelig beſuæret met ſkat oc vdgifft / Ingen foriagedis aff ſit Huſſ oc Hiem ſom tilforn. Men altſammen / vaar nu roligt oc fredeligt. Da betenckte vor Naadigſte Herre / Huor vſigeligt gaffn det oc kunde vere for diſſe Riger / om GVD Almectigſte / vilde nogen tid / giffue hans K. M. en effterleffuere oc Liffs arffuing ſom kunde beſidde Riget / effter hans Naadis Affgang.

Tenckte

Tenckte fordi at ville giffue sig i den Stat/ huilcken/ som iblant alle Stater/ aff GVD Almectigste selff er indstifftet oc plantet/ Strax i Paradis/ som er Ecteskabs Stat. Da i det Aar/ 1572. formedelst sine Legater / nogle aff Danmarckis Raad / Begierede hans K. M. Høybaarne Førstinde oc Frøicke/ DRONNING SOPHIAM, til sin Kongelig Maiestats oc Naadis Dronning/ hueß Naade som er beprydet met alle gode oc Førstelige dyder/ it Liuß oc lycte/ der skinner oc liuser for alle/ i al Ære/ Fromhed/ høffuiske seder/ oc andre Gudfryctigheds Exempler / Fød aff Kongelige Slect oc Stamme/ Høybaarne Førstis oc Herris/ Hertog VLRICHS, eniste Daatter / Hertog vdi Mechelborrig/ Første til Venden / Greffue til Suerin/ de Lande Rostock oc Stargaard Herre / hun bleff hans Naade / oc saa giffuen til sin Kongelig Maiestats Dronning / vdi samme forneffnde Aar / den 20. Iulij.

Oc samme/ deris Naadis Bryllup/ Skede som det sig Burde / met Konge-

lig oc Førstelig Heder oc Høytid/her vdi Kiøbenhaffn / beprydet met mange oc atskillige Førsters Neruerelse aff Tydskland oc andre Nationer/ som vaar/ Hertog VLRICH, vor Naadige Dronnings Herrefader/Hertog AVGVSTVS, Churførste i Lantesaxen/de Mectige Førster/ oc Herrer aff Holsten / oc andre atskillige Rigers oc Nationers Legater / der vaare oc aff Staderne Herlige veltalende Mend / som met deris Æris Skenck / oc alsomstørst Hedersommelighed/ som tilbørligt vaar/Forærede hans K. M. vdi Hueß Riger oc Land / deris Kiøbmend / søge oc bekomme offte/ megen fordeel oc Gaffn / oc for det sidste hendis Førstelig Naade til villie oc ære/ oc til it synderligt kierligheds oc mildheds Tegen / bleffue der opladne mange Fengsle / at mange som paa den Tid vaare fangne bleffue løß giffne/ ia mange Misdedere / som sade paa deris Hals oc Liff / dennem bleff straffen Naadelig til giffuen / foruden mange andre vtallige Reuerentz / oc æris beuisning/ som hendis Høymectighed / met alsomstørst Mildhed oc Gunst / Magnificents

oc Ære/

oc Ære / dette gantske Rige tilbørlige bewiste.

Vdi dette deris Naadis oc Førstelige Ecteskab / var oc saadan indbyrdis kierlighed / oc beggis deris Hierters oc Sinds Enighed oc Samdrectighed / huilcket wi met Ære oc Sandhed kunde bestaa / at der ingen Quinde kunde were sin Mand mere behagelig / end hendis Førstelig Person / vaar hans Kongelig Maiestat / icke heller / nogen Mand sin Hustru / end hans Kongelig Maiestat / hendis Naade.

Oc effterdi at Børn er en synderlig Guds Gaffue / oc Ecteskaffs synderlige Beprydelse oc Ornament / er ocsaa en Hiertens Trøst / da gaff oc Gud velsignelse / at dette deris Eckteskaff vaar icke wfructsomeligt / Men denne Høybaarne Førstinde oc Dronning / Dronning SOPHIA, Fødde wdi dette Ecteskab / sin Førstelige oc Høybaarne Børn / som ere / Frøicken ELISABETH, Fød Aar / 1573. den 25: Augusti: Frøicken ANNA, Fød / 1574. den 12. Decemb: CHRISTIAN den IIII. vduald til vor Naadigste Herre

oc

oc Konge / som bleff fød Aar / 1577. den 12: April: Hertug VLRICH, Fød den 30: Decemb. Aar / 1578: Frøicken AVGVSTA, Fød Aar / 1580. den 8: April: Frøicken HEDVIG, Fød den 4: Augusti, Aar 1581: Hertug HANS, Fød Aar 1583: den 26. Iulij.

Denne Høymectige oc Kongelige Slect oc Stamme / er saa aff den Euige GVDS godhed oc forsiun opdraget / oc formedelst deris Gudfryctige / Salige Herre Faders Christelige omhu opfød oc optuctet / at huilcken Persone / Mand vil ansee aff samme Kongelige Sønner eller Døtter / da giffuer deris Herlige oc ypperlige Art / saa deyligt it haab om dennem / at deris Førstelige rycte / er langt større oc Høyere / end deris Alder kand were. Der til met er endnu deris dyd oc fromhed yppermere / end Mand den nocksom kand forundre / saa at alle Folck oc indbyggere i disse Land oc Stæder / maa haffue it synderligt haab oc foruentelse / at de vden all tuil skulle bliffue it Exempel / oc Speyl vdi al dyd oc ære.

Ah /

Ah / huem kand her nockſommelige
betencke/ GVDS Naadis dybhed/ oc
wbegrundelige Viſdom/huem kand her/
fuldkommelig beſinde/ Guds godhed/ oc
Guddommelige forſiun/huem kand her/
nock acte / GVDS ſtore Mildhed/
Naade oc Barmhiertighed / der for
vor ſynds oc ondſkaffs ſkyld/ (huilcket/
wi vel mue bekiende) ere Stedde/ wdi
ſaa ſtor Jammer/ oc Elendighed/ Dog/
mit wdi ſaadan / vor offuerflødige ſor-
rig oc wlycke / haffuer hand ladet / ſin
Naade oc Miſkundhed/ enda langt off-
uerflødigere/ Beuiſis imod oſſ/ oc Naa-
delige anſeet vor Elendighed/ i det / at
hand / vdaff denne Kongelige æt oc
Stamme/ haffuer ladet Fødis til Ver-
den/ ſaadan en Mectig Førſte oc Herre/
ſom ſit Fæderne Land / ſine egne Lands
Folck/ oc alting/ ſom nu/ wdi diſſe Land
oc Riger/ Siunis lige ſom det ſtod / paa
fald/ſkal met GVDS Naadis hielp/
oprette/ Beſkytte oc befri / fra all vaa-
de/Wlycke oc Fare. Huilcken haabning/
wi alleſammen haffue / om vor Aller-
naadigſte Herre/ oc vdualde Konge/

Kong CHRISTIAN den IIII. Som i disse sine Ungdoms Aar / Begynder at opstige oc Forfremmis/ Stedse oc altid/ io mere oc mere/ Dag fra Dag/ i Guds Fryct/ Dyd / Forstand oc gode Raad. Derfor/ kunde wi vel / om hans Naade sige/ som en vijss Mand skreff om sine.

Qualis sidereæ, sublustri noctis in vmbra,
Hesperus astrorum decus & pulcherrimus
ignis.

Emicat apparens. Det er.

Lige som afften Stiernen/ deylig oc Klar/
J Nattens mørck / paa Himmelen far/
Langt frem for andre / Liuser smuct/
Saa skinner/ hans Ungdoms dyd/ met Tuct.

Men nu/ wil ieg tale noget/ om vor Naadigste/ Herris oc Kongis / Første- lige dyder / met huilcke / hans Naade vaar beprydet/ huor ieg oc noget iblant met/ vil tale om hans K. M. leffnet oc Gierninger/ at wi der aff/ kunde vide oc forstaa / baade vort eget gaffn/ oc der hoss huad wi ere / den Salige Herre/ oc Konge plictige.

Endog at mange Exempel / kunde vel komme offuer ens / met hin anden/

oc der

oc der ere / somme dyder / som høre/ Høymectige Førster / oc Herrer / i synderlighed til / oc icke kunde bequemme / andre ringe Personer : Dog alligeuel / efterdi / der findis end ocsaa / mange store oc herlige dyder / wdi Herrer oc Førster / huilcke / naar de bliffue / ret Anseet oc actede / da kunde de / gaffne alle / oc huer serdelis / til megen lærdom oc paaminndelse. Saa vil ieg der for / vduelle noggle faa dyder / aff mange oc atskillige / met huilcke / hans K. M. synderlig vaar begaffuet. Thi / vilde ieg opregne dennem alle / da skulde der icke / Bliffue ende / paa denne vor Oration oc Tale.

Derfor / den Første oc ypperste dyd / som denne Salige Herre vaar beprydet met / vaar denne / huilcken der er en rood / til all Visdom / til al Retfærdighed / til alle gode Raad oc Handel / oc aff huilcken / alt got wdi hans Naadis Liff / oc Leffnet / vdflød / oc den kaldis TIMOR DEI, det er Guds Fryct / forstand wdi Guds hellige / oc salige Ord / Kierlighed / til den Himmelske / oc sande Lærdom /

Aff denne dyd / vaar hans Naadis / Hierte oc Sind optend / saa at hans Kongelige Maiestat / her aff Kunde vide oc forstaa / at Øffrighed / er derfor beskicket aff G V D / offuer andre Folck / at de skulle / beprýde hans Guddommelige ære / oc forfremme / den sande Gudfryctigheds Lærdom / som er / G V D S Hellige / salige / Ord oc Euangelium.

Huorfor / hans Kongelige Maiestat / først lagde vind paa met all flit / at hans Naade / selff først kunde lære / ret at kiende G V D Fader / oc hans Søn vor HERRE JEsum CHRistum / oc icke alleniste / hørde fine Predicantere oc Lærere / i den Christne Menighed / men ocsaa selff / met stor aluorlighed oc flit / læsde de hellige Bibelske Bøger som formedelst den Hellig Aands indgydelse / ere skreffne / aff de Hellige Propheter / Euangelister oc Apostle / oc der hoss / andre Høylerde Mends vdleggelse oc forklaring.

Der aff / haffuer hans Kongelig Maiestat / bekommet oc begrebet / i sit

Hierte

Hierte oc Sind/en Sum offuer den gantske / Himmelske Lardom / saa at den Fromme Herre / her aff kunde forstaa/ oc vide / huad den almindelige/ Christne Kirckes samtycke vaar/ om denne Lærdom/ huilcken hans Naade/ oc aff gantske Hierte / vedtog anammede oc til sit siste aandefang/ festelige beholt.

Oc fordi / at atskillige Historiers læsning/ saa vel wdi Hedenske/ som i den hellige Scrifftis Bøger / kand meget hielpe til/ at bekomme act oc Forstand/ paa allehaande/ nyttige ting/ for Huess skyld/at Demetrius Phalereus (som den Hedenske Plutarchus, Skriffuer) pleyede meenlig/at paaminde/oc tilraade Kong Ptolomeum, at hand met stor flittighed / idelige skulde læse de Bøger/ som vaare skreffne/ om Konger/ Herrer/ oc Mectige Førsters / kald oc bestilning/ Thi / sadgde hand/ Der indeholdis meget/ som kunde vere en Herre oc Første nytteligt / som hans venner eller vndersaatte / icke skulde torde/ sige eller atuare hannem.

Historier/prise oc her wdi den Rommerske/Naffnkundige Mand/Scipionem Africanum, at den Bog/som Xenophon, skreffuet haffde / om Cyri institution, oc vnderuisning/kom aldrig/aff hans Hender.

Jeg kunde vel/meget her fortelle/om de Høymectige/oc store Keyserers/ Augusti oc Alexandri Magni, flittighed her wdi / oc mange andres / men wi ville icke meget tale/om de vantro Hedninge/ som stundede: ickun / effter løss Visdom/ som icke haffuer nogen / fynd met sig/ men wi ville heller tale/ om Christne oc Gudfryctige Herrer oc Førster. Iblant huilcke Theodosius Secundus, besynderlige prisis / huilcken / selff met sin egen Haand vdskreff/ alle det Ny Testamentis/ Bøger / oc læsde en stor part aff dennem/huer Dag.

De Historiske Bøger / tale om Alphonso, som vaar Konge til Neapolis, om huilcken der skriffuis / at hand met stor flit oc vindskibelighed/igiennem læsde / den gantske Bibelske Skrifft / met hendis gantske glossa ordinaria, det er/

vdtydning

vdtydning oc forklarelse / fyrrietyffue gange / saa at hand icke alleniste / viste de synderligste Historier der wdi : Men ocsaa / kunde oplæse mange Blad wden at / Ord fra Ord / paa sine Fingre. Oc end giorde det hannem ont / om nogen Dag / gick hannem forbi / wdi huilcken / hand icke læsde noget / som hand pleyede / saa / at hand sagde / den Dag vaar hannem ilde / affgangen.

Vel saa stor en flittighed / (om hun icke vaar større) beuiste / vor Naadige Herre / oc Salige Konge / Kong FRIDERICH, her wdi / i det / hans Kongelige Maiestat / huer Dag haffde sine beskickede / visse tider oc Timer / paa huilcke / hans Kongelige Maiestat / tog sig for / At læse / den hellige Bibelske Skrifft / oc met alsomstørst flit / oc vindskibelighed / offuersaa oc betractede den fromme Gudfryctige / oc hellige Lærefaders LVTHERI, oc andre Gudfryctige / Lærde Mends Skrifft. Huor aff / hans Kongelig Maiestat / forfremmedis Dag fra Dag / wdi den sande Gudfryctighed / saa / at den Salige H. H. forsøgte oc fornam /

offte /

offte / den salige Euangelij Trøstis / oc husualelsis Krafft / mod alle haarde / fristelser oc fare / Ja oc tit oc offte / Stadfestede sin tro / met det Høyuerdige / Sacramentis anammelse.

Oc sandelige / iblant andet er denne Gudfryctige / oc Salige Herris / Mening oc Iudicium, om Christi Testamentis Ord / vel verd at altid haffue i hukommelse: Der hans Kongelige Maiestat hørde / at mange kiffuede / om denne Høye Artickel / om HErrens Testamentis Ord / oc besynderlige / nu i disse sidste Aar / mange oc atskillige Disputationer oc Meninger / baade aff dennem / som kaldis Doctores, i den Hellige Skrifft / saa vel / som vdaff andre / foregiffuis oc vdspredis / met huilcke Disputationer, mange forhindrede / den rette / sande / oc Saligheds Lærdoms propagation oc fremgang / oc i den Sted opbygde / oc styrckede der met / den falske Papistiske / vildfarelse oc Idolomani.

Naar hans Kongelig Maiestat / saadant hørde / pleyede den Fromme Herre / offte at sige: Disputere sig / huad de ville /

de ville/men dette/ kand JEG sige/oc bekiende mig altid at bekomme oc forfare/ stor Hiertens/ Trøst oc Husualelse i mit Hierte/ aff dette Sacramentis delactighed.

Saadanne tancker/tuiler ieg icke/at de io ere visselige JESV CHRisti/ Ja/den gantske Hellige Trefoldigheds/ Gierning vdrettelse oc Forarbeydning.

Ah HERre GVD/ vaar icke dette/ it helligt oc kyst Hiertis bekiendelse? Vaar icke dette en Simpel/ pur Reen/ oc Kongelig Sandhed/ der icke vaar besmittet/ oc offuerstenct/med onde/ oc vgudelige Menniskers tradition,dict/oc falske Glosser? Gud giffue at alle/ icke alleniste/ Herrer/ Førster oc Konger/ Men ocsaa/ alle huer i sin Sted/ vere sig huad som heldst/ stat oc aarden/ de ere/ eller vere kunde/vilde feste i deris inderste Hierte rødder/ denne simpel rene oc rette tro/da skulde Christi Kircker/haffue større samdrectighed oc mindre vee nighed/ end de haffue. Thi vor twnyttige Sorrig/ oc fremmede Tancke/

 forhin-

forhindrer oss/alt formeget/wdi den hellige Skrifftes læsning oc Forstand/ Naar wi ville staa / oc for meget grunde / oc Randsage/ der/ som wi ickun/skulde gaa/enfaaldige frem.

Men denne gode H. Herre/ forfremmede sig/saa meget aff GVDS hellige Ords / oc nyttige Bøgers læsning / at hans Naadis Hierte oc Sind / bleff fast bestyrcket/ der aff/ i den rette Tro/ oc til it Christeligt leffnet at føre.

Icke samtyckte oc approberet heller/ hans Kongelig Maiestat/huert Mennisikis/ vrange oc wtilbørlige mening/ vilde oc/icke tilstæde/at nogen/i hans Naadis Riges Scholer oc Academie, skulde kiffue om det / som kunde forhindre / eller giøre affbreck/ paa den rette/ sande oc Christelige Religion, men visselige trode/ oc forlod sig til/ At denne vaar alleniste/ den rette / Euige / oc wryggelige sande Mening/om GVds verelse oc villie/ der kommer offuer eens/med de hellige Propheters / Patriarchers / Apostelers/ oc de hellige Lærefædris / Skrifft / som er

oss aaben=

oss aabenbaret oc forfremmet / ved herlige beuisninger / oc vidnesbyrd / i den Christne Kircke/huilcken G V D aff sin Barmhiertighed/ oc Godhed/ lod klinge for vore Øern / i disse Nordiske Lands/ oc Rigers Kircker/ baade i hans Naadis/Salige Her Faders/oc nu wdi hans Naadis/egen Regementis tid.

Denne Sententz oc Mening / bleff hans Kongelig Maiestat wdi / oc samtyckte / met en fast oc stadig Tro. Her vdaff/ giorde denne Salige Herre / sin Bøn oc Guds paakaldelse / sin rette Bekendelse oc andre gode Gierninger/ som hans Kongelig Maiestat/ vaare for nøden/i sit gantske Regemente. Denne holt den Salige Herre / for det ypperste oc bæste / oc lige som it Roer eller styre / i alle Raad oc Anslag/i al sin Naadis Regementis tid. Denne ansaa hans Kongelig Maiestat / lige som it Liffacker/ oc yderste tilfluct/ wdi al vaade oc fare.

Derfore effterdi / hans Kongelig Maiestat / viste vel at hans Naade/ kunde ingen større velgierning/ beuise eller meddele/ sine vndersaatte/ som han-

nem aff GVD/ vaare befalede/end at de kunde bekomme oc beholde/ den Lærdom/om en ſand Gudfryctighed/i huilcken/ der indeholdis/ den rette/ Sande kundſkab om GVD / oc det Euige Liff/ der til met ocſaa/ der den fromme Salige H. H. anſaa / de Stormectige/ oc Høyberømde Herrers/Cyri, Conſtantini, Theodoſij, Dauidis, Ioſaphats, Ezechiæ Exempel / da lagde hans Naade/ vind paa / met alſomſtørſte flit / Tro Arbeyde / oc al omhyggelighed / at den Chriſtne Kircke / i diſſe Land oc Riger / ret kunde beſkickes / oc at al tuedract oc parthi/ kunde affſkaffis / oc borttages/oc at den rette/ ſimpel/ enfoldige oc gudelige Lardom / motte i den Sted/ forfremmes/oc almuen kunde Lære/ den hellige Bibelſke Skrifft / met ſin rette oc enfoldige forklaring/oc huorledis/ de ſkulde Chriſtelige leffue.

Her hoſſ ocſaa / der hans Kongelige Maieſtat ſaa/huorledis Skoler oc Kircker alleuegne wdi andre Land/ vaare ſlet forſtyrrede oc forderffuede / met atſkillige / trette oc wenighed i Religionen/

da lagde den Fromme / Gudfryctige oc
Salige Herre/alſomſtørſt vind der paa/
at der kunde vere / en ret ſand oc endrec=
tig Lærdom / i alle diſſe Lands oc Ri=
gers/Kircker oc Skoler/ paa det/at der
icke nogen Sted / ſkulde giffuis aarſage/
for dennem/ ſom vilde vdſpræde/ deris
vrange oc falſke Mening / enten om det
Høyuerdige Sacramente/ eller oc / om
andre Artickle i Religionen.

Men det ſom den viſe Plato ſiger/
**At Konger oc Førſter / ſkulle beſyn=
derlig det vdrette/ at vnderſaattene
kunde vere lyckſalige/ oc haffue ind=
byrdis kierlighed imellem dem ſelff.**
Aaarſage til denne Enighed oc ſam=
drectighed i Lærdommen i diſſe Riger/
vaar den enfoldige Form oc maade /
ſom holtis iblant alle dennem/ſom lærde
i Kircker oc Skoler / huor aff de ſom
haffde nogen tuil / bleffue ſtyrckede oc
ſtadfeſtede i deris Hierte oc Sind. Sam=
drectighed oc Rolighed i Kirckerne /
bleff oc der aff forfremmet/ oc ſaa bleff=
ue mange Menniſkers bange oc bedrøff=
uede ſamuittigheder trøſtede.

Saa vaar denne gode Herre/oc Salige Konge/ icke alleniste aarsage oc en god Hielpere/ til denne Høye oc ypperlige Samdrectigheds velgierning/iblant sine vndersaatte: Men vaar ocsaa indtil sin sidste Aandefang/fyrig oc hefftig/ til at forsuare/ oc holde den ved Mact/ oc wdi al sin Maiestatis Regementis tid/sette hans F. N. sig altid hart imod alle dennem som vaare oprøriske oc kiffactige/ der vilde fremsette oc vdsprede/ falske oc vrange Meninger/ Enten om Lærdommen wdi Kircken/ eller om Verdslige sager/ huilcke der kunde vere den Christelige Religion/ oc Menigheden til skade oc forderffuelse.

Men endog/ der vaar i denne Salige Herre oc Konge/ en synderlig Gudfryctighed/ omhyggelighed til at fremme oc ære den Christelige Religion/ Retfærdighed i hans Naadis Regemente/omhu oc sorg for/ at beholde Fred oc Enighed/Mildhed oc Fromhed rc. Dog efftverdi/ der er ingen som io Synder/ oc der er meget som opegger Menisken til at Synde/ia vort Naturis oc Kiøds

skrøbelig-

skrøbelighed/ som wi alle haffue met oss/
oc ere i førde/ den er saa ynckelig Syn-
den vndergiffuen/ at vden G V D Al-
mectigste/ sparede denne vor Elendig-
hed/ da skulde der saare faa Menniske
kunde leffue. Ja denne vort Kiøds
skrøbelighed/ som alle Menniske haffue
tilfellis met hin anden/ betenckte vor
Naadige Herre oc Salige Konge vel/
actede oc det/ at Gud offte/ for Mennis-
kens Synds skyld/ icke alleniste tilstæder
Rigers oc Lands ødeleggelse/ Krig oc
Blodstyrtning/ Hunger oc Dyrtid: Men
ocsaa at Kongeriger oc Førstedømme/
Kom̃e vnder fremmet Herskab/ oc ven-
dis oc fløttis fra it Folck til it andet/ fra
en Slect/ til en anden.

Derfor paa det at hans Naadis Re-
gemente/ kunde vere diss mere Lycksa-
ligt/ oc at hans Kongelige Maiestat/
icke aleniste/ fra sig kunde affuerie oc
affuende/ Guds Straff oc vrede/ Men
ocsaa fra alle/ oc huer besynderlige aff
sine vndersaatte i disse Land oc Riger/
oc beuise sig der i/ som en ret Fader mod
Børn: Da indskickede hans Kongelig

Maiestat

Maiestat huert Aar / almindelige Lita-
nier oc Bededage / at skulde holdis / off-
uer alt dette gantske Rige / met huilcke
hans Kongelig Maiestat / (lige som i
Fordom tid / Kongen aff Niniue) vil-
de opuecke andre til it Gudfryctigheds
Exempel / der de ocsaa skulde efterføl-
ge / oc at hand i samme Dage / kunde met
en sand aluorlig oc ydmyg Bøn / affbede
den Euige GVD / huess hans Konge-
lig Maiestat wtilbørlige / kunde haffue
forseet sig / Jmod sit Kongelig Naffn
oc Regemente / eller i nogen anden maa-
de / syndet oc fortørnet GVD.

Disligeste at hans Kongelige Ma-
iestat / oc kunde loffue oc tacke den E-
uige GVD / som met sin Faderlige
Godhed oc Bistand / haffde beuaret
hans Naadis Land oc Riger / i alle
maade wskadde / indtil den Dag / der til
met / at hans Kongelig Maiestat / kunde
bede oc begiere aff GVD / at hand vilde
oc her effter / Forlene oc metdele han-
nem / den rette oc sande Visdoms oc
Sterckheds Aand.

Saadanne

Saadanne ypperlige oc Gudfryc-
heds øffuelser / skede icke vnyttelige oc
tilforgieffuis / Men giorde hans Kon-
gelig Maiestat / stort oc vsigeligt gaffn
oc nytte / Ja icke aleniste hans K. M.
men ocsaa alt hans Naadis / gantske
Rige oc Riges indbyggere / allesammen
oc huer serdelis.

Thi der aff kom det/at wi aff Guds
Naade haffde languarende Fred oc Ro-
lighed/Her aff bleff den Christne Kircke
oc Skoler forfremmede/her aff bekom̃e
wi Guds velsignelse oc benedidelse / her
aff er det skeet / at den Salige Herre/
haffuer ladet effter sig/ it lyckſaligt oc
blomstrinde Rige/offuerflødelige begaff-
uet met alt got.

Denne vor Naadigste Herris oc
Kongis Gudfryctighed / maa icke alle-
niste wi glæde oss aff/ som aff GVDS
Godhed / haffue faait saadanne mange
oc atskillige velgierninger / men ocsaa
fremmede oc Naffnkundige Mend / for-
undrer sig her paa / oc met stor Loff oc
Rooss saadant anseer / der hoss oc sige/
at de aldrig haffue læst eller hørt / saa

J stor/

stor / end sige større / Gudfryctigheds øffuelser / hoss de gamle Keyser oc Konger.

Jeg vil icke meget tale om det / ieg haffuer selff hørt / vden Lands i fremede Academier, aff høylærde oc ypperlige Mend / som vaare samme Academiers Fædre oc Hoffueder / at de met Hiertens glæde / haffue priset oc kundgiort / vore Kirckers Stat oc skick / i disse Land oc Riger / haffue oc lignet den / ved de Gudfryctige oc tro Christnes samfund oc Enighed / som leffde i Capernaum vdi CHRISTI Tid / der hand selff predickede oc giorde Mirackel for dem.

Vdaff denne store oc merckelige omhyggelighed / som vor Salige Herre oc Konge haffde / baade for Guds Kircke / oc for sine vndersaatte / kunde wi klarlige forstaa / huorledis at Anabaptister oc andre Kettere vanære oc forringe Øffrigheds embede / som sige oc mene / at Øffrighed / ere ickun lige som fæhyrder / eller de som rycte andet queg / der skulle allene forsørge / deris vndersaattes legomme oc Bug / det er / at det er noch /

om

om Offrighed / alleniſte vare paa diſſe Bud: Du ſkalt icke ſla ihiel / du ſkalt oc icke ſtiæle/etc. Men denne Salige Kong FRIDERICH/ forſtod ſig langt bedre i denne ſag/ om ſit Embede oc Regemente/ hans Naade viſte vel/ at hans K. M. vaar derfor aff Gud ophøyet/ offuer andre Menniſke / at hand ſkulde for alting/ lade prædicke / klinge oc forkynde Guds Low / ſom lyder om den Euige Gud / oc om den indbyrdis kierligheds oc Samdrectigheds baand/ſom bør at vere iblant viſe Folck / Ja iblant det gantſke Menneſkelig Kiøn / oc huad forſkiel der er imellom ret oc vret/oc det førſt med ord/Siden oc met Gierningen/ at hans Naade/ ſkulde lade ſtraffe modvillige oc haardnackede/oc hantheffue oc beſkytte/de Fromme oc Retfærdige.

Denne Viſdom oc Forſtand/ vaar icke nogen Bugfylde/ men vaar en veyuiſere til GVDS rette Kundſkab/vaar en ſynderlig mildhed oc nidkierhed / til at oprycke oc borttage dennem ſom icke vaar Haab til / at de vilde rette oc bedre ſig/ vaar oc en retſkaffen flittighed oc

vaagenhed / til at befrj oc beskerme den-
nem/ som vaare fromme oc lydactige/ oc
en Faderlige Kierlighed oc Barmhier-
tighed/ til de retsindige oc Sactmodige/
huilcke hand oc inderlige forfremmede
oc Elskte.

Men efftersi / der er ingen større
prijß eller ære/ som kand ynskis / Stor-
mectige vise Konger oc Førster/ end den-
ne gyldene Titel / der Skrifften giffuer
dem/ som er/ at de kaldis Ecclesiæ nutricij
det er / den Christne Kirckis Fosterfæ-
dre/da haffde oc visselige / icke allenîste
hans Naadis egne vndersaatte / men
ocsaa/andre vden Lands Folck/ oc aller-
mest / de som for Euangelij bekiendelsis
skyld / aff Pauens Tyranskhed / vaare
fordreffne fra huß oc Gods / deris til-
flucht / til denne vor Salige Konge/ som
den der vaar den hellige Kirckes/ rette
Fosterfader i hendis allerdom/oc emod
dennem alle / Beuiste hans K. M. sig
saa Naadig oc Mild / at hans Naade
vaar / som den hellige Syrach siger / de
Faderløse en Fader oc verie / oc som
Nazianzenus smuct siger / den gode
Herre

Herre vaar/de hungrigis Brød/ de nøgnis Kiortel/ de Faderløsis Fader/ en Haffn for dennem/ som haffde Seylet wdi ælendigheds storm oc wuar. Oc intet kand saa herlige sigis/ at denne Salige Kongis Gudfryctighed oc Godvillighed/io offuergick det altsammen.

Oc besynderlig/ gaff denne Salige Herris Gudfryctighed sig tilkiende/ mod Kirckernis oc Guds Ords Tienere/ huiss aarlige indkom oc Besoldning/ hans Naade/ icke alleniste beskickede oc forøgte/ men ocsaa met sin Kongelig Maiestats Breff oc Fordring/ Bød/ at deris ager eller æng/Græssgang/Tiende/ eller anden indkom/som tilforn aff hans Naadis Forfædris/ Gudfryctige Herrers oc Kongers rundhed/ vaar tillagd/ til Guds Ords Tieneris ophold oc Føde/ oc til Kirckernis Bygning oc Forbedring/om noget der aff/vaar wdi lang Tid/ met wret kommet der fra/ til andres Gaffn oc Brug/ da skulde det strax vfortøffuet henskickes/ wden all modsigelse/til rette oc Lowlige Brug igien.

Saadan hans Naadis Munificents oc rundhed/ Beuistes icke allenifte Guds Ords Tienere/ men ocsaa/ Sogne degnene oc Schole tienere/ huor deris indkom oc vnderholdning/ icke vaar saa stor/ at den kunde vere nock / til deris Erlige oc run- delige ophold / dennem forøgte oc for- sinnede/ hans Kongelige Maiestat / en- ten met Krunens tiende / eller aff sin Naadis egen rundhed.

Der til ocsaa / der denne Fromme Salige Herre / vel viste oc ansaa / at Kircker oc Skoler / icke kunde vere / den ene foruden den anden / men at den ene skulde io endelige / opholdis oc forfrem- mis formedelst den anden / efftherdi at alt det som vdrettis enten i Kircker eller Skoler / Stemmer altsammen der hen/ at Guds ære kand der wed forfremmis/ saa at alt deris Arbeyd oc formue / skal vere visse vidnisbyrd / om den Euige Gud / oc hielpe til / at den Himmelske Lærdom / kand forklaris / skal oc vere rette middel oc redskab til / at Samdrec- tighed kand holdis i Menigheden / skal oc der til met / vere det gantske Mennis-

kelige

kelige leffnets ornamente/ hæffd oc be-
prydelse.

Der hans K. M. dette ansaa oc
forstod / at hans Naadis Høymectige
Naffns rycte oc priiß / icke met bedre
lempe/ eller met større ære/ kunde for-
fremmis oc fordris / til hans K. M. oc
alle voris efftertommere / icke kunde den
fromme H. H. heller forskylde noget aff
Guds Kircke/ aff Land oc Riger/aff sine
vndersaatte oc Menighed / eller aff alle
Folck / Fattige oc Rige / end om hans
Naade/met al troskaff/ omhu oc veluil-
lighed/ hulpe/ forbedrede oc hulde ved
Mact/ denne Academie oc Høye Skole/
huilcken / der er funderit oc stifftet aff
hans Naadis Aalde Faders Fader /
CHRISTIERNO I. disse Nordlands Rigers
Mectige Konge / som aff den synderlig
vilge oc behagelighed hand haffde / til
Bogelige Konster / oc til den Christne
Kirckes forfremmelse/ Begierede oc fick
aff Paffue SIXTVS, oc aff Keyser
FRIDERICH, alle Priuilegier oc Fri-
hed/ som it Academie, met hendis lem-
mer oc alumner/rettelig Bør at funderis
oc

oc Stadfestis met/ Anno 1479. den 1. Iunij.

Dißligeste aff hans efftērkommere/ andre Stormectige Konger / oc besynderlig/ aff vor Salige Kongis Herre Fader/ CHRISTIANO III. Aar 1539. den 10. Iunij, bleff forbedret oc forøgt met meget got / lige som it kaasteligt liggende Fæ/ oc Rigens skøne Ornament oc beprydelse/ huilcket ocsaa denne Salige H. H. aff sin Salige Herre Fader/ vaar befalet oc betroet/ at hanthefſue oc forfremme.

Oc efftērdi den Salig Herre/ Elſkte den rene oc sande Religion/ oc den Himmelske Sanhed / haffde hans K. M. oc it Faderligt Hierte oc Sind til Bogelige Konster oc Lærde mend / vnte oc alle sine vndersaatte gantske vel / oc der den Fromme Herre hørde/ at vngdommen/ Bleff rettelige oplert i Gudfryctighed/ oc Bogelige Konster / baade i dette Academie oc Høye Skole / saa vel som i andre Skoler / oc der saa / formedelst Fromme Tuctemesteris flittighed oc øffuelse / opuoxte oc forfremmedis/ i Lærdom/

dom/ i tuct oc gode ſeder/ mange ſmucke oc fine vnge Perſoner / aff huilcke mand kunde vel Haabe / at der ſkulde i Fremtiden bliffue de / ſom ſkulde kunde tiene ſit Fæderne Land/oc vere duelige i Kircker oc Scholer / oc med viſe Raad / oc gudelige Lærdom/hielpe til at forſuare/ den ſande Religion.

Saadanne merckelige oc ypperlige ting / betencte vor Naadigſte Herre oc Salige Konge/ oc met ſtor omhyggelighed/ved ſig ſelff offuerueyede oc betractede/ oc endog at den Frome Herre/ aff ſin egen ſynderlige Viſdom oc forſictighed/ vel kunde ſee/huad ſom meſt der til giordis behoff/ at Kircker oc Skoler / kunde hielpis oc bliffue biſtandige: Dog ligeuel/paa det/ at hans K. M. kunde høre/ Danmarckis Riges Raads oc Adelens villie oc ſamtycke der til/oc forſtaa deris flittighed der vdi / da lod den Fromme Herre / huercken den hefftige oc farlige Suenſke Feyde/ ſom da vaar begynt/ eller nogen anden høy Beſtilning / omhyggelighed eller omhu / ſom da beſynderlige vaar paa ferde/ forhindre/ dette

 hans

hans Naadis / Gudfryctige oc nyttige forſet / eller affuende oc modſtaa / dette hans gode Hierte oc Sind / ſom vaar optend aff Begierlighed oc Kierlighed / til den rette Viſdom oc Gudfryctighed. Men lod ſammenkalde / de ypperſte i Riget / oc wdi ſamme merckelige Herredag oc deliberation, om atſkillige høye oc victige ſager / vilde hans K. M. at dette ſtycke / ſkulde io endelige vere / it aff de allerførſte / der ſkulde fremſettis / oc om huilcket / de ſkulde raadſla / ſom vaar / huad de vilde mene oc ſamtycke / om denne Høye Schole oc Academie huorledis den kunde rettelige hielpis / oc holdis ved Mact.

Her kand ingen nock ſige / met huor ſtort endrectigt ſamtycke / de Fromme Herrer alleſammen / Beuilgede oc ſamtyckte wdi dette hans Naadis forſet / oc bleff ſaadan tale oc decret / ſamme tid hørt aff dennem / at ingen ting ſtaar oc ſømmer / en Konge oc Førſte bedre / icke er der heller noget / ſom kand vere dette vort Fæderne Land / nyttigere / end dette / ſom er / at hand offuer alting / ſynderlig

lig

lig forſiuner/ huorledis Kircker oc Aca-
demiet, kunde forfremmis oc holdis ved
lige / oc til deris rundelig ophold tilleg-
ge/det meſte mueligt er. Oc der begiere-
de de alle ſamptligen / met all ydmyg-
hed / at hans K. M. vilde lade dette
vere/ſin førſte oc ſtørſte omhyggelighed/
at de ſamme kunde / met indkom oc god
Beſoldning/ beprydis oc foræris.

Oc der denne Gudfryctige Herre/
paa ſamme tid fornam / at de Høylær-
dis / Doctorum oc Profeſſorum deris
Stipendia oc Løn/vaare dennem ringere/
end at de kunde holde ſig der aff / met
deris Huſtruer/ Børn oc Folck/oc beſyn-
derlig wdi dyrtid etc. Da icke alleniſte/
forøgte hans K. M. huer ſerdelis deris
vnderholdning / met ſtørre oc hederſom-
meligere indkom: Men end ocſaa / der
denne viſe oc forſtandige Herre anſaa/
at baade i denne Academie oc andre
Scholer her wdi Riget / vaare mange
fine oc vnge Perſoner / begaffne met
høye Gaffuer oc gode nemmer / om
huilcke vaar it ſynderligt Haab / at

 vdaff

vdaff dem i sin tid/ skulde bliffue Lærde Mend / som wdi fremtiden kunde tiene/ den Christne Kircke oc Menigheden. Men formedelst / stor Armod oc trang/ som almindelige findis i denne Tid / Bleffue mange forhindrede / oc hendragne aff deris gode forset / at huess somme aff dem/ vel haffde begynt/Bleff dog der aff ynckelige Spilt oc Borte/ oc somme saare seent / komme til nogen Fruct oc Gaffn.

Imod saadan Armod oc trang/Beskickede hans Kongelige rundhed det saa/at de saare mildelige oc Naadelige/ Bleffue trøstede oc hiulpne. Oc wdi saa maade tencte hans K. M. oc rettelige / at der vel kunde bliffue huldet / en maadelige Forsamling / met smucke Personer / her i denne Schole oc Academie, som kunde studere i atskillig god Lardom/ oc lige som i en deylig haffue/ eller lystig Vrtegaard / der vel er ryctet oc ved Mact holden/ opuoxer mange oc atskillige skøne vrter / huilcke der optages/ naar de bliffue Mode/ til Menniskens nytte: Saa kunde her ocsaa / her

wdi

wdi denne Academie, opuoxe oc opleris wed Guds Naadis hielp/ Mange Lærde Mend / ſom wdi ſin tid kunde bliffue retſkaffne ſalige Lærere/ oc Guds Ords Tienere / oc vere mange Chriſtne / wdi diſſe Riger/ til Salighed / oc euige Velfert.

Derfor vilde hans K. M. aff ſin Kongelige Godhed / oc ſin egen Kundhed oc Bekaaſtning / at der iblant alle andre / ſom hid forſendis aff atſkillige Stæder/ her i diſſe Riger/til at ſtudere i denne Academie, ſkulde Hundrede Perſoner / haffue deris frj Kaaſt / huilcke der til ſkulde beſynderlige / vduellis oc examineris, de ſom vaare fattige / om huilcke der vaar it got Haab / de ſom vaare Gudfryctige oc vindſkibelige/ de ſom oc tilforn i andre triuialſke oc ſmaa Scholer / haffde giort temmelige profect oc forfremmelſe i Bogelige Konſter.

Huor meget den Salige Herre / haffuer tillagt / til ſamme Hundrede Studenters dagelige Føde / oc rundelig ophold / troer ieg vel / at vere eder mere

vitterligt / end at det her meget giøris behoff at omtale. Thi den Fromme Salige Herre / i det Aar 1569. den 25. Iulij, stifftede oc tillagde frijt Gods oc Rente / til sam̃e forneffnde Personers vnderholdning. Oc foruden disse Hundrede / opholder endnu hans K. M. wdi andre Fremmede Land oc Nationer, fire Magistros, Blant huilcke de tre/ er iniungerit oc forlagt / at de skulle studere i den hellige Skrifft / den Him̃elske Lærdom / Guds hellige Salige Ord / paa det / at den Christne Kircke oc Skoler / i disse Land oc Riger / icke skulle i fremtiden (saa langt som Menniske stod til at raade) lide nogen mangel eller Brøst paa Lærde Mend oc GVDS Ords Tienere. Thi wi mue vel befrycte at i sin Tid / for Menniskens wtacknemmelighed / vil komme stor Vildfarelse / Forfølgelse / vaade oc fare / Kaars oc Modgang offuer de Christne / oc den Christne Kircke / Mange Steder / at skulle bliffue / ødelagt oc forstyrret / saa at vore efftetkommere / skulle end neppelige / kunde faa oc bekomme / Lærere der

i Huss/

i Huss / oc inden deris vegge / skal torde lære oc vnderuise dennem / end sige wdi Kirckerne / huilcket som nu paa denne Dag skeer / baade i Nederland oc anden Sted / dissuær.

Naar wi ansee oc betencke / saadanne vor Naadige Herris oc Salige Kongis / ypperlige velgierninger / da maa mand vel Rettelige / oc aff stor oc høy Aarsage / Klage offuer den grumme Døds wbarmhiertighed / som aldrig lader sig nogen ting affbede / oc met Hiertens sorrig / Sucke oc beskelige græde / at saa mild oc From en Herre oc Første / er OS arme elendige Folck / fratagen / vdaff huess godhed oc velgierning / alting wdi denne Academie, er saa deylig oc vel beskicket oc renoueret / at wi aff Guds Naade / fra all falsk Lærdom ere beuarede / saa at denne Høye Schole staar lige som wdi Blomster / aff atskillige frj Bogelige Konster / aff de hellige Tungemaal / aff god oc nyttig Lærdom / aff en mangfoldige Forsamling / met Disciple oc Studentere. Dissligeste ocsaa / aff hederlige Høylærde mend / som ere

ere dette Academies, Fædre oc Lærere/ formedelst Huess Arbeyde/ Flittighed oc Lærdom/alle Bogelige Konster oc Lærdom/Rettelige oc tilbørlige forfremmis/ oc vngdommen Gudfryctelige oplæris/ i alt det som got er.

Ja den Salige H. H. haffuer icke alleniste/ denne Schole oc Academie, aff sin Fromhed/i saa maade hiulpet oc forøgt/Men wi see ocsaa andre particularer Scholer/her i Riget/ meste part i huer By/ at vere i atskillige Maade/ bekreffteде/ styrckede oc forfremmede/ formedelst/hans Kongelige liberalitet oc rundhed.

Huad skal ieg tale/om den ny oc Kongelige Schole/ som aff hans Kongelige Maiestats rundhed/ i det nest forgangne Aar/ er funderit oc stifftet/ met visse oc Euig indkom oc tillegning Stadfest/ at skulde bliffue oc holdis wed Mact i i SORØ Closter: Sandelig der er ingen til/ vden hand er slet oc aldelis affsindig oc santze løff/ at hand io Maa bekiende/ at saadan rundhed oc Gudfrycтighed/ er io høyelig vert at prises/ met

alsom-

alſomiſtørſt Rooſſ at Beprydes / oc hederlige for alle vore efftertommere at forkyndes.

Der hoſſ ocſaa/haffue fattige Folck/ Faderløſe Børn oc Encker / vel fornummet / ſaadan hans Kongelige rundhed/ for huilcket de oc vel tilbørlige/ met vſigelige Prÿſſ oc Rooſſ / Maa forkynde hans Naffn. Til Hueſſ trøſt oc hielp/ den Salige Fromme Herre / haffuer nogle Aar ſiden beſkicket/ icke aleniſte/ her wdi Kiøbenhaffn / ſom er Rigens houitſtad / en ſtor Summ Penninge at ſkulde vdſettis/ ſaa at aff dennem aarlig Aar/ ſkal gaa Rente / vedtørrende oc fattige til hielp oc Biſtand / dog hoffuet ſummen wſkad : Men oc alleuegne i andre Stæder/ſom vaare forderffuede / formedelſt offuenfalden ſkade / eller oc komne i anden Maade til Armod oc Fattigdom/giorde den Salige H. H. trøſt/ met atſkillige Hielp oc Biſtand / ſaa at der vaar ingen/ ſom io fornam / hans Naadis Kongelige rundhed i mange Maade/ icke heller tilſtedde/hans K. M. nogen/ at ſkulde gaa / Trøſteløſſ oc forſkut fra

sig. Huad ville wi videre tale? Hans Kongelige Maiestat / vaar alle Vdlendige oc Fremmede en ret lyckelige / Ynskelige oc gledelige haffn oc tilflucht / til Hueß Land / de met all dristighed hensøgte / som vaare foriagde / for GUDS Ords skyld / eller wdi andre Maade / aff den Rommerske Tyranni / plagede oc forfulde.

Saa at det der skriffuis om Keyser Tyberio, rimer sig vel met denne Salige Herre. Thi den tid Keyser Tyberius bleff straffet oc tilspurt / huorfor hand tog alle Penningene aff sin Rentekammer / oc gaff til de fattige: Da suarede denne Fromme Keyser / at saa lenge som fattige finge Almisse / da skulde hans Keyserlige Rentekammer eller Land Kiste / icke fattis.

Oc sandelige / det der Tertullianus den gamle Scribentere / in Apologetico Skriffuer / om Keyser Augusto: At Keyser Augustus, vilde ingenlunde kal-

dis

dis nogen Herre / men en Fader / Thi at vere en Herre / det hører ens Mact oc welde til / men at kaldis en Fader / det bequemmer hans godhed oc Fromhed. Saa kand dette vel oc tilleggis oc sigis / om denne vor Naadige Herre oc Salige Kong FRIDERICH, Fordi den gode Herre / haffde saadan affect oc Hiertelaff / mod alle sine vndersaatte / thi vere sig huad stat oc aarden / det kunde vere / da vaar hans Naade / dennem altid redebon / Elskte altid Sandhed / vor altid Fiendsk suig oc Bedregeri / stillede gierne klammer oc trette / nedlagde all Wenighed / som kunde vere blant Adelen / Ja forligte all Vsamdrectighed i alle Stater / lagde oc vind paa at bortage wtilbørlige Mistancke / beflittede sig oc / at Venskab kunde holdis iblant alle / fattige oc Rige / Ja den Fromme Herre / Kom alting saa vel wdi laffue / at hans K. M huercken formindskede Adelens anseelse oc authoritet, ey heller tilstedde / at vndersaattene skulde fortryckes / eller forleggis aff Tyranskhed oc offueruold.

Huor kier den gode Herre haffuer oc hafft eder / i velbyrdige Danmarckes oc Norgis Adel / oc met huor stor Vindskibelighed oc flittighed / hans Kongelige M. haffuer heller forøgt oc forsuaret / eders dignitet oc Frihed / end den vndertruckt / kand eders velbyrdighed / det allerbest forfare oc bekiende.

Oc der som wi nu Endelige ville acte / den Fromme Herris flittighed oc omhyggelighed / huorledis disse Lands oc Rigers Grentzer / ere forsuarede oc i fred huldne for vduaartis Fiender / da er det vel vert at forundre / huad hans K. M. haffuer der om / hafft i Sind oc Tancke / huad hans Naade met gierningen der til beuiste / huad hand oc der wdi / met sin Befalning / haffuer vdret oc bestillet / at mand io saa høyelig / vel maa prise dette / som alt det andet.

Thi naar hans K. M. besaa / Slot oc Faste / Forlæninger oc andet saadant i disse Land oc Riger / da beuiste hans Naade / sin vindskibelighed oc flittighed / at den gode Herre / neppelige lod nogen tid gaa forbi / førend hans Maiestat

tat haffde opret oc opbygd/ Huess skade som vaar kommet paa Slot oc Feste/ som enten vaare nedbrudne / eller opbrende aff Rigens Fiender. Ja huad skal mand sige om Halland oc Skaane/ Huess festninger / Slot oc Steder / den Salige Herre lod opbygges / forbedres oc bekrefftis / met Stercke Taarn oc faste Mure.

In summa/ altid vaar den Fromme Salige Herre redebon / at beuise sig omhyggelig / for sit Fæderne Land/ for sine vndersaatte oc den gantske Menighed/ indtil hand fick fuldkommet / alt huad hand haffde i Sinde.

Oc om ieg vilde end aldelis tie / oc intet tale der om / Da skal den Sag vijt nock tale sig selff / thi der gaar Siun for sagn / oc forfarenhed skal giffue denne hans Naadis flittighed oc omsorrig tilkiende/ oc for allting/ det Kongelige Slot / Kroneborrig/ huilcket der met fast vold oc Mur/ met dybe oc faste Graffuer / met Høye Taarn / met store Skyt oc anden Krigsvern / alsomsterckist oc fastist er berystit oc beuebnet/

 Huess

Hueſſ lige icke aff mange er ſeet / oc icke allene diſſe Rigers inbyggere / Men oc Fremmede oc Vdlendige / ſig gantſke paa ſaadan ſterck Befeſtning / der hoſſ ocſaa beprydelſe oc Ornament, offuer det gantſke Slot / forundre / oc ſtorlige Begiere / ſaadant at beſkue. Dette giffuer klarlige / vor Salige Herris oc Kongis flittighed oc omſorrig tilkiende / for ſine Land / Riger oc Menige vnderſaatte / Oc at ieg ſkal met faa Ord / alting befatte / at haffuer der i vor tid / veret nogen Førſte / ſom haffuer Regieret / offuer Land oc Riger / der gierne / vilde vere vnder hans Mact / oc ſom Zenophon Skriffuer / Volentibus imperauit, &c. Da haffuer det viſſelige veret / denne Salige Herre oc Konge / Kong FRIDERICH.

Thi alle oc huer ſerdelis / haffde hans K. M. hiertelige kier / ſom oc Billigt vaar / lærde Folck / Borgere / Bønder / Fremmede oc Vdlendige / oc for alle / velbyrdige oc Adels Perſoner / Hueſſ troſkaff oc æractighed / hans K. M. meget anſaa / ſaa at naar det gick dem vel / da

holt

holt den Salige H. H. for / at vere sin
egen Velfert/den Fromme Herre/ giorde
sig oc mere glad oc lystig / end Høy oc
Stolt hoss dem/beuiste sig mere venlig oc
Beleuen/end haard eller vmild.

Denne gode Herre/viste oc vel besyn-
derlige at moderere sig / saa at hans
K. M. tempererede Strenghed / met
Naade oc Mildhed / der til ocsaa / icke
vaar saa mild / at hans Naade / io vdi
groffue Synder oc Laster / som giengse
ere iblant Mennisken / oc aff huilcke
GVD kand fortørnis / oc tit oc offte/
Straffer Land oc Riger for saadanne/
lod Retfærdighed haffue sin Gang / eff-
ter GVDS Mandat oc Befalning.
Her til vaar hans Naade oc altid Rede-
bon/at giøre huer Mand skiel oc ret/ hør-
de fattige Folckis Klagemaal oc Sup-
plicatzer/dennem flittelig grandskede oc
affskedede. Gierne ocsaa Raadslo/met
Danmarckis Riges Raad/ oc andre for-
standige Mend/om drabelige oc mercke-
lige Sager / huilcke som disse Riger an-
liggendis vaare/end ocsaa Fremēde Her-
rers oc Førsters Gesante / selff Person-
lig

lig hørde / oc Naadelige gaff giensuar/ om det som hørde til Fred oc Enighed/ oc synderlig til Guds Ords/ oc Religionens forfremmelse. Samme Gesante som hans K. M. besøgte oc gieste/ vndfick hans Naade mildelig / oc icke dennem/ vden synderlig tractering/ oc Kongelige Kundhed oc Skenck/ afferdede oc affskedede til deris Førster oc Herrer igien.

Her Bør oss icke / vdi denne Salige Herris Rooss oc Prijss/ at acte de ypperlige Gaffuer / iblant de ringeste / met huilcke / hans K. M. vaar begaffuen/ som vaar: Snildhed/ Forstand oc veltalendhed / saa at naar hans K. M. falt i nogen tale / da haffde den meget paa sig. Ja vaar fyndig oc aluorlig / der til met / vaar den Salige H. H. met begaffuen paa sin K. M. Personis vegne/ met en deylig oc oprictig statur / i sin Sind oc hu vaar hans F. N. astadig/ vdi Freds tid / vaar hans Naadis Leffnet / Stickelig oc vstraffeligt / vdi Krigs tid / Beuiste den fromme Herre sig fyrig oc mandelig / oc saa vel i Fred/

som

som i Krig / vaar den Salige Herre al-
tid snild oc Forstandig / oc ieg troer vis-
selig/ at her er ingen / som io bekiender/
alt dette saa i Sandhed at vere.

Der haffuer oc i Fordom tid veret/
Høymectige Førster/Keyser oc Konger/
huiss Gudfryctighed oc flittighed/ til at
forfrem̃e den Christelige Religion / om-
hu for Kircker oc Scholer/ at holde ved
lige / huiss Mildhed oc Sactmodighed
mod deris vndersaatte/oc andre saadan-
ne ypperlige dyder/ere met flit beskreffne/
oc der hoss beprydede met høye Titeler/
met megen Ære oc Prijss. Blant huilcke
CAROLVS Magnus er en / icke aff de
ringeste / hand som vaar den første / der
omuende Saxen Land/ til den Christeli-
ge Religion / som tilforn tiente affguder.
Oc før end hand saadant kunde vdrette/
da nøddis hand / at Krig met dem i 30.
fulde Aar / oc i midler Tid / tit oc offte
bleff offueruunden / men oc tit offuer-
uant dennem igien/ oc paa det sidste/
fick gantske Offuerhaand / offuer den-
nem.

 Derfor

Derfor paa det/den hellige Euange-
liske Lærdom/ kunde holdis ved Mact/
oc vijdere vdspredis oc forkyndis / stiff-
tede hand der/ Mange Biskopsdømme/
huor hand indsette oc befoel Fine / Gud-
fryctige oc Lærde Mend / at de skulde
forfremme der i de omliggende Land/
den rette oc sande Himmelske Lærdom.
Oc paa det/ Kirckerne icke skulde fattis
duelige oc skickelige GVDS Ords
Tienere / da ordinerede hand oc mange
Stifft oc Dom / huilcke wi nu kalde Ca-
nicke Dømme.

De samme Stifft oc Domme/skulde
vere lige som Theologiske Scholer / wdi
huilcke/ Fromme / Gudfryctige Personer/
skulde oplæris/baade i Guds Ord/oc an-
dre Bogelige Konster / Oc atskillige
Tungemaal/som Høyelige vaare nyttige
oc fornøden/til dennem/som i den Christ-
ne Kircke/skulde Predicke oc Lære andre.

Oc Sandelige / det siunis ocsaa / oc
giffuer sig tilkiende aff atskillige Histo-
rier oc Bøger/ som findis effter dem/ at
samme Første Bisper wdi Saxen/ haff-
ue veret herlige Euangeliske Predickere

oc ypperlige Mend / begaffuede oc be-prydede met den Hellig Aands Gaffuer oc vidnisbyrd / Ja rette Gudfryctige Bisper / som vel vaare det Naffn verde / som Ansgarius Hamburgensis, oc andre hans Medbrødre. Thi de forkyndede den hellige Euangelij Lærdom / met al-somstørst vaade oc fare / iblant de aff-guds dyrckere oc hedninger / paa den Tid / i Lante Saxen / oc wdi dette vort Fæderne Land / Danmarck: Wdi Nor-ge / wdi Suerig / wdi Frijsland / oc anden Sted: Huor vdaff mange / Ja den stør-ste part / bleffue omuende / oc finge en sand Kundskaff / om Guds Søn JE-SV CHRISTO.

Saadant ypperligt Gaffn / oc wsi-geligt gode / kom denne CAROLVS Magnus aff Sted / huorfor hand oc met rette Rosis oc Berømmis aff alle hans efterkommere / men Verden staar.

Huad skal ieg sige om andre Høymec-tige Keyser oc Konger? Som icke Bluedis ved / at idelig indgaa wdi Aca-demier oc Høye Scholer / forsørge oc

 opholde

opholde Lærde oc stickelige Mend / oc høre dennem offte met stor Reuerentz / Ære / oc flittig paa actelse / huilcke der oc finge stor Bistand aff lærde Mends Bøger oc Skrifft / i deris vanskelige Regemente. Mand veed oc vel at sige / aff dem / som selff haffue veret merckelige Lærde / men ieg vil icke tale om Hedninger eller Grecker.

Mange Historier vidne oc om Theodosio, huor stor vilge oc Kierlighed / hand haffde til Bogelige Konster.

Wi læse oc om Constantino, huor kundelige hand opholt Lærde Mend / huilcken som oc stifftede mange Scholer / lod oc Lærefædrenis Besoldning oc Løn / i mange maade forøgis.

Saadanne merckelige Førster / som saa i alle Maade / haffue giort deris største flit / oc haffuer beuist deris allerstørst omhu / huorledis Kircker oc Scholer / kunde bliffue ved Mact / Fattige Folck / Viduer oc Faderløse Børn / kunde forsørgis oc hielpis / dem Bør visselige met al ret / Høyelige at Rosis / oc wi mue vel sige om dem / at lige som de-

ris Regemente oc idret / er Hederlig oc
ypperlig / saa Bør oc alle Gudfryctige
Menniske / at lade saadanne deris yp-
perlige Gierninger oc dyder / haffue it
euigt Naffn / oc hukommelse hoss alle.

Denne er deris allerstørst Rooss oc
Ære / Men huad heller du vilt ansee de-
ris Gudfryctighed / eller omhyggelig-
hed for den Salige Lærdoms forfrem-
melse / eller deris Mildhed oc Godhier-
tighed / Mod arme oc bedrøffuede Men-
niske / eller oc en ret aluorlig omhu oc
flit / til at holde Fred oc Rolighed i
Land oc Riger / da skaltu wden all tuil
befinde / vor Salige Herre / Kong
FRIDERICH, om den fromme Herre /
icke maa sigis / i disse dyder / at offuer-
gaa forskreffne Keyserer / Sandelig /
Da maa hans Naade dog vel Regnis i
alle Maade der wdi / at vere dennem lig.

Sandelig icg haffuer icke nogen lyst /
at tale eller skriffue det / som icke kand
siunis troligt at vere / eller at Rose oc
berømme nogen ting offuer sin rette
Maade / men effterdi den Hellig Aand /
met langt større Rooss oc Ære berøm-

 met

mer oc ophøier/Gudfryctige Konger oc Førster / end noget Menniske / met alsomstørst ord oc tale/nogen tid skal kunde formaa at giøre / Besynderlige vdi den 47. Psalme / der hand igiennem Prophetens Mund saa siger: **Førsterne iblant Folcket / ere forsamlede til it Abrahams Guds Folck / Thi Gud er meget ophøiet hoss skioldene paa Jorden.**

Her kundgiør den Hellig Aand / at der skal altid vere nogle Konger oc Førster/ som skulle bliffue hellige Menniske i den Christne Kircke / oc vere vduaalde til den Euige Salighed / som oc skulle aff gantske Mact oc Formue / formedelst deris Gudfryctighed / hielpe oc styrcke det hellige Euangelium paa fode / oc den Christne Kircke forfremme.

Saadan maa wi vel (vden all hylckleri) Bekiende vor Naadige Herre oc Konge / at haffue veret / i denne sidste Verdens tid. Thi der som wi vilde oc ligne / denne Salige Herre / ved de gamle fremfarne Danske Konger / Sandelige da

kunde

kunde wi neppelige finde hans Naadis
lige der iblant. Thi ſkal mand priſe oc ro-
ſe de gamle Dãmarckis Konger / ſom de
oc ere ſtor Rooſſ oc Prÿſſ verde / huilcke
ſom enten haffue ladet opbygge Kircker/
eller ſtifftet Cloſter Scholer/eller andre
Monumenter, eller oc / wdi Hueſſ anden
Maade / de haffue beprydet / hiulpet oc
forfremmet / Danmarckis Riges Me-
nighed / oc den Chriſtelige Religion/
huo vil tuile der paa / naar Mand off-
uerueyer alting / met huilcke / de indlagde
ſaa ſtor Ære oc Loff / baade aff deris
egne ſom da leffde / oc aff alle deris Eff-
terkommere / at vor Salige Herre oc
Konge/ Kong FRIDERICH den anden
aff det Naffn / Bør io met rette at actis
oc Berømmis for dem alle?

Den gamle Hiſtoriſke Scribent
Helmodius Presbyter, giffuer Kong
Harald den Siuende / ſom vaar Kong
Gorms den tredies Søn / aff det Naffn/
denne merckelige Rooſſ oc Prÿſſ / i huilc-
ken hand kalder hannem Regem Chri-
ſtianiſsimũ, det er / den Chriſteligſte Kon-
ge / ia ſiger oc / At hans lige vaar da

icke

icke iblant alle fremfarne Danmarckis Konger/huilcken der omuende/saa mange Land oc Folck/til den Christelige Tro/ oc den rette Guds dyrckelse/oc paa det sidste Scriffuer hand/at der hand haffde Regieret wdi 50. Aar/bleff hand aff sin egen Søn/ Euenottone/ Som vaar affalden fra Gud/ oc en Guds Bespottere oc hans Ords foractere/ iaget fra Land oc Rige/oc der til met aff liffuet for Christi Naffns Bekiendelse/ oc GVds Ords forfremmelse skyld/ Huorfor hand skriffuer hannem/icke aleniste/ at maa regnis iblant de Christne Konger/som GVD da vaare Behagelige/ Men ocsaa iblant de hellige GVDS Martyrer.

Saxo som Skriffuer vor gamle Danske Krønicke/om fremfarne Kongers idret i Danmarck/ priser ocsaa Kong Knud den 4.(som meenlig kaldis S: Knud) huilcken/ der mand skreff Herrens Aar/1078. fordi hand haffde huff oc vilge/ til at forfremme Guds Ord oc det hellige Euangelium, som hand falt ned paa sine Knæ for

Alteret/

Alteret/ i Ottense i Fyen/ i Sancti Albani Kircke / bleff hand ynckelige / oc met stor Martyr / aff sine egne vndersaatte/ ihielslagen oc formyrt.

Den Scribent Crantzius/ Beskriffuer ocsaa/ den Stormectige Kong Gøtrichs offuerflødige rundhed / at hand met den offuergick / alle andre fremfarne Konger i Danmarck / oc der met/ forhuerffuet sig it stort Naffn oc rycte/ offuer dengantske Verden.

Der som det icke skulde bliffue for langt oc Kiedsommeligt / at læse i denne Oration, da kunde vel her opregnis flere Historier / om fremfarne Danmarcks Kongers ypperlige dyder oc Fromhed/ Men iblant andre merckelige Historier/ bør icke denne / at forglemmis/ huilcken som er beskreffuet/ om den mectige Konge / Kong Waldemar den første aff det Naffn/ som vaar en mectig Konge wdi Danmarck / huilcken som met sin gode act oc forset/ til at forfremme den sande Religion/ icke lod sig forhindre / aff nogen vaade eller fare / Sparede oc ingen wmage eller Møde/ førend hand fick om-

 uent/

uent / alle de Vendiske Steder / til den Christelige Tro / oc før end de lode aff / at røffue de smaa Øer i disse Land oc Riger / oc plustre oc plyndre / de Skib som Seylede i Strømmene.

Er oc i Sandhed / samme Mectige Kongis / aluorlige Gudfryctighed til Gud / vel Verdt at mercke.

Vdi denne Stormectige Kong Waldemars tid / fandz der i Lante Byen / en Affgud oc Idolum, Som kalledis *Suanteuitum*, som icke i lang tid kunde opryckis / eller ødeleggis / huilcken oc indtil Høylofflige Keysers / Keyser Frederichs Tid / den Første aff det Naffn / Bleff met Saadan Gudelighed ærit oc dyrcket / som efterfølger / at naar de Vendiske indbyggere / komme did at Bruge deris Fiskeri / oc ginge der i Kircke / da offrede de / til den samme Affgud huert Aar stor skenck / Disligeste ocsaa / Andre vden Lands Kiøbmend / som Aarlige Aar / komme did mangfoldige / for samme merckelige Silde Fiskeri / huilcket vaar paa den Tid hoss dem / som oc nogen tid forleden / offuerflødeligen

gen vaar i Skaane/ oc i disse forgangne Aar/ temmelige (GUD ske loff/) i Norge veret haffuer.

Denne Støre oc Groffue Affguderi oc Hedenske Guds dyrckelse/ kunde den Fromme oc Gudfryctige Herre/ for ingen deel lide eller fordrage/ Men oprycte omsier oc ødelagde samme Affgud/ oc opbrende hans Kircke/ oc forordinerede/ at Bisp Absalon, som vaar met paa samme taagh/ skulde lære oc vnderuise dem wdi Guds hellige salige Ord/ oc formedelst Daaben/ stadfeste den Christelige Tro.

Siden stifftede hand/ oc tillagde stor Indkomst oc Rente/ til hielp/ at de rette Guds Kircker/ oc andre nyttige Steder/ der met kunde bliffue igien opbygde oc forbedrede.

Fromme Tilhørere/ huo er nu den/ som icke kand see oc forstaa/ at saadanne oc mange andre/ Høyloff lige Gierninger/ som disse mectige/ gamle Danske Konger/ haffue bedreffuet/ ere io merckelige Tegen oc vidnisbyrd/ til en ret Tro oc sand Gudfryctighed/ som haffuer veret

 wdi

wdi dennem : Eller oc / huem er her saa affsindig/groff oc wforstandig/der vilde berøffue oc fratage / Saadanne mectige Konger oc Herrer/ deris rette tilbørlige Ære oc Rooss for saadant : Men huo som nu grandgiuelige vil ligne til haabe / fremfarne Kongers leylighed oc vilkaar/hand skal sandelige vel befinde/ vor allernaadigste Herre oc Salige Konge K. FRIDERICH den anden/ at offuergaa dennem / wdi disse forskreffne/ oc mange andre saadanne Stycker.

Endog det hellige Euangelium er offte formedelst disse Kongers Gudfryctighed oc flit / io videre oc videre vdsprid/ i disse Nordiske Lande i Verden/ oc GVDS Kircker ere / nogenlunde plantede oc forfremmede/ dog alligeuel anammede de oc samtyckte der iblant / tit oc offte/ mange store oc groffue Vildfarelser / som Aabenbarlige vaare imod Guds hellige Ord / oc komme ingenlunde offuer eens / met de hellige Propheters oc Apostlers Skrifft. Heldst fordi/ der fandz disse Vildfarelser / wdi deris

Scho-

Scholer oc Kircker/ vdaff Dieffuelens suig oc snedighed / oc formedelst Kongernis oc Bispernis/ forsømmelse oc éfterladenhed/ som ere/ vrange G V D S dyrckelser / i Steden for den rette sande Religion oc G V D S Tieniste/ der nest om Closter løffte/ Item/ at Prester icke skulde giffte sig / der til met / om Helgens paakaldelse/ her hoss/ Herrens Naderis forkrenckelse oc vanbrug / oc andre saadañe vtallige daarskab oc aberi / som Konger oc Bisper / obenlige mod G V D S Ord sig antoge / huor met de alt formeget ynckelige / Bekrefftede oc Stadfeste / Paffuens falske Lærdom oc Tyranni.

Jeg vil icke tale / om de ypperlige Konger oc Mectige Førster / som haffue ladet sig ynckelige bedrage oc forføre/ aff den Lardom / om Fortrøstning paa gode Gierninger / aff huilcken de toge sig fore/meget at giøre/paa det de kunde oc i saa maade sielff himmerige fortiene. Huor aff der ere oc siden / opkomne saa mange wtallige Slags Muncke/ huilcke met alle deris anhengere / ere beuiste saa

 offuer

offuermaade stor Ære / vdaff mectige Konger oc Førster / der de aldrig vaare verde at haffue den ringeste Part / der vdaff.

Men vilt du nu grantske oc offuer-neye vor Naadige Herris / oc Konges / Kong FRIDERICHS den II. met sin Salige Herre Faders oc Aaldefaders omhyggelighed for Religionen, oc hendis reenhed / da offuergaar hun andre fremfarne Danmarckis Kongers. Thi efftherdi saa hans K. M. aff Guds Naade / vaar befriet / fra den Romerske Antichristis Vildfarelse / oc haffde anammet / den Salige / Rene oc wforfalskede Euangelij Lærdom / saa lagde oc den Fromme Salige Herre / aff gantske formue / vind paa / at lige som hans K. M. i all sin liffs Tid / hadede den wgudelige Papistiske Affguderi aff hiertet / saa vilde hans K. M. huercken den see / eller høre / Ey heller vilde der aff noget forstaa eller vide / Men holt den i sin Hu oc Sind / aldelis foractelig oc vederstyggelig / saa tit som hans K. M. enten tencte der paa / eller hørde den Neffnis.

Oc

Oc effterdi hans K. M. allene sette sin Fortrøstning paa CHristum JEsum / paa hans fortieniste oc verdskyld / da skal mand vel Tro / at den Salige H. H. skulle villet Tusinde gange heller Dø / oc lade sit Liff / om det saa skulde gielde / end fornecte oc forsage troen til CHristum. Thi naar hand end Skiønt Døde / viste hans K. M. vel / at hand icke bleff borte i Døden / Men at hand formedelst opstandelsen / skulde bliffue delactig i Saligheden / som Athanasius de incarnatione verbi DEI, deylige forklarer.

VDi andre maade / beuiste den Fromme Salige Herre sin Tro oc Mening / at effterdi hans K. M. haffde vdaff Guds Ord lært / at gode Gierninger kunde i saa maade / høyelige Rosis oc berømmis / naar de skee aff dem / som ved Troen / ere Retfærdige giorde / Thi da ere de / en stor tacknemmelighed oc behagelighed for GVD / Ja dyrebare oc welteckendis / naar de / i saadant Gudfryctige forset / legge vind paa / saa meget / som dennem mueligt er / at forfremme Euangelium, ocsaa til deris effterkommere.

Ja

Ja visselige / sette icke hans K. M. sit Haab / eller tillid / til nogen sine gode Gierninger / Men holt dem vist oc fast / at de vaare ickun Lydactighed / emod den Euige GVD / til huilcken / GVD hafde Behagelighed. Derfore / lod den Fromme Salige Herre / sig icke tycke / aff nogen sine Velgierninger / eller der aff berømmede sig / men vaar sine vndersaatte / til it Gudfryctigheds Exempel / offuer huilcke hans K. M. Regierede / oc icke actede / nogen baade / eller fordeel der aff / som mange tit oc offte / haffue meent oc giort.

Jeg vil icke giøre det for langt / om denne Salige Herris Idret / oc dyder / at opregne / men kaartelige / huad heller / wi ville ansee hans K. M. Gudfryctighed / oc flittighed / wdi hellige Bestilninger / wdi Kircker at holde ved Mact / som vaare / aff de gamle Funderede / Stifftede oc fornyede / eller oc wi ville ansee / Slot oc Befestninger / da befinder wi i alle Maade / vor Salige Herre oc Konge / at offuergaa / alle fremfarne Danmarckis Konger / til huilcken Part wi ville hensee.

Jeg

Jeg vil icke repetere oc tale om andre hans Maiestatis Gudfryctige Gaffuer/ oc rundhed/ om huilcke tilforn nocksomlig omtalet er/som hans Naade/haffuer beuist/tillagt oc forøgt/Scholer/ Kircker/ oc Siugestuffuer her wdi Riget/ Ja/moxen i huer Kiøbsted/at skulde ieg/ huer Sted/ Serdelis opregne/ da skulde det bliffue/ formeget langt/at fortelle.

Ville wi nu/ tilhaabe ligne/ alle ypperlige Gierninger/oc Kongelige dyder/ met huilcke/ den Salige Herre/ mangfoldigen begaffuet vaar/ huo er der da til/ som nu leffuer/ at hand io/ maa sig her paa forundre/ oc met stor Reuerentz oc Ære/ ihukomme den Fromme Herris Naffn: Oc besynderlige/ naar mand hører/ saa stor oc wsigelige rundhed/ saa stor flittighed/ i Guds Fryct/ saa mange ypperlige/ oc Kongelige dyder/ om huilcke den gantske viide Christenhed veed aff at sige/ oc blant alle Nationer/ ere vdspridde oc berømmede: Eller oc/ huem kand vere/ saa gantske offuergiffuen oc wforstandig/ at hand io maa/ Stedze oc altid/ ihukomme

O den

den Salige Herre / oc saadanne / hans Naadis Velgierninger / sig lade til Hierte gaa / huilcke aldrig aff nogen / kand opregnis / met saa stor ære oc loff / som det sig burde at skee.

Derfor effterdi det er gantske Umueligt / at opregne / Saadanne hans Naadis / mangfoldige oc ypperlige dyder / huilcke / vel ere verde / at skulle beskriffuis / ia er oc vel forskylt / som eder alle / vel vitterligt er / dog alligeuel / vil ieg nogle aff dem / allene paa denne tid / intet vden neffne / at ieg der met / kand opuecke saa mange / som samme min Oration, paa denne tid høre / at de altid / samme hans Maiestatis / Mectige Gierninger kunde ihukomme / oc met tacknemmelighed / altid giemme oc betencke.

Men blant alt andet / er dette synderligt / som vel Bør / oc er werd / at optegnis / i Skriffter oc Historier / huorledis disse Høybarne Førster oc Herrer / Hertog Hans oc Hertog Adolphus, Arffuinger til Norge / Hertog til Slesuig / Holsten / Stormarn oc Dytmersken / Greffuer

uer

uer wdi Oldenborrig oc Delmenhorst ꝛc. Denne Salige / Høybaarne Herris / Herre Faderbrødre. Endog / mange meente / at der skulde veret / blant disse Mectige Herrer / nogen tuist oc wenighed. Derfor saadant falskt at were / bleff tilkiende giffuet / i det / disse Stormectige Herrer / effter denne Salige Herris oc Konges Villie / Selff Personlige præsenterede, i den store Forsamling / oc merckelige Herredag / som vor forordinerit / i Ottense i Fyen / oc lode sig see / at de / kunde kiende / oc ihukomme hans K. M. Velgierninger / oc der / samme tid anammede / aff den Salige Herre / Slesuig oc Femern i Forlaning / giorde oc deris eed / at de vilde bekiende sig saadant aff hans Naade at haffue / Nyde oc Bruge / oc det met Serdelis Skick / oc Ceremonier, som den tid tilhørde / huilcke / som skulde vere / en Euig Besegling / at samme iurament oc eed aldrig / skulde ryggis.

Saadant skede Anno Christi 1580. huilcket som eder alle / oc huer i synderlighed vitterligt er.

Dette Bør oc icke heller at forbigaais / huilcket som klarligen tilkiende giffuer / denne Salige Herris store omsorrig oc hiertelaff / for sine vndersaattis Velfart / oc Euige Salighed / aff huilcket / wi vel kand ligne den Fromme Herre / met de Gamle Gredske Førster / huilcke som synderlige Berømmis aff de Gredske Scribentere / for Faderlig hiertelaff / mod deris Tienere oc Vnderdane. Oc synderlige Skriffuer Philostratus, huorledis at Achilles bleff tilspurt aff Aiace, huad det drabeligste oc farligste vaar / der hand haffde vdrettet / i sit Liffs fremgang. Huor til Achilles suarede / at hand synderlig altid haffuer lagt vind paa / at hand kunde dette wdrette / at hans vndersaatte / kunde altid leffue i Fred oc Rolighed. Derfor spør Aiax ydermere / men huad haffuer veret dig best oc roligst i dit Leffnet? Achilles suarer / dette samme. Ydermere spør endnu Aiax, huorledis kand en ting / baade vere farlig / oc rolig? Jo suarer Achilles. J det ieg haffuer voffuet mit Liff oc Leffnet for mine vndersaattis

skyld /

skyld / da haffuer ieg formindsket min sorrig oc omhu / som ieg haffde for mine/ oc i de alsomstørste farer / da haffuer ieg altid veret frimodig / thi mit forset/ haffuer altid veret rictigt. Dette er i Sandhed / merckelige sagt aff disse hedenske Folck.

Oc er dette icke heller ringere / som Poeten Homerus skriffuer / om denne samme Mectige Første Achille, huilcken som taler / om sit møde oc Arbeyde for sine vndersaatte/huilcken tale er vel vert at merckis oc Bør at effterfølgis : At ligeruiss som en fuel/naar hans vnger de ere smaa / oc icke endnu kand flue / da vdfluer den gamle / oc voffuer sig / at hand/ kand samble føde til de smaa vfløgde vnger : Saa haffuer ieg lid / mangen vaage Nat / for mine vndersaattes Velfart / oc staait i mangen Blodig Slactning / oc dette mit hoffuet i fare set / &c.

Saadan hiertelaff / mod sine vndersaatte / gaff oc denne Salige Herre til-

 kiende

kiende/ i det / at hans Kongelig Maiestat/ingen møde / Arbeyde eller Bekaastning sparede/ at alting i disse Land oc Riger/i Fred kunde holdis/huorfor hans K. M. anno 1586. paa en viss oc bestemd Tid / met andre Mectige Herrer/ Førster oc Førsters Gesandte oc frj Steders/kom̃e tilsam̃en/ i Lante Luneburg/ huor hans K. M. Raadslo met forsamlede Førster oc Legater / om det / som hørde til Guds Ære/oc om den Christne Kircke / oc sande Religion / huorledis/ den kunde bliffue ved Mact holden/ forsuaret oc hantheffuet / baade mod Papistiske / oc andre Ketters vold oc gifft.

Dette er oc vel vert at berømmis oc antegnis / thi det dreber icke ringe offuer de Hedenske Førster / huilcke som alleniste / vaare omhyggelige/ for deris Vndersaatte/ at de kunde/ her i Verden met Fredsommelighed/ haffue dette Liffs bedrifft / men denne Fromme / Salige/ Høybaarne Herre / icke alleniste saadant lagde vind paa at vdrette/ men ligeruis som Poeterne skriffue / at Atlas kunde

opholde

opholde Himmelen/huilcken/ som de dic-
te, der skulde ligget paa hans Skuldrer:
Saa vor baade den Himmelske oc salige
Lærdom/ Retfærdighed/ Vndersaatter-
nis nytte oc Gaffn / paa hans K. M.
Skuldre lagde / huilcke den Fromme/
Salige Herre / i sin Tid saa opholt / oc
fordrede (tenckendis Stedze paa det
Euige Liff oc Salighed) at hans
K. M. Bør aldrig at forgettis.

Er oc icke dette/ i alle maade Loff oc
Ære verdt: At iblant alt det hans
K. M. vaar forhindret oc besueret met/
da vaar/ dette hans Naadis største An-
slag / at den Fromme Herre / icke alle-
niste/ kunde forsuare sine Land oc Riger/
met disse omliggende Øer: Men ocsaa
at den Salige Herre / kunde affuerge fra
alle Strømme oc haffner / Sørøffue-
re / oc motuillige offuergiffne Compa-
ner / som vndertiden fantz oc optogis/
huilcke der vilde plyndre / hans Naadis
Vndersaatte / huor paa / hans K. M.
Aarligen vdrystede / Aarloff Skib/ met
Søfarende Folck oc Sterck Krijgs-
mact / at icke aleniste/ disse Rigers ind-
byggere/

byggere / men ocſaa Vlendſke i andre Land / haffuer Nyt der aff / Fred / Rolighed oc frj Paſſ.

Dette er altſammen ſkeet / formedelſt hans Naadis omhyggelighed oc Beſtilning.

Oc til denne Seilatz / giorde den Salige Herre / icke ringe Bekaaſtning / baade paa Skib oc Folck / huilcke / der huert Aar / vdſeylede i Veſterſøen / oc ſaa vijt ſom hans Naadis Strøm̃e ſig belangede / igiennem ſøgte / effter Fribyttere oc Sørøffuere. Huorfore / dette gantſke Rige / Bleff formedelſt ſaadan varetect oc vern / her til Dags / G V D ſkee ære / Beuaret fra all Vlycke / oc fra vduartis Fiender beſkyttet. Men huad diſſe Land i fordom Tid haffue lid aff ſaadanne / giffue de Hiſtoriſke Bøger / nock ſom klarligen tilkiende.

Sandelige / naar mand vil ſaadan hans K. M. Flittighed beſinde / oc diſſimellem hen ſee / til andre Vdlendiſke Hiſtorier oc Exempler / da ſkal mand vel / kunde finde mange / baade Keyſer oc Konger / ſaadant ſom vdkreffuis / til

deris

deris Regemente / at haffue forsømmet. Huorfore / baade de selff / oc deris Vndersaatte / tit oc offte / ere komne i vaade oc elendighed. Men dette lader ieg sig bestaa / oc videre fremtraader til hans Kongelige Maiestatz andre Førstelige oc Kongelige dyder / som er / Iusticia quæ est finis legis, det er Retfærdighed / huorfor Lowen / Baade aff Gud / oc verdzlige Øffrighed / er forordineret oc wedtagen.

Denne Dyd / huilcken alle Førster oc Herrer / Bør at hantheffue / vden alle Personers anseelse / oc ved denne Sig den Almectigste Euige G V D / som er den Euige Retfærdighed / efſterligne / at de i hans Sted / ere sette / her i Verden / oc hans Bestilning at skulle vdrette. Denne Dyd / siger ieg / haffuer stedze oc altid / ligget denne Christne Salige Herre vdi Hiertet / oc paa det / den diſſ Bedre / baade saa vel / iblant de ene / som de andre / kunde forfremmis / da lod hans K. M. tilsige / oc forkynde huert Aar / Herredage at skulde staa / vndertiden her i Kiøbenhaffn / vndertiden i Judland / i Fyen / oc anden Sted / huor den

 Fromme

Fromme Salige Herre / syntis got at vere/ i huilcke Herredage/der bleff frem=set / huad som hørde / til Menniskens nytte oc Gaffn / huor ocsaa vden all giensigelse oc modstand / Bleff huer mand tilsted / vere sig huad vilkaar oc stat de Neffnis kunde / at fremgaa / baade for hans Kongelige Naade / oc for andre Mectige / Danmarckis Riges Raad / oc ypperste Adel / som da forsam=lede vaare/met deris Klagemaal/Breff=ue oc sager / som de haffde mod deris Vederpart at forhandle/ i hans K. M. egen neruerelse.

Saadanne hans Naadis Vndersaat=tis Klagemaal / hørde den Fromme Sali=ge H. H. saare mildelige / oc aff it ret=færdigt Hierte (huilcket høyelige Bør at Berømmis/oc staar en Mectig Kon=ge oc Første vel an) retfærdelige paa=dømde / der hoss / dennem som haffde en Retfærdig sag / dem beskyttede oc hant=heffuede hans K. M. oc de som ginge paa Reffuekløer / oc fore met Falskhed/ dennem straffede den Fromme Herre/ som tilbørligt vaar/ia hialp de Fromme/

husualede gierne de Bedrøffuede / som hans Naade saa / oc de wskyldige fordede til al Retfærdighed / saa / at wi her vdaff seer / hans Naadis Vndersaattis / Hier-tens Graad oc Klagemaal / i alle vilkaar oc Statter / huilcke der met giffue til-kiende / huor stor lycksalighed / her vaar i disse Land oc Riger / der denne Salige Herre oc Konge / leffde.

Jeg skulde vel icke heller forgiette / den store Bekaastning / der hans K. M. giorde paa den Seylatz til Skaatland oc Engeland / i disse fremfarne Aar / Men effterdi / at saadan vidlofftelig Gierning oc Handel / icke wdi denne min kaarte Oration, kand begribis / icke hel-ler / haffuer ieg set mig fore / det altsam-men / her / eller paa denne Tid at beskriff-ue / thi at denne Time eller Timeglas / som mand almindelige / pleier at decla-mere effter / kand icke tilrecke / dette alt-sammen / om denne Salige Herris Liff oc Leffnet / idret oc mangfoldige Gier-ninger / men lang Tid / Rum oc Stunder / hører der til / oc bequemmer langt heller /

veltalende Mend oc Oratoribus, end mig / det at fremføre oc beskriffue.

Dette vilde ieg saa kaartelige / paa denne Tid omtale / huilcket Jeg veed/ huer mand vitterligt at vere / men huad andet / der denne Salige Herre oc Konge/ haffuer bedreffuet/ offuergaar denne tids leylighed / er oc icke heller tal eller ende paa/huilcket altsammen/ieg oc icke paa denne tid tør omtale / heldst fordi/ at denne vor Naadige Herris / oc Salige Kongis Naffn oc rycte / er i alle omliggende Land oc Riger/saa viit vdsprid/ saa/at alle vide / aff hans Naadis vidberømde Gierninger / at sige/ oc der er saadan almindelige tale oc rycte / om hans K. M. at der aldrig/ i disse Land oc Riger / veret haffuer/ en ypperligere/ ey heller nogen Gudfryctigere Konge/ end hans Kongelig Maiestat.

Men ieg burde vel nu ydermere at tale / om alle de ypperlige oc Kongelige dyder / som hans Naadis Sind oc Hierte / vaar met begaffuet/ huilcke sandelige / for deris mangfoldige offuerflødighed / om ieg dem alle vilde opregne/ skulde

skulde denne min Oration, neppelige kunde faa/ nogen ende. Tiden skulde oc icke tilrecke/ at tale videre der om / men meget mere/forhindrer mit forset.

Men effterdisaa / det er oss alle vitterligt/At Guds Fryct/er en Moder/ en Begyndelse oc en rood / til alle andre gode dyder/ huorledis kand det da skee/ at den som haffuer elskt GVD i alle maade / Ja / den som haffuer beuist sig mild oc god/mod CHRISTI Lemmer/mod GVDS hellige salige Ord/ mod klerckeriet oc Kircke Tienere. Ja oc den/som haffuer veret mild oc Barmhiertig mod alle Menniske/den som haffuer veret begaffuen met snildhed/ Forstand/ Forfarenhed / Stadighed / Venlighed/ Kierlighed / oc andre Hederlige dyders beprydelse/ at icke alleniste / omliggende Lande/Hispanien/Franckerige/ Engeland/Skaatland: Men den gantske Tydske Nation / oc den gantske vide Christenhed/paa saadant sig forundrer/ celebrerer, oc for alle fremfarne Konger i Danmarck/loffuer oc priser. Effterdi denne Salige Herre/ vaar begaffuen met

denne dyd/ huem kand da denne Fromme Herre/met rette/andre Førstelige dyder/ berøffue?

Denne Gudfryctighed/ som er alle dyders Rood oc Begyndelse / oc huilcken/ som Apostelen taler/der er gaffnlig oc nyttelig/ til alting/ oc haffuer foriettelse / paa dette neruerendis / oc det tilkommendis Liff/ Ja den der affuender oc Formilder / dette Liffs/ oc all denne Verdens Mødsommelighed/ wlempe oc haarde wilkaar/oc henfører oc leder oss/ til det Euige Liff/ som den gamle Hellige Lærefader Sanctus Augustinus siger.

Denne hans Naadis GVDFRYCTIGHED / siger ieg / Først haffuer dette vdrettet/at den Leffuende GVD/ haffde begaffuet hans Naade/ met den Aandelige Visdom/ met Troens styrcke/ met Trøst oc husualelse/ met Seyeruinding mod Dieffuelen / oc Dieffuelens Lemmer. Her hoss ocsaa/med verdzlige oc Politiske Visdom oc Handel / som vaar / met stor Begrundelse oc vise Anslag/ i sin Naadis Bestilning oc Regemente/

mente / at huad / den Salige Herre / tog sig fore / gick alting lyckſalige aff / oc fick en god Ende.

Thi huilcken ſtor authoritet oc Kongelige myndighed / denne Salige H. H. hafft haffuer / i ſin Velmact oc Regemente / icke aleniſte / hoſſ ſine egne Vnderſaatte / i diſſe Land oc Riger / men ocſaa / hoſſ Fremmede oc Vdlendiſke / i andre Nationer / er vel vitterligt.

Ja for diſſe hans Naadis Kongelige dyders ſkyld / haffuer den Euige gode GVD / ſaa benedidet oc velſignet hans K. M. i hans Naadis gantſke Liff oc Leffnet / at hans Naadis Land oc Riger / ved hans Beſtilning oc Regemente / haffuer i mange Aar / Nyt hans K. M. Gudfryctighed got adt / at diſſe Land oc Riger / haffuer ſtaait / wdi alſomſtørſt Rolighed oc Fred / fra atſkillige Fiender: Oc Rigens Jndbyggere oc Vnderſaatte / haffuer ſiddet / i Rolighed oc Samdrectighed / lige ſom vnder en Vinquiſte / eller Figentræ / ſom Skrifften taler.

Men

Men hvad skal ieg mere sige? Saadan vor Naadige Herris oc Kongis Gudfryctighed / haffuer icke aleniste / forhuerffuet oc tilført / hans K. M. saa meget got / oc saa stor Lycksalighed: Men oss alle / som ere hans Naadis Undersaatte / som nu igien leffue. Oc efftersdi / der er intet bedre / end Fresommelighed oc Rolighed / da haffuer / GVD skee Loff / den Salige Herre oc Konge / oss alle den effter sig ladet / som det allerbeste oc nyttigste Klenodie / der oss nogen Tid / enten aff Foraldre eller noget Menniske / kand efftersleffnis.

Jeg vil icke tiden forlenge / eller tale ydermere / uden aleniste om dette / som oc synderlige fandz hoss hans Naade / som er TRVGHED oc TROFASTHED / at den Salige Herre aldrig kunde fordrage / suig eller bedregeri / men vilde stedze fordre oc forfremme Retten / at den skulde haffue sin Gang. Thi huad hans K. M. Loffuede / det holt den Fromme Herre altid fast oc wryggeligt / enten de vaare Adelske / eller Ufrj / huilcket / staar en Herre oc Første vel an /

Saa

Saa at hans K. M. vilde tusinde gange heller / lide skade / end rygge sin Tro oc Ord / som den fromme Herre nogen giffuet haffde. Huorfore hans Naade / maa vel lignes met den Rommerske Regulo, oc andre / som for deris Ord oc Troskab / tit oc offte / haffuer ladet sit Liff.

Thi hans Naade viste vel / at huad en Herre oc Første / trofastelig loffuede met sine Ord oc eed / Bør eller kand / icke lettelige ryggis / men skal vere wdi GVDS Sted / lige som den Euige GVD selff / personlige soer oc loffuede noget. Huorfore / den fromme Salige Herre / vilde den altid saa wryggelige at skulde holdis / Ja / lod sig altid finde wdi forneffnde Troskab / saa / at hans Naade icke tilstedde / at nogen skulde giffue hans K. M. aarsage til / at bliffue Meeneedig / men her wdi / effterfulde / de gamle Hedninge oc Forfædre (som Cicero vidner) huilcke / der haffde intet Baand / som saa Stadelige kunde Binde oc Stadfeste / ens Tro oc

loffue/Som hans Eed oc Iurament, der vaar oc intet som saa flittig bleff hul-det som den oc Besynderlige/en Førstis Eed oc løffte. Dette betenckte oc off-uerueyede/denne Salige Herre/oc lag-de vind paa/at gaa i deris Fodspor.

Her aff kand wi betencke/huilc-ken stor vanlycke OS fattige Dan-marckis Vndersaatte/er nu tilslagen/at saadan en Konge/vor Salige Herre/er OS ved den grumme oc timelige Død/som er Syndzens saald/fratagen/huilc-ket du Død/haffuer aff din store Mact vdrettet/Du som beuiser din hadsthed/oc Grumhed/saa snart mod den høye som den laffue/ia heldst mod den From-me oc Gudfryctige/huilcke du vden all Naade/skill ved dette timelig Liff. Ja du Død/som icke vilt lade dig nøye der met/at du for thu Aar siden/henrycte aff denne Verden/oc dig met Mact indueldede oc indfalt/iblant denne För-stelige Slect oc Kongelige Stamme/oc borttog/den Høybaarne Herre/oc Stormectige Krigs Første/Salig Her-tog ADOLPHVM, Hertog i Holsten

Stor-

Stormarn/ꝛc. Met sin kiere Søster/ Førstinde ELIZABETHA, Hertoginde i Lante Michelborrig/ꝛc. Men est nu igienkommen/ til oss sorgefulde DANSKE/ oc haffuer nedlagdt saadan en Høymectig Herre oc Konge/ som nu stod i sit Fayerste Blomster/ huilcken/ som huer mand elskte oc behagede/ oc vaar en ret Fader offuer sit Fæderne Land/ den samme Herre/ haffuer du Død/ vden all Naade oc Barmhiertighed/ saa snart fra oss DANSKE som ere nu lige/ som vildfarende Faar/ der haffuer (saa gaat) som ingen Hyrde/ Borttaget oc fraryct.

Ah du woffueruindelige Død/Sandelige dine forgifftige dødz Pile/haffuer icke i nogen maade skadt/denne vor Salige Herre oc Konge/ i det/ at hans K. M. er saa fra oss henryct/ men ieg siger/ du haffuer giort OS DANSKE/ som nu igien leffuer/ stor Affbræck oc Skade.

Thi huorledis/ kunde du skade/eller giøre den Affbræck ? Huiss Liff oc idret/ vaar stedze i GVDS FRIICT/huess

 Vngdom

Vngdom oc opuext / vaar Christeligen optuctet/ oc (som paakiender) øffuede sig stedse i GVDFRYCTIGHED / i høffuiske Seder oc Lader/ oc huess Liff oc leffnet vaar beprydet / met alsomstørst Atstadighed/Mildhed/Naade oc Fromhed/met gode Raad/met høymectige Gierninger oc Bestillinger. Ja/ vaar tilbøyelig til alle Dyder/som vaare sin Naadis Land / til Euig Gaffn oc Velfert / den som giorde oc huer mand til gode / Ja bewiste oc tit oc offte/ sine wuenner/ Velgierninger oc got.

Huess K. M. hadede all Æregierighed/ Forskød Hofferdighed oc Traatzighed / vaar oc icke grum oc Tyrannisk/ mod de Menniske / Som baade hans K. M. selff/oc hans Naadis Forfædre/ eller Fremfarne Konger / kunde haffue fortørnet. Men haffde sig ligeruiss/ som Keyser Theodosius, i Mildhed oc Sactmodighed/ huilcken som bleff tilspurt / huorfore hand icke heffnede sig paa sine Fiender? GVD giffue/ suarede denne Fromme Keyser met grædendis taare / de alle leffde/ huilcke som formedelst

delst min Hastighed oc strenge Befal-
ning/ynckelige bleffue i hiel slagne. Tenc-
kendis paa de siu Tusinde/ hans Keyser-
lige Maiestat / wdi sin Hastighed / lod
dræbe. Thi naar ieg Besinder / sagde
hand/ Menniskens Legome/oc GVDS
Visdom / som teer sig her i Menniskens
skabning / da maa ieg vel giffue mig/ oc
angre det i mit Hierte/ at ieg i min Ha-
stighed / saa meget Blod haffuer ladet
vdstyrte/ huilcket aldrig mere skee skal.

Saadan vaar oc denne Fromme Sa-
lige Herre/huilcken/Siger ieg/vaar icke
Blodgierig/ oc icke forsmaade GVDS
Ord / oc ey heller foractede Menniskeli-
ge Lower. Bedreff icke noget som whø-
uisk vaar/oc ey heller huad som Tyransk
kunde vere. Men vaar altid den / der
haffde behagelighed til de Fromme oc
gode/elskte Enighed/Fred oc Rolighed/
i mod/Hierte/Ord oc gierning/vaar den
Fromme Herre oc Salige Konge / altid
retsindig / vaar ocsaa begaffuen / met
alt huad som hører/til en retsindig Chri-
sten Første oc Herre.

Eller oc / huad skade kunde du giøre den ? Som idelige oc altid haffde i sin Mund / Spes mea in solum Deum defixa. Mein Hoffnung zu GOtt allein. Ja hand / Som icke reddis for Sathan helffuede eller noget / som met sin Gifft oc Bitterhed / indstøder paa det gantske Menneskelige Kiøn for Synden / men altid haffde sig / som den Gudfryctige Simeon, vaar i sin sidste Tid / glad oc tryg / Ja saae sig / at kunde vndfly / denne Verdsens Jammer oc Kummer / huorfore hans Naade / Stridde Mandelige / ved en Stadig oc fast Tro / idelig befoel sig Gud i vold / til Liff oc Siel / Befalede ocsaa effter sin Naadis Død oc Affgang / den Christne Kircke / oc disse Land oc Riger / wdi G V D S Beskyttelse oc foruaring / til all Euig Velfert.

Men dette Bør icke at vere skiult for nogen / huad Ord tale oc idret / den Fromme Herre / oc Salige Kong FRIDERICH, haffde mod sit yderste: Oc met huor stort it mod / Forstand oc Sindz styrcke / hans Naade bestoed Dødzens tilkommelse / derfore vil ieg endnu /

endnu / lidet vijdere røre der om/paa det
at det kand vere oſſ alle / til en Euig
Hukommelſe.

Der denne Fromme Salige Herre/
haffde nu giort ſit Skrifftemaal / for
den Almectige Gud / oc bekient ſin Tro
for G V D S Ords Tienere/ om Syn-
den / GVDs ſtore Naade oc vbegribeli-
ge Barmhiertighed / huilcken ſom off-
uergaar / den gantſke Verdens Synder/
oc flyer oſſ den ſande Retfærdighed / oc
Euige Liff oc Salighed. Oc der nu
hans K. M. haffde oc giort ſin Bøn/
met andre ſom Neruerendis vaare / A-
nammede den Salige Herre / det Høy-
uerdige Sacramente / Styrckede ſin
Tro / tackede den Euige Alſommectigſte
G V D / for ſaadanne Aandelige / oc dy-
rebare Velgierninger / ſom oſſ ere beuiſte
oc betede / i hans elſkelige Søn IESV
CHRISTO.

Men effter dette Aandelige oc Him-
melſke Gieſtebud ſette denne Frōme Her-
re/ all ſin ſag i Guds Haand / aldelis ſin
villie effter G V D S villie lempendis/
Slo oc ſit Sind oc Hiertelaff / fra den-
ne

ne Verdsens omhyggelighed/ foruentede glædelige sin Gienløsning oc sidste stund/ oc dissimellem offuerueyede CHRISTI Død oc Pine / haffde merckelig oc drabelig samtale / met dennem som Neruerendis tilstede vaare / icke aleniste hans egen Kongelige Maiestat / men de andre/ oc synderlige den Fromme oc Høybaarne Førstinde oc Dronning/ Trøstede oc vnderuiste om dette Neruerendis Liffs skrøbelighed / Forsengelighed oc timelige Affgang/ huilcket hans K. M. vdrettede met saadanne merckelige Ord oc Tale.

Det er oss alle vitterligt/ (sagde hans Kongelige Maiestat) huor suigactigt/ huor vuist / Forgengeligt oc vstadigt/dette Naturlige oc timelige Liff er/ at det er lige som it vand / der løber hastig Bort. Ja lige som en fluende Pijll/ der skiudes aff it Armbørst eller Bue/ oc lige som it skud / der vdskiudis aff den Sterckis Haand: Saa stunder oc Mennisken / iagis oc Henryckis ved Døden aff denne Verden.

Derfore/

Derfore/ Skulle wi Menniske/ lade oss Her met nøye / oc ihukomme/ at wi aff hannem / som er en Fader oc HERRE offuer alting/ haffue faait Liff oc Aand/oc ere saa den Naturlige Low vndergiffne. Derfore naar vor Tid kommer / Skal wi hannem det igien giffue/ som haffuer giffuet oss det / oc legomet Jorden.

Huorfore effterdi/dette timelige Liff er wuist / oc Døden oss alle paahenger for Syndzens skyld / da skulle wi saa lade oss nøye / stride Mandelige/ oc Dødsens vold / met en god Taalmodighed omdrage / paa det wi kunde euindelige leffue/ met GVD/ oc vor rette Herre oc Konge JESV CHRISTO.

Fremdelis ocsaa / opregnede hans Kongelige Maiestat / mange trøstelige oc herlige Sententzer aff den hellige Skrifft/huilcke som paaminder oc stadfester/Menniskens Bange oc Bedrøffuede Samuittigheder om Syndernis for-

ladelse GVDS Venskab/oc det Euige Liff. Oc iblant mange andre/ vaare disse synderlige Iohan: i det tredie Cap. Saa elske GVD Verden/at hand gaff sin Enbarne Søn/ At alle som tro paa hannem/icke skulle fortabis/men haffue det Euige Liff. Item/ Iohan: i det Tiende: Mine Faar høre min Røst/ ieg kiender dennem/ oc de effter følger mig/ oc ieg giffuer dennem det Euige Liff/ der skal oc ingen tage dennem aff min Haand. Iohan. i det Fiortende. Jeg er veyen/Sandhed oc det Euige Liff.

Saadanne oc mange andre drabelige Sprock / baade hans Kongelige Maiestat selff/tit oc offte repeterede,oc flittelige tilhørde naar hans Naadis Predicant/ dennem fore gaff/ der til oc frimodelige/met andre/ som hans salige Herr Fader oc giorde i sin yderste/ Sang trøstelige Psalmer / som vare: Troen/ Fader vor wdi Himmerig/ som baad oss leffue Brøderlig/rc. Nu bede wi den Hellig Aand/etc. Fremdelis giorde oc hans Kongelige Maiestat/sin aluorlige Bøn/ forlengendis hiertelige effter Herren.

Huor=

Huorfore at hand skulle snarlige komme/oc vdrette sin villie/Bad hans Kongelige Maiestat/ i denne Mening.

O du leffuende GVDS Søn/Du som est det Euige æris Liuff/Du som est Siælsens Trøster / hoss dig er min Røst/ min Mund / oc mit Hierte raaber nu til dig. Min GVD/ huorfore tøffuer du saa lenge før du vilt komme/Kom snart/ fordi vden dig er ingen rolig Dag eller Time / thi du est min Glæde / oc vden dig er min Siæl bange. Derfore / om ieg end vandrer vdi Mørckhedzens oc Dødzens Dal / dog frycter ieg icke for nogen Wlycke / eller noget Ont / thi du est hoss mig O HERRE JESV. Oc din Kiep oc Staff trøster mig. Jeg befaler min Aand i dine Guddommelige Hender / Thi du HERRE oc gode GVD/ haffuer mig forløst. Du haffuer oc selff sagt / at huo som troer paa dig / hand haffuer det Euige Liff / men huo som icke troer Sønnen / hand skal icke see liffuit / men GVDS vrede bliffuer offuer hannem.

Ja i gode Tilhørere / det er vmue-
ligt/ at ieg paa denne kaarte Tid / kand
opregne eller beskriffue / huorledis denne
Salige Høybaarne Herre oc Konge /
Kong FRIDERICH, haffuer skicket oc be-
ridt sig til Døden / Ja øffuede sig stedze
oc altid / i all Gudfryctighed / met en
sand Guds paakaldelse oc Bekiendelse/
som er baade dennem alle / som den Tid
omkring stode / oc OS til en Euig Hu-
kommelse / oc Bør at opuecke alle oc
huer / til en sand Gudfryctighed / i voris
Liffs Tid.

Saa vaare saadanne Bønner kraff-
tige / oc Dyrebare i GVDS Aasiun/
huorfore den Euige GVD / Naadelige
Bønhørde hans Kongelige Maiestat/
huilcken som sactelige hensoff i HErren/
hoss huilcken den Salige Herre / Nyder
oc Bruger / Euig Glæde oc Rolighed/
huilcken hans Naade nyde skal / met al-
le GVDS vdualde Børn oc Helgene
til Euig Tid.

Men effterdi / at alle Historier bære
vidne / at naar GVD haffuer henkal-
det/ Gudfryctige Øffrigheds Personer/
Som

Som haffue hafft stor vilge oc Behageligheđ/til at forfremme/den Christne Kircke oc sande Religion / da effter deris Affgang / haffuer det sig meenlig efterfølgd/ megen forandring/ Krig oc Feyde / end ocsaa vndertiden / Forandring i Religionen/ Scholer oc Bogelige Konster / huilcke tit oc offte ere foractede oc forskutte / oc i deris Sted ere vidtagne store Vildfarelser met atskillige oc vrange Meninger / Dyrckelser oc groffue Seder/huilcket ocsaa mange Vise oc Forfarne Mend / vel vitterligt er. Ja end ocsaa andre / som ere leeg Folck/ oc kand vide aff at sige / oc flittelige acted oc obserueret haffue.

Jblant huilcket / dette er gantske merckeligt / som læsis wdi Historier / oc synderlige det / der den Scribent Pausanias skriffuer/om de Spartaners ynckelige Forstyrring oc Feyde / wdi huilcken/ deris Konge oc Herre / Kong Cleombrotus, bleff slagen oc dræbt/ i den Krig oc Slag/ Som stod for Leuctra, der hand saa sagde: Magnis cladibus impendentibus, solet DEVS è medio tollere Principem.

 cipem.

cipem. Det er / naar stor Forstyrring / vaade oc Fare / offuerhenger noget Land eller Rige / da pleier den Euige GVD meenlige / at lade forandring skee / fa saadan / at hand henkalder Landzens Førster oc Herrer / som haffue hantheffuet / sine Vndersaatte oc Regemente.

Da efftedi at vor Herre nu i disse Aar / ligeruiss som oc Aar effter GVDS Byrd / Tusinde Femffhundrede halfftrediesindz tyffue oc Ny (oc lidet der effter) Døde mange drabelige Førster / som vaare Keyser Karl den Femte / Salige Kong Christian den Tredie / Kong Christen den Anden / Kong Gøste i Suerige / Tuende Konger i Franckerige / den ene effter den andē / Tre Dronninger / Dronningen i Engeland / oc Dronningen i Vngeren / oc Dronningen i Lante Polen. Trende Chur Førster / Phaltz Greffuen / Biscopen aff Treir / oc Biscopen aff Kølne / oc mange andre. Huilcken Tid / der strax effterfølgde / Her oc anden Sted / Stor Krig oc Feyde / oc siden grusom Pestilentze oc andet Ont. Saa haffuer oc nu / i disse faa Aar / den

Almec-

Almectigste GVD/ teed sin vrede imod Menniſken / for Syndens ſkyld oc Letfærdighed / oc mange ypperlige oc Naffnkundige Førſter henkaldet / ſom ere / AVGVSTVS, Churførſte i Lante Saxen/Churførſtinden i Samme Sted/ ſom vaar vor Salige Herris Søſter/ Førſten van Anhalt. Hertog HANS oc Hertog ADOLPH, oc / Som ſagt er/ Førſtinden i Lante Michelborg/ vor Allernaadigſte Dronnings Gudfryctige oc Førſtelige Moder / STEPHANVM, Konge i Polen / oc nu denne vor Salige Herre oc Konge / Kong FRIDERICH, met mange andre ypperlige / oc drabelige Lærde oc Naffnkundige Mend.

Saadanne ſiger ieg / eſfterdi vor Herre/ ſaa plutzelige/ haffuer henkaldet/ da Bør oc vi/ſom ſaadant vederfaret er/ vor ſag vel at betencke / oc frycte at for vor Seckerhed oc vgudelighed / er viſſelige Herren oſſ vred/ oc vden wi aluorlige omuender oſſ til Herren / maa wi vden all tuil foruente / at hand io oſſ viſſelige i andre Maade beſøge oc ſtraffe wil.

Derfore

Derfore kand vel huer bentencke oc acte/som nogen sandz er wdi/met huor stor Fare / wi nu ere besnerede / oc maa vel i alle Maade / sigis / at were Wlyckſalige oc Elendige / at wi haffue miſt / saadan en Lands Førſte / Religions forſuar oc beſkiermere. Ja wi / ſom vaare aldelis wuerdige til / at beholde hoſſ oſſ / ſaadan en Førſte oc Herre / huilcken den Euige GVD wden all tuil haffuer for vor mangfoldige Synd oc Ondſkabs ſkyld / henkaldet aff denne Verden / til ſit Euige Rige / oc huilcken hand heller vilde / der ſkulde høre hannem til / end OS fattige Danmarckis indbyggere.

Thi denne Salige Høybaarne Herre oc Konge / ſom allermeſt vaar omhyggelig / for den ſande oc rene Euangelij Lærdom / Kircker oc Scholer / er ſaa aff den Euige GVD / fra denne Jammerdal henkaldet / wdi dette ſørgelige Aar / om huiſſ vnderlighed / de lenge ſpaadt haffue / Ja i huilcken wi ſkreff / effter CHRISTI Byrd / Tuſind Femhundret / Fireſindztiue oc Otte / den fierde April : it Quarter før Fem effter Middag / paa huilcket

huilcket/wi fattige Vndersaatte/ kunde formercke / at hans Naadis beskicket Tid oc Time/som GVD haffde hans K. M. foreset / vaar da kommen / saa den Fromme Salige Herre / icke døde aff nogen allerdom/men vaar i sin bæste Alder / oc vaar icke end fuldelige halff-tredießindz tyffue oc fire Aar.

Vdi huiss salige Affgang / ere ned-lagde / mange oc atskillige ypperlige Kongelige dyder / huilcket wi mere met Hiertens graad oc Banghed/maa bekla-ge / end wi dennem antegne/ oc tilbørli-ge beskriffue kand.

Derfore maa wi oss vel iamre oc giffue/at vor Høyeste hielp/ oc tryggeste Bistand her i Verden / er OS frakom-men / den som altid lagde vind paa / at wi kunde leffue i Fred oc Rolighed/vden all Feyde oc wenighed / Ja den der sette all sin flit oc tancke der hen/at det kundei alle maade gaa oss vel/ oc saa lenge hans K. M. leffde / da nøde wi hans Naade got at / oc nu i lang Tid/vaare wden all Fare / saa at ingen torde Bruse mod oss/ eller nogen skade oss paa føre.

 Men

Men dette trøster wi oss met / at om det er sant / som sigis oc Skriffuis om det Euige Liff / at det er io til / huilcket visselige er sant oc wryggeligt / som den Hellige Skrifft / met klare vidnesbyrd / giffuer tilkiende / huilcket oc er bekreffstet oc Stadfest / met GVDS Søns JESV CHRISTI / egen Død oc Opstandelse / er oc beseglet oc beuist / met mange andre Hellige Mennisters Aabenbarelser / Som vaare for mange Hundrede Aar / hendøde: Saa sant / siger ieg / som det er til / huilcket icke ieg / eller nogen Christen tuiler / Saa visselige skulle wi tro / at denne vor Salige Herre oc Konge / Kong FRIDERICH den anden / icke er forlat / men heller er hoss GVD / gleder sig / Seer GVD Ansict fra Ansict / Snacker oc taler met GVDS Søn JESV CHRISTO / om den Euige Visdom / oc er nu iblant / de hellige oc Himmelske Kongers tal / iblant de Hellige Propheter / Patriarcher oc Apostler / met huilcke den Salige Herre snacker oc taler om GVD / om den Himmelske

ske

ſke Politi oc Regemente / om GVDS
Low / Retfærdighed oc Godhed / Ja
om GVDS Gudommelige verelſe/
Almectighed oc Viſdom / haffuer oc
diſſe merckelige Konger hoſſ ſig / met
de Hellige Engle oc Himmelſke Herſkab/
at ſnacke oc tale met / ſom ere DAVID,
EZECHIAS, CONSTANTINVS, THEO-
DOSIVS. Kiender/confererer oc taler/oc-
ſaa met ſine Formend oc Konger offuer
diſſe Land / oc ſynderlige met ſin Sali-
ge Her Fader / Kong CHRISTIAN, den
Tredie aff det Naffn / met ſin Naadis
Faderbrødre / met ſin Kongelige Maieſ-
tats Dronnings Salige Moder / Høy-
baarne Førſtinde ELIZABETHA, oc met
alle andre Hellige i Himmerige/ Befaler
GVD oſſ / ſom igienleffue i denne Jam-
merdal / ynſke oc begiere / at GVD
vil beuare ſin Chriſtne Kircke her i
Dannemarck / oc anden Sted / At
hueſſ ſande Religion oc god Politi / der
haffuer veret ved Mact holden / den
ſtund de regierede/maatte oc i den Chriſt-
ne Kircke / oc iblant menigheden bliffue
beſtyrcket oc huldet til Verdens Ende.

Derfore skulle wi vist vide / at denne vor Salige Herre oc Konge / haffuer offueruundet all sin Nød / oc er nu vandret den rette Vey til Himmerige : Fra Arbeyd oc møde / til Rolighed / Fra det wuisse til det visse / Fra Dødzens Kamp / til Euig Fred / Fra Døden / til liffuet / Fra wfuldkommenhed / til den rette Kundskaff / Fra det Fremmede / til sit rette Fæderne Land / Fra Verden / til sin Frelsere CHRISTVM JESVM.

Saa skulle wi derfore icke tencke / at denne vor Salige Herre oc Konge / haffuer henfaldet i noget Ont / i det hans K. M. er fra oss bortkaldet / men wi heller oc vore efftterkommere / wi haffue i faldet stor skade der vdoffuer. Oc wi ere nu / lige som it armt hielpeløss Skib / som Segler wdi it vilt Stormende oc Brusende Haff / der haffuer mist sit Roer / oc gode Styremand / der skulde raade det / oc naar været oc Bølgerne paa trenger / oc det icke Regieris / Driffuis det hid oc did / oc paa det sidste / maa det wden all redning / plat forderffuis oc suncke.

Huorfore

Huorfore efftherdi / vore vilkaard nu saadan ere / oc wi finde i den Hellige Skrifft / at vor Frelsere JESVS CHRJSTVS / selff haffuer begræ-det de Døde / som wi kunde læse om Lazaro, oc efftherdi det ocsaa er Naturligt / at begræde de hen døde / huilcket wi oc finder i de Tolff Hedenske Lower : Sandelige da er her ingen iblant oss / som io maa met Suck / Sorrig oc graad / denne Fromme Salige Herris oc Kongis Død oc Affgang beklage / huilcken som vaar den Christne Kirckes oc Scholers rette Fosterfader oc Forfremmere.

Derforre da er nu denne vor Fromme Gudfryctige oc Allernaadigste Dronning i Sorrig oc Kummer / huiss glæde denne haarde Død / haffuer Formindsket / oc huiss Naade / GVD Almectigste icke her i Verden / kunde beuist nogen større Velgierning / eller Lyckfalighed / end at denne Salige Herre / kundet met hendis Førstelige Naade / met deris Høybaarne oc Førstelige Børn / oc andre / til sin sidste Alder / leffuet oc lidt vel.

Nu sørger oc / vor vdualde Herre oc

Naadige Konge / Kong CHRISTIAN den Fierde / der til oc / hans Naadis Elskelige oc Høybaarne Sydskinde / at de nu haffue mist / deris Hierte kiere Herre Fader oc Fromme Konge.

Her sørger oc / det gantske Danmarckis Riges Raad oc Menige Adel / at de ere affskilde / met dette klare oc skinnende Liuss / som met sit Skin / udi mange gode oc Høymectige Exempler, oc andre Gudfryctige oc Høffuiske Gierninger / opliusde dette vort Fæderne Land / huilcken der altid met stor flittighed oc Omsorrig / lagde vind paa sine Vndersaatters / Fred oc Rolighed / paa indbyrdis Enighed oc Samdrectighed / paa Adelens dignitet oc Ære.

Her græder oc sørger / den ene met den anden / alle Statter / store oc Smaa / Vnge oc Gamle / Ja smaa umyndige Børn / motte end oc vel græde oc hyle / for denne Gudfryctige Kongis / oc Salige Herris / Død oc Affgang om de kunde forstaa / oc betencke / huad hans K. M. vaar for en Herre.

Men i

Men i som ere Lærefædre i dette Kongelige Academie, oc du Studenters Forsamling/ i Prester oc klercke alle/ kand i affholde eder aff graad ? Betencker denne Christne Herris / oc Salige Kongis mangfoldige Velgierninger / der aldrig nocksommelige kand Rosis eller Berømmis. Der denne fromme Salige Herre leffde / da maatte mand vel sige oss/ at vere gantske lycksalige / men nu hans Naade er borte/ huo er der nu/ der vil trøste/ Styrcke oc husuale vor Elendighed? Eller oc huo vil nu her effter/ vere vor forsuar oc Tilfluct/ affuende oc affuerge huad Fare oc vaade / som kand offuerhenge vore hoffueder ?

Huad skall wi derfore giøre/oc huor skulle wi bare oss at ? Sandelige/ alting er set/ i vor Naadige oc vdualde Herris CHRISTIANI den Fierdis / Hender oc Mact. Thi ligeruiss/ som hans Naadis Salige Herre Fader/ haffuer ladet effter sig/ det store Rycte oc Naffn/ som vidlofftelige om hans Kongelige Maiestats/ mangfoldige dyder/ vaar vdspridt

i atskil-

k atſkillige Fremmede Land / oc Natio-
ner, Ja end ocſaa hoſſ dennem / ſom al-
drig hans Naade kiende : Saa haffuer
hans K. M. oc icke aleniſte / efſterlat
denne vor Naadige oc Vnge Herre/diſſe
Mectige Riger at foreſtaa/men oc haff-
uer ladet effter ſig/alle Kongelige dyder/
huilcke hans Søn / ſkal oc Bør effter at
følge. Hueſſ Saalige Herre Faders
Liff oc Leffnet/Bør at vere/i alle Raad
oc Gierninger/lige ſom en ret Maaleſnor
oc Førſtelige Speyl/ wdi alle Kongelige
oc Førſtelige dyder/ſom en Herre oc Før-
ſte / Bør at vere met begaffuen / ſom er
GVDS FRYCT / Forſictighed/
Viſdom oc Snildhed/ Styrcke oc mod/
Retfærdighed/Mildhed/etc.

Huilcke Edelige oc Førſtelige dyder/
Naar de bliffue beprydet/ met god diſci-
plin / Bogelige Kaanſter/ oc Førſtelige
Seder oc grauitet, huilcket GVD ſkee
Loff / Dag fra Dag ſkeer : Da er dette
oſſ en ſtor Trøſt / at denne Salige Kon-
ge oc Herre / icke er død eller borte / men
teer ſig/ia er igien Fød/oc OS ſkencket/i
denne

denne Salige Herris elskelige Søn / vor Allernaadigste Herre.

Denne er vor trøst oc mod i denne store Hierte sorrig oc bedrøffuelse / som wi aff hans Naadis Affgang / haffue faait oc bekommet / Forhaabendis / at huad wi haffue mist / i denne Salige Herris Affgang / det skal oss igien oprettis / formedelst denne vdualde oc Naadige Herris Førstelige Dyder oc Mildhed. For huilcken wi allesammen / Først endrecteligen paakalde den Euige Gud / at hand wil Naadelige beuare hans Naade fra all Wlycke / oc at vor Frelsere oc Saliggiørere CHISTVS IESVS / vil styre oc Regiere hans Naadis Førstelige Hierte / til all Gudfryctighed / at hand oc vil forfremme oc Regiere / met den verdige Hellig Aand / hans vngdoms Aar oc studering. Der til at hand oc vil Naadelige beskytte oc beuare hans Naade / fra all vaade oc Fare / Aandelige oc Legemlig / sit hellige Naffn til Ære oc Loff / den gantske Menighed oc Landsaatter / til forfremmelse oc Gaffn / Saa at hans Naade / kand

bliffue den Christne Kirckes retsindige Fosterfader/ i denne sidste Verdens tid/ oc at hans Naade kand bliffue saadan en Første oc Konge / der disse Mectige Land oc Riger / kand vere til Gaffn oc Nytte/ etc. AMEN.

MEn nu for det Sidste/ ville wi met saa stor Tacksigelse oc Loff / som vor Hierte oc Bryst mest aff sig kand vdgyde / oc som vor Mund oc Tunge / mest aff sig kand vdtrycke oc vdsige / Loffue oc prise / den Euige Almectige GVD/ vor HERRIS IESV CHRISTI Euige Fader / at hand haffuer vdaff sin vrandsagelige Godhed / oc wsigelige Barmhiertighed oc Naade / wdi denne sidste Verdens Tid / i disse Lande oc Riger / giffuet den Christne Kircke/ som nu staar paa Felds ende / Saa Trofaste oc Christelige Fosterfædre oc Forfremmere. Denne samme gode GVD Bede wi fremdelis met Hiertens Bøn oc begiering/ at hand nu fremdelis/ formedelst sin

sin Søn JESVM CHRISTVM
vor Herre / som er vor eniste Meglere oc
Talsmand / vilde mildelige ihukom̃e sin
store Naade oc Barmhiertighed / som
offuergaar alle Synder/oc beuare iblant
oss/ sit Hellige Euangelij Liuss / sit salige
Ord/fra skild oc vforfalsket i alle maa-
de/ aff falsk Lærdom oc Kietteri/ oc at
hand vil imod Dieffuelen / oc alle Dieff-
uelens ridskaff/mod alle Kettere/Suer-
mere oc falske Lærere/Beuare oc beskyt-
te vnder sin Haands skygge/ Sin Christ-
ne Kircke oc Liden hiord / oc det gant-
ske Regemente i disse Land oc Riger/ oc
at hand vilde giøre oss allesammen/til sin
Barmhiertigheds Ridskab / oss som al-
tid til Euig Tid/ vden all affladelse/
hannem ville tacke oc prise
met sin Søn oc den ver-
dige Hellig Aand/

AMEN.

En kaart Beskriffuelse oc Aff-malning / huorledis det er tilgaait / wdi denne Salige Herris oc Høybaarne Kongis / Kong FRIDERICHS den II. Be-graffuelse / Danmarckis / Norgis / Vendis oc Gottis Konning / etc. Vdi huilcken der først Antegnis / huad Ceremoni oc Skick der bleff holden / der dette Høymectige Kongelige Lig / bleff paa Ant-uorskoff i Kisten nedlagt / oc huad som sig tildrog / der det bleff der fra / oc til Roskilde henført. Der-nest huad Processʃ oc Orden der bleff hulden / der samme Høybaarne Herris Lig bleff ført aff Biscopsgaarden i Roskilde / oc ind i Domkircken til sin Leiersted / Den 5. Junij / Aar 1588.

DEr nu / som tilforn vid-lofftelige omtalet er / Kong FRIDERICH den II. Høybaarne oc Mectige Konge oc Herre offuer Dan-marckis oc Norgis Riger / haffde noget nær i fulde 54. Aar leffuet i denne Ver-den / oc alle Kongelige oc Førstelige dyder / som en Kongelige Persone burde at haff-ue / siuntis at haffue nu i alle maade / fan-get sin fulde vext oc Fremgang i hans

Konge-

Kongelige Maiestat/huilcken som icke ale-
niste haffde forsuaret disse Lands oc Rigers
store Naffn oc høye Titeler : Men ocsaa
haffuer vdret/ At her er hulden en sand
Enighed oc Samdrectighed i Religionen,
en sand Christelige Tro oc andre Dyder/
som ere disse Riger en Euig beprydelse
oc Ære/ huilcke til vore efftterkommere
met stor Loff/ Ære oc tacksigelse/ kand
fordris oc forsløttis.

Da der denne Salige Høymectige
Herre oc Konge/nu haffde skicket sin Sag
vel hoss den Euige G V D/ som en
Christen oc Gudfryctig Herre burde at
giøre/ haffde oc anammet Christi Legoms
oc Blods Sacramente/ bleff hans
K. M. vdaff Guds vise Raad oc forsiun/
herfra til det Euige Liff henkaldet paa
Antuorskoff Slot/ huilcket som Skede/
den 4. Dag April. Anno 1588.

Men anden Dagen der effter/ bleff
en Contrafeyere henkaldet/ til denne Salige
Høybaarne Herris Lig/ hans Naadis
Ansicte flittelige at beskue/ oc det siden
at affmale oc Contrafeye.

 Dernest

Derneſt paa Paaſke Dag/ bleff dette Kongelige Lig Balſameret met dyrebar Balſam/ oc wdi en Kiſte henlagt/ huilcken vaar offuerſlagen met Sort fløyel / ſom ſiden bleff henſet wdi en Kongelig Sal/ huor baade gulff/ vegge oc lofft/ vaar offuerbridde oc betackte met Sort.

Siden den neſte tiende Aprilis, bleff ſamme Kongelige Lig / i nogle aff Danmarckis Riges Raads / oc de ſynderligſte aff Adelens Neruerelſe / vdaff nogle aff Hoffiunckerne / huilcke der til vaare beſkickede/ henbaret i den øffuerſte Part aff Kircken/ ſom wi kalde Choret/ huilcket vaar oc gantſke Offuerkled oc ſkiult met Sort Klede: Diſſligeſte ocſaa Prædickeſtolen/ pillerne Stolene alle paa alle ſider / oc gantſke gulffuet.

Offuer liget vaar giort it offuerteck eller Himmel/ ſom nedbøyede ſig ved begge Sider/ at den kunde ſkiule den gantſke Kiſte / huilcken oc vaar offuerbetact met Sort Klede/ huor omkring ſtode Dag oc Nat otte oc tyuue brendende Voxliuſſ.

Offuer ſamme Høybaarne H. Lig/ vaare tilſkickede fire Adels Perſoner / Fire

Ein-

Einspendere oc fire Draffuantere / som skulde Dag oc Nat paa nogle vggers tid/ tage vare oc vaage offuer liget/huilcke som skifftedis til huer sin Tid at vaage / indtil den 24. Maij/paa huilcken Dag der vaar besluttet / at Forneffnde Høybaarne Lig/ skulde met tilbørlig Solennitet oc Førstelige Ære/ henføris til Ringsted.

Oc der nu dette Høymectige Lig/ bleff fra Antuorskoff ført / da ginge først for liget / all Herritzpræsterne paa Anterskoffs Læen/Scholemestere/ Degne oc Peblinge / som vaare kledde met sorte lange Kleder ned til Jorden/som siunge Christelige Psalmer oc Sang/huilcke paa den Tid vaare bequemme.

Effter dennom rede aff K.M. Trometere Tolff/som oc vaare i kledde Sort/ huess Trometer oc vaare Offuertacte met Sort/ blant huilcken hoff/oc vaar den som slaar paa Kedeltrommerne som mand Kalder.

Nest der effter kom ridende Marskalcken/met alle Hoffiunckerne/ huilcke vaar skickede i saadan Ordning oc saaledis disponerede,

ponerede, at der altid rede tre oc tre tilhaabe i huer ledt.

Udi denne Første Ordning rede Stein Maltisøn / oc Greffue Jørgen til Gleichen/ dertil Rudolphus Schenchius, Friherre til Tautenberg / disse saa ordinerede vaare ved atten led / tre tilsammen/ alle met lange Sørgekleder.

Nest effter dennom ginge tredue Peblinge/ oc met Sort Klede / som bar huer sit Sørgeliuss.

Effter dennem kom ridende paa tho Heste / som vaare offuerkledde met Sort Klede ned til Jorden / de tuende K. M. Herolder/ som oc met deris beskicte Kleder som tilhørde / vaar kledde/ oc hulde huer i sin Haand en Sort Kiep.

Der nest effter / kommer ridendis Stoldmesteren/Eustachius van Thionen, met K. M. andre Hoffsindere / huilcken oc vaar en meget stor Skare.

Siden effter reed K. M. den Salige Herris egen Kammer Juncker / huilcken reed nest for K. M. Lig/Som vaar Georgius Ernestus VVorm. Dernest Christopherus

ſtopherus Cariothս, den Salige Herris Skenck/her hoſſ Caius Rantzouu.

Nu neſt effterfølgde den Salige H. H. Lig/ ſom vaar Balſameret/ ſom ſagd er/ met dyrebar Balſam/ oc nedlagd i en Trækiſte/oc denne Trækiſte vaar ſet i en Tinkiſte/ Siden vaar denne Tinkiſte ſet i en anden Trækiſte/ huilcken vaar gantſke offuertact met ſort Fløyel/ ſom vaar paa alle Sider tilfeſt met forgylte Sølffnaffler.

Offuen paa den øffuerſte Part aff Ligkiſten/ vaar it Sølffkaarſſ forgylt/ huor paa vaar berid oc ſet/ vor Saliggiøreris oc Frelſeris CHRISTI Billede oc effterlignelſe/ vnder hueſſ Arme de tuende Cherubin oc Engle/ met forgylte Sølffnaffler vaare paaſette/ men neden vnder den ene Engel/ paa den ene Side ved CHRISTI Billede/ vaare paaſet hans K. M. Symbola oc Ordſprock ſom ſaa Lyder: Mein Hoffnung zu Gott allein. Jtem/ Trewe iſt Wiltbret.

Paa den anden Side tuert der imod/ vaar denne effterfølgende oc gyldene Sententz ſet/ ſom er fuld aff ſtor Trøſt/ oc

Husualelse / oc saa Lyder: Salige ere de Døde / som Dø her effter jvdi HERREN. Ja Aanden siger / at de huile aff deris Arbeyde / Thi deris Gierninger / følger dennem effter. Huilcket altsammen vaar giort aff idel Sølff / oc met purt Guld forgylt.

Dernest vnder Kaarset ved enden / Stod oc Danmarckis Vaaben aff Sølff oc forgylt / vnder huilcket vaar set en Taffle aff Sølff oc forgylt / huor paa vdtryct vaar met store Bogstaffue / Baade paa Latine oc Tydske Sprock / vor Naadige Herris oc Salige Kongis Fødzels Dag / hans Naadis Regementis Aar / oc paa huilcken Tid oc Aar hans K. M. bleff aff denne Verden henkaldet / saaledis:

Vdi denne Graff ligger skiult oc nedlagd / Stormectige Høybaarne Første oc Herre / Konning *FRIDERICH* den anden / som vaar Danmarckis / Norgis / Vendis oc Gottis Konning / Hertug i Slesuig /

uig/Holsten/ Stormarn/ Ditmer-
sken/ Greffue i Oldenborig oc Del-
menhorst/ Som bleff kaldet aff den-
ne Verden paa Antuorskoff den
fierde *April*. Aar 1588. Der hans
Naade haffde noget nær Lefft wdi
54. Aar / oc haffde Regneret i disse
Riger wdi 29. Aar / Huess Siel
leffuer hoss G V D.

Men ydermere vaar liget lagd i en
vogn der til berid / som alsammen vaar
offuertact oc skiult met sort Fløyel / oc it
huit Bliant Kaarss tuert offuer/ for huil-
ken ginge otte Heste/ alle offuerkledde met
sort Klede.

Nest effter liget/ reed vor Naadigste
Dronnings Hoffmester / Ditleff Holck/
hoss huilcken rede tuende Junckere / som
vaare: Christopher Rosenzaard oc Do-
ring Ramel/ effter huilcke vor Naadigste
Dronnings Karm følgde / huess Heste oc
vaare offuerkledde met sort Klede ned til
Jorden.

Nest her effter følgde den Salige Herris mindste Børn / baade Førsterne oc Frøickerne / effter huilcke følgde Erlige oc Velbyrdige Knud Rud / Predbiørn Bildt / oc Tage Krabbe.

Men siden der effter aag den Vnge Printz / CHRISTIANVS IIII. vaar vdualde Naadige Herre oc Konge / met sin K. M. Høybaarne Broder Hertog VLRICH, huess Karm oc Heste / vaare oc gantske offuerkleddе oc betacte met sort / effter huilcke Rigens Raad oc fornemste Adel ordentlig efterfølgde.

Her effter Hoffmesterinden met sin Hoff / effter dennem Lænsmendene / som vaare temmelige mange / Ja samme Aarden vaar tho oc tyuue Par.

Siden følgde de ypperste Rigens oc anden Adels Fruer oc Jomfruer wdi en stor Skare.

Effter dennem rede Rigens Raads oc Adelens Tienere / met andre / huilcken Skare vaar offuer Tusinde Heste.

Paa begge sider ved den Salige Herris Lig / oc omkring vor Naadigste Dronnings Karm / disligeste oc paa begge sider /

ved

ved vor Naadigste vdualde Herris oc Kongis vogn / vaare tilskickede den Salige Herris Draffuantere at skulle gaa / i førde sorte side Sørgekleder / Jernene oc Spitzerne paa deris Hellebaarder neduent til Jorden. Samme Dag kom mand met Liget fire Mile / som vaar fra Antuorskoff oc til Ringsted.

Der de nu komme til Ringsted/kommer Præster oc Klærcke aff Sorø Closter / oc anden Sted der Omkring dennem imod/ huilcke oc følgde dette H. Lig ind i Byen/ huilcke alle siunge Christelige oc Sørgelige Psalmer som der tilhørde/ huor liget bleff afftaget / Oc i Closteret aff nogle aff Adelen / som der til beskicte vaare indført/ oc i Kircken indset met Førstelige Ceremonier, offuer huilcket den Himmel eller Tabernackel som der til vaar berid / bleff offuerset / oc Tredue tende Voxliuss der Omkring/ Er saa den gantske Nat aff Adelen Einspendere oc Draffuantere beuaaget.

Men om anden Dagen der Liget skulde vdføris / vaar den gantske Forsamling

oc tilstede som tilforn / oc paa Samme dag komme de til Roskilde.

Der de nu vaare/nær ved Roskilde/komme dennem imod / Peblinge oc alle Scholens Personer / de Hundrede K. M. egne Studentere/ som leffue i Kiøbenhaffn aff hans Naadis Rundhed/ den Salige Herris egne Sangere/ Vicarier, Canicker/ huilcke met deris Sang vndfangede dette Høybaarne oc Salige Lig. Siden der effter følgde de Høylerde Doctores oc Magistri wdi Kiøbenhaffns Vniuersitet. Oc allersidst efterfølgde/aff de Fornemste oc Neruerendis Steder / Borgemester oc Raad/oc andre Leeg Folck oc Almue en stor Skare/huer wdi sin Ordning beskickte.

Der den Salige Herris Lig/ vaar nu kommen ind i Byen / bleff det henført til Biscopsgaarden / huor det bleff atter aff vognen taget aff de Herremend som der til beskickte vaare/ oc aff dennom Henbaadet i en Sall / som alsammen vaar bekled met Sort / huor det oc bleff staaende til den 5. Iunij, indtil atskillige Førster oc Herrer / met anden Danmarckis Adel/ bleffue tilbødne/at de det ville til sin Leyrested

ſted henfølge / huor der i Forneffnde Dage lige ſom tilforn / bleffue Voxliuſſ omkring ſette / oc beſkicket baade Nat oc Dageuect.

Diſligeſte droge alle Herrerne/Adelen oc deris Tienere Sørgekleder / men met huad ſkilſmiſſe det er ſkeet er icke fornø-den at omtale. Men allene ſom nogle haffue ſupputeret oc offuerregnet/ da haff-uer ſamme Sørgekleder / ſom Draffuan-tere/Sangere/ Peblinge/ oc Fattige Folck haffue faait/ oc det ſom Kirckerne oc den Salige Høybaarne Herris Kammere/ haffue veret bekledde met/ beløbet ſig offuer XXX. Tuſinde Daller.

Her er oc vel mere at tale om denne Førſte Proceſſ / om huad her ydermere ſkeet er/ men dette maa vere nock paa den-ne Tid / om huad ſom ſkede der GVD Almectigſte haffde hans K. M. nylige henkaldet aff denne Verden / oc huad ſom ſig i midler Tid tildrog/ fra hans Naadis Lig bleff vdført fra Antuorſkoff/ indtil det bleff indſet paa Biſcopsgaarden i Roſkil-de/ oc ſiden Førſtelige begraffuet.

Men

Men ydermere ville wi nu omtale/ huad Processſ Ceremonier oc Orden ſom ſkede/ der dette Høymectige oc Kongelige Lig bleff vdført aff Biſcopsgaarden/ Oc henbaaret i Domkircken til ſin rette Leyerſted.

Der nu den beſtemde Begraffuelſis Dag vaar kommen/ paa huilcken mercke-lige Førſter vaare forſamlede/ſom vaare: Hertug VLRICH, Hertug i Meckelborrig/ Førſt til Venden/ Greffue til Suerin/ de Lande Roſtock oc Stargaard Herre/ vor Naadigſte Dronnings Herre Fader. Hertug HANS, Hertug i Holſten/ Sleſuig/ etc. K. M. vor Salige Herris Broder. Hertug Karl aff Mechelborrig/ etc. Met Greffuer oc Herrers Legater aff andre Riger/ ſaa at der vaar aff andre Land/ Læen oc Steder/ en ſtor off-uermaade Skare oc Forſamling aff alle Aarden oc Statter/ſom ſig forſamlede oc møtte paa Biſcopsgaarden/ den forſagde Dag oc Time/ der ſamme Høybaarne Herris Lig/ſkulde vdberis.

Men Gemeen Folck/ baade Mand oc Quinde/ huiſſ Forſamling vaar vtallig/ gaffue

gaffue sig tilkiende i haabe tal/ aff den store begiering de haffde at vilde see den Fromme Salige Herris oc Kongis Lig/ huilcken de viste / at de aldrig mere kunde see i denne Verden. Den ene trengde sig paa den anden/ ingen actede enten Aarden eller Stat / men huer stod som hand kom/ nogle Kryber op paa tagene/ mange staar paa Tønder/Vindfad/ꝛc. En Part staar oc henger offuen paa Murene/alle Vindduer alle Døre/ Gader oc Stræder vaare fulde met Folck/mange Tag bleffue oc affreffne / paa det at alle kunde feste Øyen paa dette Kongelige Lig. Derfaare som wi tilforn noget omtalet haffuer/de besynderligste blant Adelen/ oc som mest authoritet haffde / vaare der Klocken slo siu forsamlede paa forskreffne sted / oc der forventede effter Klocken skulde sla otte / paa huilcken Time det skulde ringe for denne Salige Herris Lig.

Dissimellom / effterdi det oc hoss de gamle haffuer veret skick oc Brugeligt/at de som G V D haffuer ophøyet til nogen høy Regemente / til Land oc Riger at fo-

restaa / skulle i deris Begiengelse beuisis nogen synderlig Ære for andre.

Da i samme Salige Herris Begraffuelse / bleff der effter gammel vijss opreisd / nogle merckelige oc Høylofflige Symbola eller kiende Tegn / huilcket oc iblant hedningene skede / at mand skulde see huad Ære / Visdom / Forstandighed / Dyd oc Fromhed / den giffuer Mennisken. Dernest / huad Stamme Stat oc Mandelighed Mand vaar affkommen / oc at andre skulde aff saadan Spectackel / opueckis til Mandelighed / Flittighed oc drabelige Gierninger.

For saadanne Aarsager / er endnu saadant i atskillige Land oc Riger hulden ved Mact / oc at mand skal see en Kongelige Persone / at være langt Anderledis end en Gemeen Persone.

Effter denne Vijss oc gamle Skick / vaar oc her opreisd Sytten Faner / wdi den Gade som kaldis S. Oluffs Gade / oc lige saa mange Heste der præsenterede, en Hest for huer Fane / oc huer Hest vaar offuerkled met sort Klede ned til Jorden / oc paa huer side paa Hesten vaar seet it

Vaaben

Vaaben som hørde til Fanen som Baris nest tilforn / huilcket er vore gantske efftterkommere til en Euig Hukommelse.

Derfore følger nu strax effter / denne Ordning / oc huorledis de fremginge.

Men der nu Klocken haffde slaget otte / oc begynte at ringe for dette Høymectige Lig / da ginge først Scholens Personer alle / Siden de Hundrede K. M. Studentere i Kiøbenhaffns Vniuersitet, Her hoss / den Salige H. H. Sangere / dernest Vicarier, Canicker / etc. met deris Sang. Siden der effter Professores aff Kiøbenhaffns Vniuersitet.

Her effter ginge K. M. Trometere / huer met sin Tromete offuerkled met Sort.

Her hoss K. M. Marskalck met Hoffiunckerne / oc andre Førsters oc Legaters Fribaarne Mend / som icke andet paa samme Tid vaar befalet at vdrette / huilcken Aarden vaar noget nær fire Hundrede.

Nest der effter ginge de fyretiffue Peblinge met fyretiffue sorte Liuss / wdi

sorte Kleder ned til Jorden som tilforn sagd er.

Nu for det Femte førdis Sytten Faner met lentelig gang/som sytten Fribaarne Mend/ i Kledde sort Sørgedract til Jorden/ førde/ men effter huer Fane gick en Hest (som oc tilforn noget omrørt er) huilcke som oc vaare bekled met sort Klede/ oc haffde de samme Vaaben som vaar i Fanerne/ it paa huer Side/ oc huer Hest bleff aff tho Adels Personer fremled/ huilcket som skede wdi saadan Ordning.

Først wdi samme Ordning oc Skare/ gick E. V. Mauritz Podebusk til Kiørup/ som førde en rød Fane kaldis Blodfane/ men Hesten førde E. oc V. Niels Skram til Vrup/ oc Johan Rud til Møgelkierd.

Dernest den Fane met det Øsels Vaaben førde E. V. Henning Gøye til Kielstrup/ Hesten E. V. Mend Claus Podebusk til Krapperup/ oc Kield Jul til Stubegaard.

Effter dennom følgde det gamle Delmenhorste Vaaben/som er betegnet wdi it huit Kaarss/huilcket bleff opholden oc ført/ aff

aff E. V. Niels Frijſſ til Heſſelager / til Heſten at Lede vaare beſkickede E. V. Hartuig Høcken til Thogerød / oc Jens Falſter til Kaatzelitz.

Her effter fremkom E. oc V. Hans Johanſøn til Hundſlund / ſom førde den Oldenburgiſke Fane / ſom er affmalet wdi tho røde Bielckers Lignelſe wdi en guel bond / de Heſten ledde vaare E. V. Peder Jul til Alſted / oc Kield Brockenhuſſ til Leerbeck.

Her hoſſ ocſaa førde E. V. Morten Venſtermand til Krynge det Femmerſke Vaaben / affmalet i en guel Kronis lignelſe / wdi en Laffuendelfarffuet bond / Heſten regierede E. V. Chriſten Gyldenſtierne til Stiernholm / Melchior Wlffſtand til Kierdgaardzholm.

For det Siette effterkom det Dytmerſke Vaaben / affmalet i en Rytters lignelſe / ſiddendis paa en huid Heſt wdi en rød Bond / oc ſamme Vaaben bleff ført aff E. V. Knud Grubbe til Alſløff / de ſom Heſten ledde vaare E. V. Mend Tønne Bruſke til Langeſøe / oc Holger Wlffſtand Gregerſſøn til Vouſberg.

Nu følger effter det Stormarnske Vaaben/som er affmalet i en huid Suannis lignelse met en Guldkiede wdi en rød Bond / som bleff frembaaret aff E. V. Giert Rantzow til Bredenberg. Hesten ledde E. V. Mend/ Erich Venstermand til Lunde/oc Erick Lange til Stougaard.

Strax her effter gaff sig tilkiende det Holste Vaaben / affmalet i it huit Neldeblads lignelse / som bleff frembaaret aff E. V. Godskalck van Alefeld til Emeckendorff/ Hesten regierede/ E. V. Mend/ Eyler Bruske til Dalum/oc Jørgen Quitzow til Sandager.

Nu effterkommer det Slesuigs Vaaben/som er i tuende gule Løffuers lignelse/ wdi en Mørckebrunn Bond affmalet / huilcket oc bleffført aff E. V. Lauritz Brockenhuss til Brangstrup / men Hesten ledde E. V. Offue Lunge Jffuersøn til Thirsbeck / oc Jacob Krabbe til Rytzeholm.

Da her effter fremkommer / E. oc V. Hans Lange til Breyninge/ som fremfører det Jslandske Vaaben/ wdi en Krunet huid Jslands Fiskes lignelse / i en rød

Bond

Bond. Men Hesten fremleddis aff E. V. Benedicht Rantzow til Mogeltender oc Johan Berneckow til Birckholm.

Siden efftersølger det Gullands Vaaben / som er affmalet i it huit Lamis lignelse / der fører met sig it Crucifix paa sin Ryg wdi en rød Bond / huilcket bleff baaret aff E. V. Axel Brade til Eluit / Hesten bleff regieret aff E. V. Mend Eyler Brockenhuff til Nackebølle oc Giord Persøn til Tyrrestrup.

Endnu fremkommer det Vendiske Vaaben / huilcket er afftegnet wdi en drages eller en Lindorms Lignelse / som bleff frembaaret aff E. oc V. Peder Brade til Kraagholm / Hesten bleff regieret aff E. V. Mend / Eske Brock til Estrup / oc Erick Lange til Engelstholm.

Her hoss ocsaa / lod sig tilsiune det Gottiske Vaaben / huilcket er affmalet (som nogle mene) wdi en Løffue oc Ni Hierter / som bleff fremført aff E. V. Christen Munck til Giessingaard / Men Hesten leddis aff E. V. Christopher Rosengaard til Herloffstrup / oc Karl Bruske til Margaard.

Da her

Da her effter/ det Vaaben met de tre Kruner / som bemercker disse tre Riger oc deris Enighed / huilcket bleff forfremmet aff E. oc V. Laaduig Munck Laaduigsøn til Nørlund / Men Hesten regierede E. V. Mogens Gøy Falcksøn til Bollerup/ oc Iffuer Munck til Thuiss.

Nu fremkommer det Nordske Vaaben i en Løffuis lignelse som opstiger met en øxse / wdi en rød Bond / huilcket bleff fordret aff E. V. Thønnis Fasse til Wennergaard / Hesten leddis aff Erlige Velbyrdige Niels Persøn til Ingelsted/ oc Mogens Jul Pallisøn til Pallisverrig.

Dernest effterfølger/ Danmarckis Riges eget Vaaben/ affmalet wdi tre Himmelblaa Løffuer wdi en guel Bond/ huilcket bleff aff E. V. Erick Valckendorp til Glorup forfløt / Men Hesten bleff led aff E. V. Mend Hans Speyl til Borreby/ oc Eske Bilde / til Ellinge.

Nu staar her tilbage den sidste Fane/ som mand Kalder Signum Regaliorum, huor wdi alle Danmarckis Riges Vaaben vaare affmalede/ huilcken bleff fordret oc hulden aff E. V. Jørgen Bild til Elling/

ling / Men Hesten leddis aff E. V. Peiter Reitz til Hørbygaard oc Tagge Krabbe til Skierne.

Nest effter disse Faner fremtreder E. V. Christopher Pachs til Kindholm/ oc Eustachius van Tuenen K. M. Stoldmestere/huilcke som ledde den Salige H. H. egen Hest/huilcken vaar gantske offuerkled met sort Fløyel ned til Jorden/ oc mit langs Ned at Ryggen vaar set it huit Kaarss. Sandelige det vaar vnderligt at acte denne Hest/huilcken der wdi sin Gang saa sact/ Ja oc saa tungelige paa Jorden sette sine Fødder / lige som hand haffde hafft den allerstørste Byrde paa sin Ryg / oc lige som hand met stor Banghed haffde været beklemt. Saa er det vel vert at acte oc Mercke/huorledis den Mectige oc vise GUD saa haffuer skabt de wmellende bester / at de oc kand giffue deris hiertelaff tilkiende/ mod dennem som haffue beuist dem noget got/etc.

Her nest effter treder strax de tuende K. M. Herolder/wdi saadan Klede dragt som dennom tilhørde / iførde / paa huilcke Kleder vaar set K. M. oc Danmarckis

Riges Vaaben / huilcke oc førde i deris Hender tho smaa sorte Kieppe.

Dette er saa kaartelige sagd om disse Faner Vaaben oc Heste / nu ville wi gaa frem bedre.

Men efftterdi at Rigens Ornament haffue altid veret huldne i stor Act oc Ære / som wi aff gamle Historiske Bøger kunde forstaa oc læse: Da haffuer fordi efter disse Krigs Vaaben oc Faner / Fire aff det ypperste Danmarckis Raad efterfølgd / som haffue baaret disse fire Regalia, wdi denne Aarden som tilkiende giffuis.

Først fremgick Velbyrdige oc Strenge Herr Jørgen Rosenkrantz til Rosenholm / som i sin Haand bar it Guldeble.

Nest der effter Velbyrdige oc Strenge Herr Peder Munck til Estuadgaard / Danmarckis Rigis Amiral / huilcken som førde den Kongelige Spir.

Her hoss for det tredie fremtreder Velbyrdige oc Strenge Herr Peder Gyldenstierne til Thim / Rigens Mars / huilcken som frember Rigens Suerd.

Oc for det sidste fremkommer E. Velbyrdig oc Strenge Herr Niels Kaass / Canceller

Canceller oc Herre til Taarup/som førde Guldkrunen.

Nu effter denne Aarden fremkommer strax/den Salige H. H. Salige Lig/huilcket som bleff baaret vnder en Himmel eller Tecke / aff disse efftersølgende Erlige Velbyrdige Mend/som vaare.

Erlig oc Velbyrdig.

Preben Gyldenstierne til Voufborrig/ Offue Lunge til Odden.
Hannibal Gyldenstierne til Restrup / Godtzlaff Budde Befallingsmand vdi Børglum.
Knud Brade til Taastrup / Henrick Lycke til Offuergaard.
Køne Quitzow til Lundzbeck/ Jørgen Frijs til Krastrup.
Wldrich Sandberrig til Quelstrup / Jacob Høye til Trudzholm.
Valdemar Pasbierrig til Jernet/Gabriel Sparre til Suãholm.
Jørgen Brahe til Gunnestrup.
Lauge Wrne til Belteberrig.
Oloff Rosenspar til Skarolt.
Brostrup Giedde til Tom̄erup.

Ogge Wggerup til Quisholm/
Johan Wrne til Valsø.
Byrge Rosenkrantz til Orup/
Axel Rosenkrantz til Glimminge.
Friderich Lange til Marckegaard.
Mogens Schuabbe til Haritzløff.
Jørgen Wrne til Øssclofter/
Frantz Rantzow til Braaby.
Erlig oc Velbyrdig.
Oluff daa til Raffnstrup/
Anders Thodt til Neß.
Hans Rostrup til Sylleskougaard/
Claus Glambeck til Rask.
Hermand Jul til Aabierrig/
Matz Erichsøn til Søgaard.
Henning Reffuentloff til Sissendorff/
Claus Hundermarck til Gierdrop.

Men Himmelen offuer liget bleff opholt aff disse effterfølgende E. oc V. Mend / hueß ere disse Naffn.

Niels

Erlig oc Vel-byrdig.

Niels Pasberg til Sandby-gaard/
Jørgen Ernst Worm / Læns-mand til Tureby.
Jørgen Daa til Snedinge/
Absalon Jul til Meelgaard.
Knud Ruud Erichsøn til Sandalt.
Preben Bilde til Raffnholt.
Mogns Gøye til Bremmers-uold/
Oluff Bilde til Suanholm.

Her hoss ocsaa vaare der tre-due Fribaarne Mend / som ginge hoss siden ved dette Salige Lig/ som haff-de wdi deris Hender tredue sorte Vox-liuss/ huer Persone it/ oc vaare tende / huiss Naffn ere disse:

Erlig oc Vel-byrdig.

Burchardt Van Pappenheim til Sebyegaard/
Biørn Saxstrup til Ouisby.
Anders Dresselberg til Vogn-serup/

Enuald Kruse til Hiermitz-
løffgaard.
Joachim Leist til Wardin/
Casper Marckdaner til Søe-
gaard.
Temme Rosenkrantz til Ry-
haffue/
Jacob Wind til Grundet.
Vilhelm Dresselberg til Hars-
løse/
Johan Brockenhuss til Seb-
begaard.
Erlig oc Vel-byrdig. Mogens Gyldenstierne til
Biersgaard.
Friderich Hube til Bosserup.
Henrich Norby til N.
Peder Grube til Aalstrup.
Erich Bilde Frantzøn til Hued-
holm.
Jacob Trolde til Brødagger.
Gabriel Kaass til Tybierig-
gaard/
Erich Dresselberg til Kastrup.
Erich Bilde Steensøn til
Kiersgaard/
Alexander Durham til Høgs-
gaard.
Chri-

Erlig oc Velbyrdig.

Christian Holck til Rønhaffue
Kund Venstermand til Findstrup.
Friderich Quitzow til Knyffle/
Holger Vfflstand Jensøn til Skabersø.
Morten Skinckel til Østrup/
Niels Skinckel til Giersløff.
Christopher Kruse til Vellerup/
Eske Kruse til Asindorp.
Christen Krabbe til Aastrup/
Henrick Gøye Eskelsøn til Skiøring.

Nu allernest effter dette

Høybaarne Lig/ effter følgde Høymectige Første oc Herre H. CHRISTIAN den IIII. vduald Herre oc Konge til Danmarck oc Norge/ vor Naadigste Herre/ hoss huiss venstre side gick Høybaarne Herre Hertug VLRICH, hans Naadis Her Moderfader/ Hertug til Mechelborrig/ Først til Venden/ etc.

Derneſt effter følgde Høymectige Førster oc Herrer/ Hertug VLRICH oc

oc Hertug HANS/ Hertuger i Holsten/ Slesuig / Stormarn / etc. Den Salige H. H. Elskelige oc Høybaarne Børn. Men for Hertug Hansis vngdoms skyld/ vaar skicket at skulde gaa hoss hans Naade / Herr Rudolphus Schenck / Friherre til Tautenberrig.

Effter disse Høymectige Førster oc Herrer ordentlige fremginge de Høybaarne Rommerske ChurFørsters / oc andre Hertogers oc Mectige Herrers drabelige Legater oc Gesante.

Først fremgick Høybaarne Herre oc Greffue / Greffue Otte de Solms / Abraham Bock de Kliphausen / oc Jørgen Wicethumb de Echstad / som vaar Churførstens aff Lante Saxen Raad oc Legate.

Nest her effter fremtreder de Holsters oc Mechelborgers Legater / som vaare: Velb. Nicolaus de Wisch / arffuing til Glasou/Hertug Philippi, Hertug i Holsten/ etc. Legat/ oc Ioachimus de Ortzen/ som vaar Hertog Christophers Legate/ Hertug til Mechelborrig/ etc.

For

For det tredie fremginge Velb. Vicke de Bulow / som vaar Hertug Hansis Legat / Hertug til Mechelborrig / etc. Hoss huiss Høyre side gick Iohannes de Wisch / som vaar Salige Hertug Adolphi / Hertug til Holsten / etc. Denne Salige Høybaarne H. oc Kongis Elskelige Herr Faderbroder / efferleffuerskis Legat / Men hoss den Venstre Side gick Caspar de Ortzen / som oc vaar Hertug Hansis Legat / Hertug til Mechelborrig / etc.

Strax effter disse Høymectige Førsters oc Herrers Legater / efterfølgde det Velbyrdige Danmarckis Raad / met de Holste Herrers oc Mechelborrigs Førsters Raad / huilcke oc vdi sin Ordning saa fremginge.

Først fremgick E. oc V. Henrich Rantzow til Bredenberrig / Slotzherre til Segeberrig i Holsten / som gick imellom / oc E. oc V. Jacop Søfeld til Visborrig / Danmarckis Riges Raad / gick paa den Høyre Side / oc paa den Venstre Side gick E. oc V. Verner Hane til N. Mechelborrigs Raad.

Neſt effter gick E. V. Breide Rantzow til Rantzouiſholm Danmarckis Riges Raad / imellom / paa den Høyre Side Joachim Kruſe til N. Mechelborrigs Raad / paa den Venſtre Peder Rantzow til Oldenhorn oc Trøieborch.

Siden for det tredie fremtrodde E. V. Albrit Frijſſ til Haritzkier/ Danmarckis Riges Raad / hoſſ huiſſ Høyre Side/ gick E. V. Joachim Baſſeuitz til Leuitzow / ved den Venſtre E. V. Jørgen Sechſtede til Nartſke Danmarckis Raad.

For det Fierde kommer fremgangende/E. V. Arild Huitfeld til Oterſberrig/ Danmarckis Raad oc Rigens Canceler/ hoſſ huiſſ Høyre oc Venſtre Side / gick E. V. Hans Blomme til Sedorp / oc Hans Rantzow til Haſſelborch/ begge det Holſtiſke Raad.

For det Femte i denne Aarden/ Fremgick E. V. Henrich Ramel til Wuſternitz oc Beckeſkoff / vor vdualde Kongis oc Naadige Herris CHRISTIANI IIII. Hoffmeſter/huilcken ſom gick imellom/hoſſ huiſſ Høyre Side gick E. V. Henrich aff Alefeld til Satropholm / Men hoſſ den

Ven=

Venſtre gick E. V. Detleff Brocktorp til Schreuenborn / bode det Holſtiſke Raad.

For det Siette fremkommer E. V. Benedict aff Alefeld til Leemkulen i Holſten / hoſſ huiſſ Høyre Side gick E. V. Nicolaus aff Alefeld til Gelting / Men hoſſ den Venſtre gick E. V. Chriſtopher Rantzow til Quernebeck.

For det Siuende kom fremgangende/imellom/ E oc V. Caſpar Paſſick/til Lyddow / hoſſ huiſſ Høyre Side gick Doctor Vitus Vinſhemius, S. Kongelige Maieſt: Raad oc Decanus til Hamburg. Men paa den Venſtre Doctor Iacobus Bordingus/S. Kongelige Maieſt: oc det Mechelborrigs Raad.

Nu her effter følger vor Naadigſte Førſtinde oc Dronning / Dronning SOPHIA, Danmarckis oc Norgis Dronning / huiſſ Naade vaar moxen forkommen aff ſtor Suck oc Hierte ſorrig / huiſſ Førſtelige Naade der bleff Led / aff Stormectige Førſte oc Herre/ Hertug HANS Norgis arffuing/ Hertug i Holſten Sleſuig/ etc. Den Salige Høybaarne Herris oc Kongis Kong FRIDERICHS den II.

Herre Broder : Men hoss hendis Naadis Venstre Side / gick Høybaarne Første oc Herre Hertug Karl / Hertug til Mechelborrig/ etc.

Effter hendis F. N. følgde vor Salige Herris / Høybaarne oc Førstelige Døtter.

Iblant huilcke først gick Høybaarne Frøycken ELIZABETH,som bleff led aff E. Velbyrdig oc Strenge Herr Christopher Valckendorp til Glorup / Danmarckis Riges Raad ved den Høyre Side/ men hoss den Venstre gick Erlig Velbyrdig Steen Brade til Knudstrup Rigens Raad.

Dernest Høybaarne Frøicken ANNA, hoss huilcken ginge E. V. Manderup Pasbierrig til Hagisholm / oc E. oc V. Erich Hardenbierrig til Mattrup/Begge Danmarckis Rigis Raad.

Her nest effter kom fremgangende H. Frøicken AVGVSTA, hoss huiss Høyre oc Venstre Side ginge / E. oc V. Hack Wlffstand til Heckebierrig / oc Anders Bing til Smidstrup / Bode tho Rigens Raad.

Siden

Siden her effter fremkommer/ H. Frøicken HEDVIG, hoss huilcken ginge E. V. Henrick Below til Spotterup/ oc E. V. Axel Gyldenstierne til Lyngbye/ baade tho Danmarckis Riges Raad.

Fremdelis vdi denne Aarden/ fremkom H. Frøicken DOROTHEA, denne Salige Herris oc Kongis Broderdatter/ Høybaarne Førstis oc Herris Hertug Hansis Datter/ Hertug til Holsten/ Slesuig/ etc. Som leddis aff E. V. Corffuitz Wiffuert til Ness/ oc E. V. Absalon Gøye til Løytued / Danmarckis Raad.

Her effter Høybaarne Førstinde oc Hertuginde/ Høybaarne AGNES Heduiges/ etc. Som er Høymectige Herris Hertug Hansis/Hertug i Holsten/ Slesuig/ etc. Førstinde/som bleff led aff H. IOHAN VLRICH/ Greffue i Mansfeld som gick hoss den Høyre Side/ Men hoss den Venstre gick/ H. Georgius Greffue i Gleichen.

Effter dennem fremkommer begge Hoffmesterinderne/ met det gantske Jomfrukammer.

Herneſt effter kommer gangende/ den gantſke Adels Velbyrdige Fruer oc Jomfruer / huilcke huer vdi ſin Stat oc Orden fremginge / oc ſamme Skare oc Orden vaar offuer tre Hundrede Perſoner.

Der nu diſſe haffde ende/ Fremkommer der en ſtor oc mangfoldig Skare/ ſom vaar kommen aff atſkillige Steder oc Byer / at ſee denne Sørgelige Proceſſ oc Begiengelſe/blant huilcke i ſynderlighed vaare Borgemeſtere/Raadmend oc andre ſaadanne/huiſſ Skare vaar gantſke mangfoldig/ Ja vtalig.

Bleff det oc ingen tilſted at indgaa i Kircken/vden Hoffſinderne/Professorerne de Høylerde i Kiøbenhaffn / Canicker/ Vicarier, K. M. den Salige Herris egne Sangere / oc de 40. Peblinge ſom Bare de 40. Liuſſ: Vndertaget fire aff Danmarckis Raad ſom Bare de fire Regalia, aff huilcke huer allene intog met ſig en Perſone.

Oc paa det at Kircken icke ſkulde bliffne opfylt met Folck/ da vaare alle Kirckedørene paa alle Sider / den gantſke Dag

tilluctę/

tillucte/ indtil ſaa lenge det begynte at Ringe/ da oplodz ickun en Dør/ ſom vaar den ſtørſte paa enden aff Kircken vnder Taarnene/aff huilcken den Salige H. H. Lig bleff indført/ oc der nu (ſom ſagd er) denne ſtore oc mectige Skare / vaar fremgangen oc komme til ſamme Kircke Dør/ huor der ſtode den Salige Herris Draffuantere oc hulde vact/at Almuen icke ſkulde gaa i Veien for denne Skare/ oc at det mangfoldige Folck / icke met ſin tilløb ſkulde opfylde Kircken / eller vdaff ſin Vforſtand oc Vankundighed/ ſkulde forhindre noget ſom da ſkulde vdrettis.

Men der de nu vaare komne til Kirckedøren/ da affuigte Peblingene oc andre Scholens Perſoner. Item de Hundrede K. M. egne Studentere i Kiøbenhaffn/ Præſter oc andre/ etc.

Siden ginge K. M. Sangere/ Vicarier, Canicker oc de Høylerde Doctores oc Magiſtri, i Kircken til deris Sted / met dennem ſom Bare Liuſene / huilcke vaar oc berid deris Sted/ ſom de ſkulde beholde ved Chorſdørren / men Kircke Tieniſten varede / at de oc icke ſkulde vere nogen til forhindring.

Men

Men Marskalcken paaminte Hoff-sinderne oc andre vdaff Adelen/ at de skulde affuige ved den Høyre oc syndre Side i Kircken/ at de oc icke heller skulde vere dette Høymectige Salige Lig til nogen forhindring/ Men at Førsterne oc de som Baare denne Salige Herris Lig/ kunde haffue frij Gang oc Rom/ at hielpe oc føre det til sin Leiersted/ oc beuise det deris yderste Ære.

Derfore der nu dette Høymectige Salige Lig/omsier indkom i Kircken/ bleff det set for Alteret/ imellom de Høymectige Førsters Stole/ da søgte oc huer sin Station oc Sted som hannom vaar beskicket/ oc der det nu vaar ned set/ gaffue de Adelsmend som forneffnde Voxliuss Bare sig omkring dette Høymectige Lig/ huor de stode met samme Liuss tende/ alt men Kircketienisten varede. Men Kircken met det gantske Gulff/ Piller/ Pulpetu/ alle Stole oc Prædickestolen/ vaare aldelis offuerbridde oc skiulte met sort Klæde.

Der nu alle Førster oc Herrer/ all Danmarckis Raad oc Adel/ oc vor Allernaadigste Dronning/ vaar vdi sin Stoel oc be-

oc beskicte Sæde/ som oc altsammen vaar offuerkled met Sort / oc der alle Fruer oc Jomfruer / oc vaare indgangen til deris Sted oc verelse : Da fremtreder strax de fire aff Danmarckis Raad / som førde de fire Regalia, som tilforn sagt er / huilcke met stor Sorrig oc Bedrøffuelse samme Regalia, fra sig oc paa Alteret henlagde.

Nu / som alle der samme Tid tilstede vaare vitterligt er / at samme Dag om Morgenen / da vaar det smuct oc klart vær/ oc icke saae saa vd som det skulde regnet / dog alligeuel men denne Orden oc Procesion angick / regnede det saa lenteligt / oc drøppede nogle taare / Men de neppelige kunde komme ind i Kircken/ førend der kom en stor offuermaade Støberegn/ om huilcket oc andet saadant/ mig tyckis bedre at vere at hensette det i den Euige Guds Hender/ end at tale der om/ nogen løss oc daarlig Snack oc vdtydelse.

Nu/for det Sidste ville wi ocsaa kaartelige tale om / huorledis Kircketienisten gick an.

Effter at der vaar nogle Latinske Sang siungne oc endt / Da opstiger strax

paa Prædickestolen/ Hederlige oc Høylerde Mand Doctor Anders Lauritzsøn Theologus, oc oplæser en Latinske Oration, huilcken hand haffde sammen skreffuet / om denne Salige Herris Leffnet oc salig Affgang.

Der nu den vaar at ende / siungis der igien Christelig Sang som til den Tid hørde / siden opstiger paa Prædickestolen Hederlig Mand M. Christopher Knoph Salige K. M. Hoffpredicant / oc paa Tydske en Prædicken giorde / huor vdi hand lignede den Salige Konge vor Naadigste Herre / oc det Hebreiske Folckis Merckelige Første IOSAPHAT tilhaabe/ Ja saadan en Prædicken oc lignelse bleff giort/ at alle met Hertens graad/ Sorrig oc Suck/ sig paa forundrede.

Der hand nu denne sin Prædicken haffde endt / haffde oc giort Bøn for den Christne Kircke / for Øffrighed oc den gantske Menighed / begynder de igien at siunge/ oc i midler tid tager de dette salige Lig igien paa deris Axler/ oc henfører det i den søndre Part aff Kircken / vdi den Cappel som haffuer sit Naffn aff de tre Konger / oc kaldis Kongens Cappel/

Huor

Huor dette Høymectige Lig / met stor suck oc graad bleff nedset/oc de som Liusene Bare metfølgde oc stode omkring Liget.

Dissligeste oc metfølgde den Vnge Printz oc vdualde Konge / vor Naadige Herre / H. CHRISTIAN den Fierde/ met andre Høymectige Førster oc Førsters Legater.

Men vdi samme Cappel ligger begraffne/CHRISTIERNVS I. Som vaar denne Salige Kongis/ Kong FRIDERICHS Aald Aaldefader / oc CHRISTIANVS III. hans Naadis Herre Fader / met begge deris Dronninger / som baade tho hede DOROTHEA, den ene Fød aff den Høymectige Stamme aff Brandenborg/ oc vaar Margreffuens Datter : Den anden/ denne Salige Herris Moder/ aff huad Stamme hun vaar er tilforn sagt/ huor de allesammen foruente en gledelig Opstandelse paa den yderste Dommedag.

Men om dennom som ligge begraffne i Choret/giøris icke behoff vijdlofftelige at omtale / thi mand kand der see deris Epitaphia oc Monumenter.

Dog blant saadanne Monumenter/ kand der ingen findis som kand lignes ved den Monument/som er opset offuer denne Salige Herris oc Kongis Herre Faders/ CHRISTIANI III. Graff / huilcken som wi maa see / der er saa subtilig i Allebaster vdarbeydet / at der icke enten i disse/ eller andre Neruerendis Steder/ Ja vdet gantske Tyskland/findis Hendis Lige.

Oc nu for det Sidste / der denne Gudfryctige Salige Herris Lig / vaar bortset i sin Leyersted oc Soffuekammer/ huilcken (som met rette sagt er) vaar en Gudfryctig Første oc Herre / som meget got aff den Christne Kircke oc Menighed haffuer forskylt/som vaar den rette oc sande Lærdoms forfremmere / som stadelige modstod oc hadede all Kietteri oc falsk Lærdom / som vaar begaffuen met Retferdighed/ Sandhed/ Mildhed oc andre Kongelige dyder/ etc. Oc der nu all Kircketienisten vaar fuldendt/da bleffue alle disse Liuss vdslucte / oc i samme Cappel met Fanerne hensette.

Strax komme de tilbage fra Graffuen som forneffnde Liuss/ Faner/oc dette Høymectige

mectige Salige Lig haffde baaret oc følgd / oc huer vdi sin Ordning som før sagt er / sig igien beskicte.

Oc Siden fremgick vor Naadige vdvaldt Herre oc Konge Kong CHRISTIAN den Fierde / vor Naadigste Dronning / oc andre Høymectige Førster oc Førsters Legater / all Danmarckis Riges Raad oc Adel / huer vdi sin Ordning / huilcke som indginge paa samme Biscopsgaard / huor vor Naadige oc Sorgefulde Dronning / gick ind vdi sin Sal / huor hendis Naade stille bleff.

Men de andre Førster oc Førsters Legater oc Gesante / bleffue indtagne hoss Høymectige Høybaarne Første oc Herre Hertug VLRICH, Hertug til Mechelborrig / Først til Venden / etc. Huor der bleff effter Kongelige Begengelse / vijss oc skick / for dennom anrettet / men om andē Dagen der effter / ere de huer dragne paa sin Hiemfert.

Dette er skeet i det vnderlige Aar / der wi skreff effter Guds Byrd / Tusind Femhundret / Firesindztiuue oc Otte / den femte Iunij, der vor Naadigste Konge oc Salige Herre vaar paa sit halfftrediesindztiu-

ne oc Fierde Aar / huilcket Aar der kaldes Annus SCANSILIS, som truer en Part aff Menniskẽn met meget Ont naar det saa indfalder/som Lærde der om skriffue.

DV Euige Almectige oc Barmhiertige GVD oc Naadige Fader / Dig bede wi aff gantske Hierte / At du Naadelige her effter som du haffuer hertil/vilde beuare dit hellige Ord oc sande Lærdom/ Reen oc pur hoss oss vforfalsket i alle Maade. Affuent Naadelige fra dette Kongelige Huss/ Fra disse Land oc Riger / Fra oss arme Vndersaatte saadan bedrøffuelige Straff oc Rijss/ at wi icke her effter mere skulle forsøge saadan Sorrig oc Elendighed / oc icke straffe oss effter vor Fortieniste/Men lad din store Naade oc grundløse Barmhiertighed / offuergaa vore mangfoldige Synder / oc beuare vor Naadige Dronning vdi it langt oc sunt leffnet. Beuare oc vor Naadige Herre oc vdualde Konge/ Konning CHRISTIAN, fra alt det hans K. M. kand vere skadeligt til Liff oc Siæl/ vnde hans Naade at opuoxe i Alder oc

Visdom

Visdom Baade hoss Gud oc alle Mennisker / vnde hannom Lycksalighed vdi sit kald oc Regemente / oc at hans Kongelige Maiestat / motte efterfølge sin Salige Herre Faders Fodspor / oc forsuare den sande Lærdom oc rette Religion / dig til Ære oc oss arme Undersaatte til Euig Gaffn. Beuare oc Naadelige Danmarckis Rigis Raad oc menige Adel. Affuent oc Naadelige fra disse Land oc Riger Pestilentze / Braadød / Hunger / Dyrtid / Krig / Orloff oc andet saadant som oss kandt vere skadeligt til Liff oc Siæl / oc Naadelige forbarme dig offuer oss / som en god Fader forbarmer sig offuer sine kiere oc Elskelige Børn. For JESU CHRJSTJ / din Søns vor eniste Megleris oc Talsmands skyld / som met dig oc den Hellig Aand leffuer en Sand GUD i all Euighedt.

Amen.

Tempus abit,
Mors venit,
Fac cito quod velis,
Fac bene quod debes.

Det er/

J huad som du dig tager faar/
Da tenck der paa at Tiden forgaar.
Her kommer Døden saa hastelig/
J Sandhed vil Hand gæste dig.
Beskick derfaar din Sag vel snart/
Før Døden tager dig bort met fart.

Cum Gratia & Priuilegio.

Prentet i Kiøbenhaffn / Aff Matz
Vingaardt / paa hans egen Be-
kaastning / oc findis hoss han-
nem til kiøbs.

1589.

